

การใช้ แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล แบบบูรณาการ
กรณีศึกษา ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

นางสาวรรภา นามเมือง

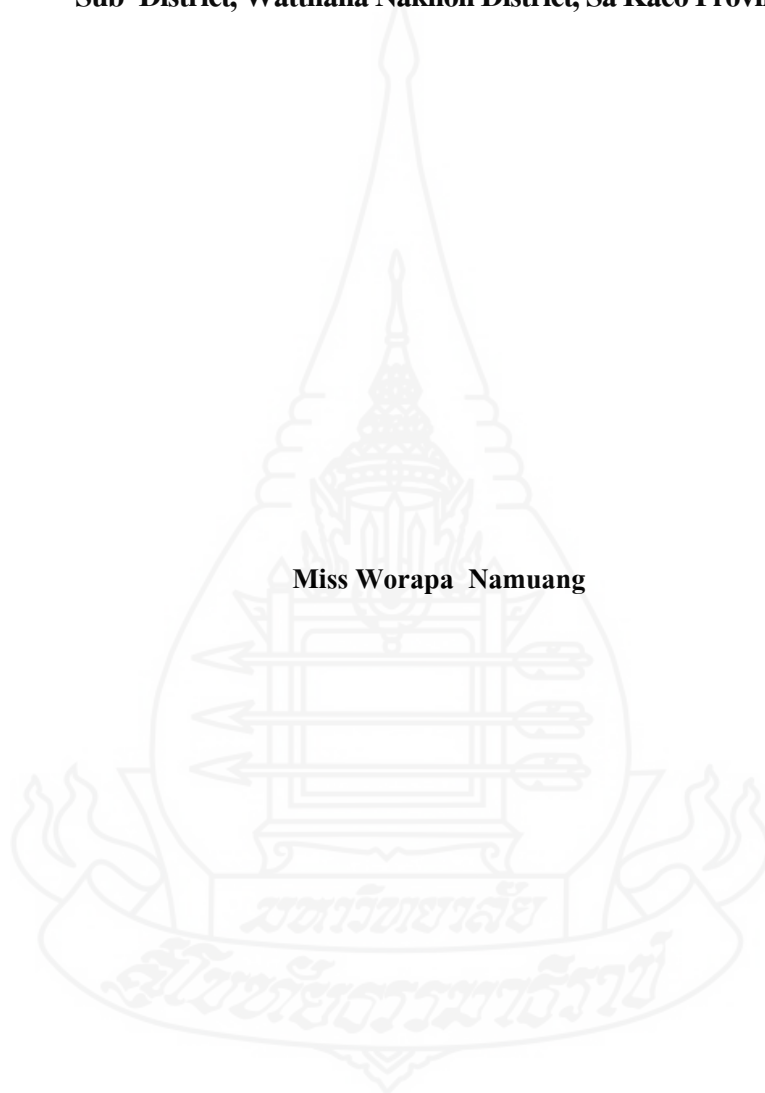
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2555

Utilization of Integrated Sub-District Land Use Plan: A Case Study in Nong Nam Sai

Sub-District, Watthana Nakhon District, Sa Kaeo Province

Miss Worapa Namuang

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Agriculture in Agricultural Extension and Development

School of Agriculture and Cooperatives

Sukhothai Thammathirat Open University

2012

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ กรณีศึกษา ตำบลหนองน้ำใส
อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

ชื่อและนามสกุล นางสาวรภา นามเมือง

แขนงวิชา ส่งเสริมการเกษตร

สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

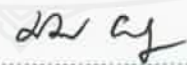
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2556

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พรทิพย์ อุดมสิน)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศีร์พหล)

ศ.ว.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน อาจารย์ที่ปรึกษาหลักสูตรรองศาสตราจารย์ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และรองศาสตราจารย์ดร.พรทิพย์ อุดมสิน ประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์นี้ ได้ให้ความรู้แนวคิด คำแนะนำและข้อคิดเห็นในเนื้อหาสาระ ตลอดจนการแก้ไขวิทยานิพนธ์ ทำให้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณคณาจารย์จากสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่ได้ ให้ความรู้ คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส เจ้าหน้าที่ สถานีพัฒนาที่ดิน สระแก้ว เจ้าหน้าที่กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 2 ผู้อำนวยการ ชำราชากร พนักงาน กลุ่มวางแผนทรัพยากรน้ำเพื่อการพัฒนาที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน ทุกท่านที่ได้ กรุณาเสียสละและให้ความร่วมมือ ในการตอบแบบสัมภาษณ์ ให้คำแนะนำและร่วมปฏิบัติงานบูรณาการในการ วิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนกำลังใจจากครอบครัว พี่น้อง และเพื่อนๆปริญญาโท สาขาส่งเสริม การเกษตรและสหกรณ์ ที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

วิจัยหวังว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและเป็นแนวทางให้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรให้มีประสิทธิภาพและ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกร คุณค่าและความดี อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่ บิคามารดา ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

วรภา นามืออง

พฤษภาคม 2556

ชื่อวิทยานิพนธ์ การใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ กรณีศึกษา ตำบลหนองน้ำใส

อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

ผู้วิจัย นางสาวรภา นามเมือง รหัสนักศึกษา 2549001606

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน (2) รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ

ปีการศึกษา 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพเศรษฐกิจ สังคม ของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว (2) ศึกษาความรู้ ความเข้าใจของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน (3) ศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ (4) ศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ ไปสู่การปฏิบัติ (5) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผล การนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ ไปสู่การปฏิบัติ (6) ศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะ ของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ

กลุ่มตัวอย่างเป็นเกษตรกรที่ทำการเกษตรในเขตพื้นที่ตำบลหนองน้ำใส จำนวน 204 ราย และผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นประชากร ที่มาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 22 ราย เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการเปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง โดยใช้ตารางการวิเคราะห์เปรียบเทียบ

ผลการวิจัยพบว่า (1) เกษตรกร ร้อยละ 73.5 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีรายได้เฉลี่ย 283,769 บาท/ปี มีรายจ่ายเฉลี่ย 149,856 บาท/ปี ผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่า ร้อยละ 36.6 เป็นข้าราชการ มีประสบการณ์ในการทำงานภาคการเกษตรมากกว่า 10 ปีขึ้นไป (2) เกษตรกร และผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินในระดับมากที่สุด (3) เกษตรกร มีความคิดเห็น ต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการในระดับมากที่สุด ส่วนผู้เกี่ยวข้องมีความคิดเห็น ในระดับมาก (4) ความคิดเห็นของเกษตรกร ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ ไปสู่การปฏิบัติในระดับมากที่สุด ส่วน ผู้เกี่ยวข้องมีความคิดเห็น ในระดับมาก (5) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผล การนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ ไปสู่การปฏิบัติ พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดทุกประเด็น แต่ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ในเรื่องของการจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนการผลิต การจัดหาตลาดรองรับสินค้า การจัดหาแหล่งศึกษาดูงาน การประกวดและมอบรางวัลให้กับกลุ่มที่เข้มแข็ง (6) ปัญหา ของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการพบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อปัญหาที่พบใน การใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการในระดับน้อย โดยมิข้อเสนอแนะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสร้างความเชื่อมั่น ให้กับเกษตรกรในแต่ละกิจกรรมที่ดำเนินงาน สำหรับผู้เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นต่อปัญหาที่เกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการในระดับปานกลางและมีข้อเสนอแนะให้ หน่วยงานต้นสังกัดจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ เพื่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพต่อไป

คำสำคัญ การใช้แผน การใช้ที่ดินระดับตำบล การบูรณาการ

Thesis title: Utilization of Integrated Sub-District Land Use Plan: A Case Study in Nong Nam Sai

Sub-District, WatthanaNakhon District, SaKaeoProvince

Researcher: MissWorapaNamuang; **ID:** 2549001606;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development);

Thesis advisors: (1) Mr. BumpenKeowan, Associate Professor; (2) Dr. BenchamasYooprasert, Associate Professor; **Academic year:**2012

Abstract

The purpose of this research were to (1) study socio-economic circumstance of farmers and people concerned in Nong Nam Sai Sub-District, WatthanaNakhon District, Sa Kaeo Province (2) study knowledge, understanding of farmers and people concerned regarding resources management for the land use plan implementation (3) study opinions of farmers and people concerned toward the integration of integrated sub-district land use plan (4) study opinions of farmers and people concerned toward the results of utilization of integrated sub-district land use plan to practice (5) compare opinions of farmers and people concerned toward the results of utilization of integrated sub-district land use plan to practice (6) study problems and recommendations proposed by farmers and people concerned for the integrated sub-district land use plan.

The research samples were 204 famers who engaged with farming in Nong Nam Sai Sub-District while people concerned included a number of 22 government officials. Data was collected by interview. Statistics used were percentage, frequency, mean, minimum value, maximum value, and standard deviation. Opinions comparison of farmers and people concerned was conducted by using comparison analysis table.

The research findings were as follows. (1) 73.5 % of the farmers completed primary education level. Their average income was 283,769 baht/year. Their average expense was 149,856 baht/year. It was found 36.6% of the people concerned were government officials whose experience in agricultural sector was over 10 years. (2) Knowledge, understanding of farmers and people concerned regarding resources management for the land use plan preparation was at the highest level. (3) Opinions of farmers toward the integration of integrated sub-district land use plan were at the highest level while that of the people concerned was at high level. (4) Opinions of farmers toward the results of utilization of integrated sub-district land use plan to practice were at the highest level while that of the people concerned was at high level. (5) Opinions comparison of farmers and people concerned toward the results of utilization of integrated sub-district land use plan to practice was found at the highest level in every issue. However, the people concerned opinions toward seeking capital source to promote production, potential market, study visit site, products contest and awarding the strong group were found at medium level. (6) Problem encountered by farmers and the people concerned regarding utilization of integrated sub-district land use plan; their opinion toward the problem encountered was at low level. They recommended government officials to build confidence with farmers in each operation activity whereas opinion of the people concerned toward utilization of integrated sub-district land use plan was at medium level. Recommendation made was the responsible agency to allocate sufficient budget for successful operations in the future.

Keywords: Utilization of Plan, Sub-DistrictLand Use Plan, Integrati

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	2
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับที่ดิน การจัดการทรัพยากรและการจัดการทรัพยากรในด้านต่างๆ.....	8
แผนการใช้ที่ดิน และเขตการใช้ที่ดิน.....	19
การบริหารงานแบบบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐ กับเกษตรกร.....	31
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น.....	33
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
ตอนที่ 1 สภาพทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร.....	55
ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรภายในชุมชน.....	62
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับ ตำบลแบบบูรณาการ.....	73
ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล แบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ.....	80
ตอนที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดิน ระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ.....	84
ตอนที่ 6 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับแผนการใช้ที่ดินระดับ ตำบลแบบบูรณาการ.....	88
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	99
สรุปการวิจัย.....	99
อภิปรายผล.....	104
ข้อเสนอแนะ.....	112
บรรณานุกรม.....	116
ภาคผนวก.....	121
ก แบบสอบถามเกษตรกร.....	122
ข แบบสอบถามผู้เกี่ยวข้อง.....	136
ประวัติผู้วิจัย.....	147

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 เขตการใช้ที่ดินตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว.....	30
ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำแนกรายหมู่บ้าน.....	47
ตารางที่ 4.1 ปัจจัยด้านสังคมของเกษตรกร.....	55
ตารางที่ 4.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของเกษตรกร.....	58
ตารางที่ 4.3 ปัจจัยด้านสังคมของผู้ที่เกี่ยวข้อง.....	61
ตารางที่ 4.4 ความรู้ ความเข้าใจของเกษตรกร เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน.....	63
ตารางที่ 4.5 ระดับคะแนนของความรู้ ความเข้าใจ ของเกษตรกร เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดิน.....	67
ตารางที่ 4.6 ระดับความรู้ ความเข้าใจของผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดิน.....	68
ตารางที่ 4.7 ระดับคะแนนของความรู้ ความเข้าใจของผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดิน.....	72
ตารางที่ 4.8 ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ.....	74
ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นที่มีต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องในภาพรวม.....	78
ตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ.....	80
ตารางที่ 4.11 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำระดับตำบลแบบแผนการใช้ที่ดินบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ.....	84
ตารางที่ 4.12 ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ที่มีต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ.....	88
ตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นต่อปัญหา เกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องในภาพรวม.....	95
ตารางที่ 4.14 สรุปข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง.....	97

ญ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย 3

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยได้นำทรัพยากรธรรมชาติไปใช้ในการพัฒนาประเทศโดยขาดการจัดการอย่างมีระบบเป็นผลให้ทรัพยากรธรรมชาติเกิดความเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะทรัพยากรดินซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนาทั้งทางด้านเกษตรกรรมอุตสาหกรรม และกิจการบริการอื่น ๆ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติไปอย่างฟุ่มเฟือยโดยขาดการบริหารจัดการอย่างเหมาะสมเป็นเหตุให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ซึ่งเป็นการทำลายแหล่งต้นน้ำลำธาร โดยตรงจนก่อให้เกิดความไม่สมดุลตามธรรมชาติซึ่งส่งผลให้เกิดภาวะน้ำท่วมภัยแล้งหรือแผ่นดินถล่มและยังส่งผลให้เกิดปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติทั้งทรัพยากรดินและทรัพยากรน้ำอย่างรุนแรงอันก่อให้เกิดผลเสียหายต่อความเป็นอยู่ของประชากรและระบบเศรษฐกิจของประเทศ

การนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ในการพัฒนาประเทศโดยขาดการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและไม่เหมาะสมส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว จนเกิดผลเสียหายต่อความเป็นอยู่ของประชากร และระบบเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นกรมพัฒนาที่ดิน โดยสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 2 สถานีพัฒนาที่ดินสระแก้วร่วมกับส่วนวางแผนทรัพยากรน้ำเพื่อการพัฒนาที่ดิน สำนักนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน ได้จัดทำเขตการใช้ที่ดินระดับตำบล เพื่อสนับสนุนการจัดทำคำรับรองปฏิบัตินโยบายปี 2554 โดยพิจารณาจากสภาพพื้นที่ความต้องการของชุมชน แนวนโยบายด้านการเกษตรของรัฐ และท้องถิ่นในระดับต่างๆมาวิเคราะห์กำหนดเขตการใช้ที่ดินระดับตำบล ขนาดมาตราส่วนของแผนที่ 1 : 25,000 พร้อมข้อเสนอแนะด้านการจัดการที่ดินโดยมุ่งหวังให้ทำเขตการใช้ที่ดินดังกล่าวไปจัดทำแผนปฏิบัติงานในการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล อย่างเป็นรูปธรรม โดยเขตการใช้ที่ดินตำบลหนองน้ำใส จำแนกได้เป็น 5 เขตหลัก ได้แก่ เขตป่าไม้ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชน เขตแหล่งน้ำและเขตพื้นที่อื่นๆ

กรมพัฒนาที่ดินได้นำแผนการใช้ที่ดินไปเผยแพร่ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และร่วมมือกับหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานในท้องถิ่น คือ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส เพื่อเผยแพร่แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการให้แก่เกษตรกรนำไปจัดการทรัพยากรในชุมชนได้ โดยจัดกิจกรรมและโครงการต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหา

ของเกษตรกร ผลปรากฏว่าการร่วมมือของเกษตรกรจะเกิดขึ้นเป็นบางกลุ่มเท่านั้น จึงทำให้ต้องมีการศึกษาการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง โดยศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหา ด้านการเกษตร ด้านเศรษฐกิจ สังคมของชุมชน รวมทั้งศึกษาปัญหาของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพภายในชุมชนต่อไปได้ในอนาคต นอกจากนี้ยังนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนการตัดสินใจให้กับหน่วยงานภาครัฐต่างๆของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส ให้สามารถปฏิบัติงานและแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ได้ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ การใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ กรณีศึกษา ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจ สังคม ของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

2.2 เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน

2.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดิน ระดับตำบลแบบบูรณาการ

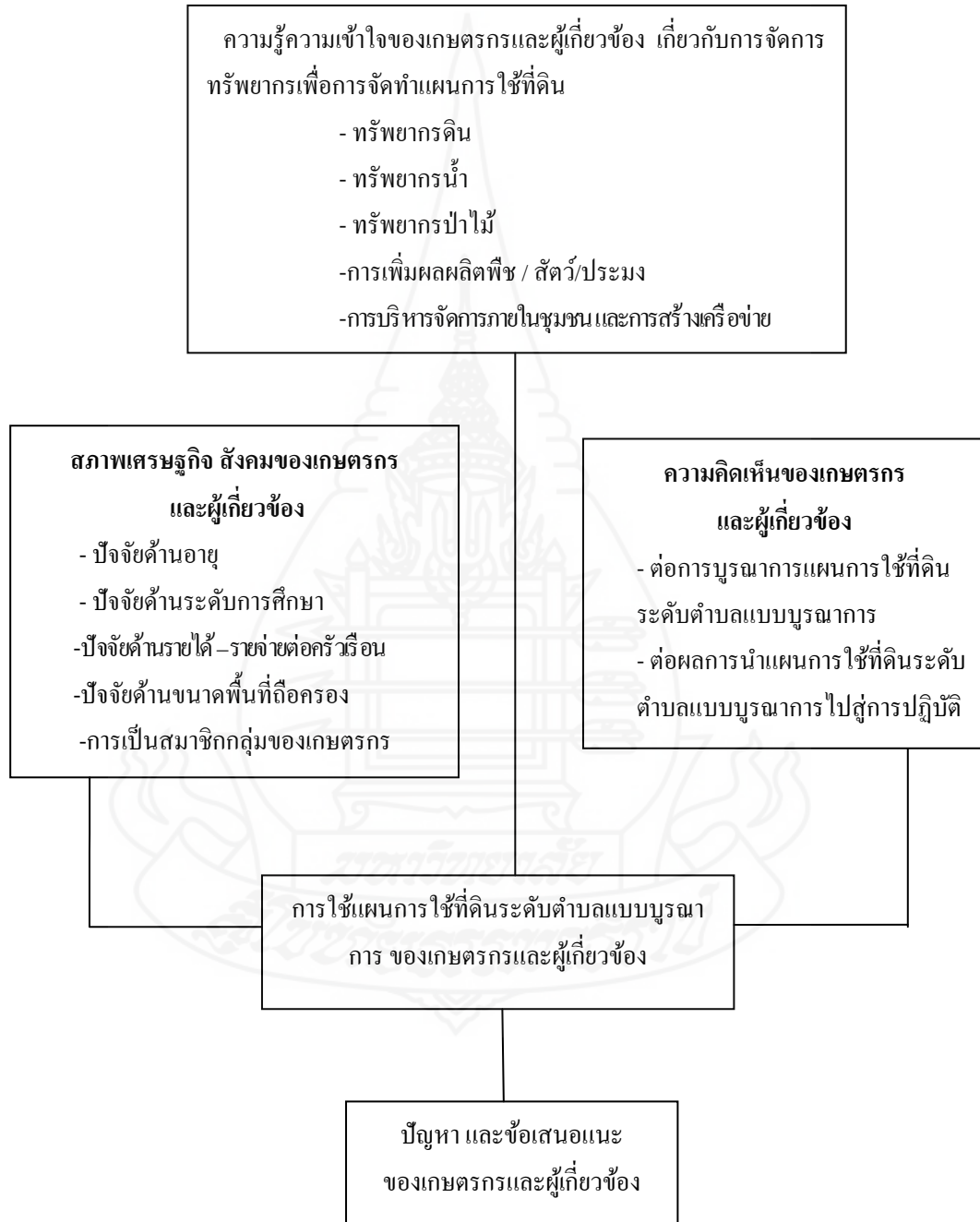
2.4 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ ไปสู่การปฏิบัติ

2.5 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ ไปสู่การปฏิบัติ

2.6 เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะ ของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษานี้มีกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการกรณีศึกษา ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้วแสดงในภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ ทำการศึกษาด้านเนื้อหาเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ดังนี้

4.1.1 ปัจจัยสภาพเศรษฐกิจ สังคมของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ตำบลหนองน้ำใส อำเภอดอนจาน จังหวัดสระแก้ว เกี่ยวกับปัจจัยด้านอายุ ปัจจัยด้านระดับการศึกษา ปัจจัยด้านรายได้ ปัจจัยด้านรายจ่ายต่อครัวเรือน ปัจจัยด้านอาชีพและ กิจกรรมทางการเกษตร ลักษณะแรงงานในการทำการเกษตร ปัจจัยด้านขนาดพื้นที่ถือครอง และปัจจัยการเป็นสมาชิกกลุ่ม

4.1.2 ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน ในด้านทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ การเพิ่มผลผลิตพืช/ สัตว์/ประมง การบริหารจัดการภายในชุมชน และการสร้างเครือข่าย

4.1.3 ความคิดเห็นของเกษตรกร และผู้เกี่ยวข้องต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ ได้แก่ ความถี่ในการส่งเสริมตามโครงการต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ความสะดวกในการให้คำปรึกษาเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ จัดหางบประมาณเพื่อเป็นแหล่งเงินทุน จัดหาปัจจัยการผลิต พร้อมทั้งอบรมให้ความรู้ และการจัดหาตลาดรองรับผลผลิต การถ่ายทอดและเผยแพร่ของเจ้าหน้าที่ ความสามารถในการสื่อสารของเจ้าหน้าที่ เทคนิคในการถ่ายทอดของเจ้าหน้าที่ และความตั้งใจในการนำเสนอและเผยแพร่ของเจ้าหน้าที่

4.1.4 ความคิดเห็นของเกษตรกร และผู้เกี่ยวข้องต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ ได้แก่ การนำแผนไปปฏิบัติจริงของเกษตรกร การเปลี่ยนแปลงทรัพยากรในชุมชน การพัฒนาของสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ของชุมชน เกิดการสร้างเครือข่ายและความเข้มแข็งของชุมชน ความเหมาะสมของแผนการใช้ที่ดิน ความเหมาะสมของโครงการและกิจกรรมต่างๆ ในแผนฯ และหน่วยงานภาครัฐสามารถนำแผนฯ ที่ได้ไปประกอบการปฏิบัติงาน

4.1.5 ปัญหาและข้อเสนอแนะ ของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องในการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ

4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ ทำการศึกษการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการกรณีศึกษา ตำบลหนองน้ำใส อำเภอดอนจาน จังหวัดสระแก้ว โดยมีจำนวน ครัวเรือนเกษตรกรที่ทำการเกษตรในพื้นที่ตำบลหนองน้ำใส 1,661 ราย

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การวางแผนการใช้ที่ดิน หมายถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

5.2 แผนการใช้ที่ดิน หมายถึง การกำหนดขอบเขตบริเวณที่ดินตามความแตกต่างของลำดับชั้นแห่งการใช้ประโยชน์ที่ดินนั้น ๆ ในด้านการใช้ทรัพยากรที่ดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนและเป็นการบูรณาการกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

5.3 เขตการใช้ที่ดินระดับตำบลหนองน้ำใส หมายถึง เขตที่เกิดจากการศึกษาและวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบลหนองน้ำใสได้แก่ เขตป่าไม้เขตเกษตรกรรม เขตชุมชน เขตแหล่งน้ำและเขตพื้นที่อื่นๆ

5.4 การจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ หมายถึงกระบวนการในการบูรณาการกิจกรรมของหน่วยงานราชการในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาพื้นที่เกษตรให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินตามแผนการใช้ที่ดินฯ ซึ่งจะให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินตามความเหมาะสมของศักยภาพที่ดิน สอดคล้องตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม และความต้องการของท้องถิ่น

5.5 การจัดการทรัพยากร หมายถึง กิจกรรมของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องรักษาและปกป้องไว้ซึ่งความสมดุลของธรรมชาติและระบบนิเวศ โดยมีระบบแบบแผนในการนำทรัพยากรที่ต้องการมาใช้ที่รัดกุม เพื่อให้การดำเนินการแล้วจะไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรนั้น หรือต่อระบบสิ่งแวดล้อมอื่นๆ อย่างเด็ดขาด

5.6 การบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลหนองน้ำใส หมายถึง การจัดกิจกรรมทางการเกษตรตามเขตการใช้ที่ดินระดับตำบลหนองน้ำใส เพื่อแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ตำบลหนองน้ำใส ให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีระบบแบบแผน มีสภาพเศรษฐกิจ สังคมที่ดีขึ้น ตามกิจกรรมของหน่วยงานต่างๆ ที่ได้รับมอบหมายโดยมีการบูรณาการ 3 กลุ่มด้วยกัน ดังต่อไปนี้

5.6.1 การบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส หมายถึง การปฏิบัติงานตามภารกิจของหน่วยงานภายใน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่ของเกษตรกรตำบลหนองน้ำใส โดยร่วมมือกับหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส เป็นผู้ประสานงานกับเกษตรกร

5.6.2 การบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับเกษตรกรตำบลหนองน้ำใส

หมายถึง การปฏิบัติงานตามภารกิจของหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่ของเกษตรกรตำบลหนองน้ำใส โดยกิจกรรมที่ดำเนินการต้องมาจากความต้องการแก้ไขปัญหาที่แท้จริงของเกษตรกรตำบลหนองน้ำใส

5.6.3 การบูรณาการของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรกับเกษตรกรตำบลหนองน้ำใส

หมายถึง การปฏิบัติงานตามภารกิจของเจ้าหน้าที่รัฐภายในหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยเป็นผู้ปฏิบัติงานอย่างแท้จริง เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่ของเกษตรกรตำบลหนองน้ำใส เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้ทำหน้าที่ ประสานงาน จัดอบรม สาธิตวิธีการ กิจกรรมที่ดำเนินการให้กับเกษตรกรตำบลหนองน้ำใส

5.7 หน่วยงานภาครัฐ หมายถึง หน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใสกรมการปกครอง และหน่วยงานต่างๆที่อยู่ในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกอบด้วย สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กรมชลประทานกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กรมประมงกรมปศุสัตว์กรมพัฒนาที่ดินกรมวิชาการเกษตรกรมส่งเสริมการเกษตรกรมส่งเสริมสหกรณ์สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

5.8 เจ้าหน้าที่ของรัฐ หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติงานภายใต้สังกัดหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส และบุคลากรที่ปฏิบัติงานภายใต้ที่ทำการปกครองอำเภอวัฒนานคร และบุคลากรที่ปฏิบัติงานภายใต้หน่วยงานต่างๆที่อยู่ในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

5.9 ผู้ที่เกี่ยวข้อง หมายถึง เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ปฏิบัติงานร่วมกับเกษตรกรในโครงการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

5.10 เกษตรกร หมายถึง ผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลหนองน้ำใส และเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพทางการเกษตร

5.11 ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกถึง ความรู้สึก ทศนคติ ความเชื่อ และค่านิยมของแต่ละบุคคลที่มีต่อแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้วในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1) **ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ** หมายถึง การแสดงออกถึง ความรู้สึก ทัศนคติ ความเชื่อ และค่านิยมของเกษตรกร และผู้เกี่ยวข้องต่อกิจกรรมต่างๆ ในการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ

2) **ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ** หมายถึง การแสดงออกถึง ความรู้สึก ทัศนคติ ความเชื่อ และ ค่านิยมของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องในการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการทรัพยากรในชุมชน และด้านเศรษฐกิจสังคมของเกษตรกรตำบลหนองน้ำใส

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่ได้จากการวิจัยดังกล่าวจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ กรณีศึกษาตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ดังนี้

6.1 เป็นแนวทางให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลความคิดเห็นของเกษตรกรไปใช้ เพื่อแก้ไขปัญหาทางการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ได้

6.2 เป็นแนวทางให้เกษตรกร และผู้เกี่ยวข้องสามารถมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์ และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

6.3 เป็นแนวทางให้เกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันเพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ๆ ภายในชุมชน

6.4 เป็นแนวทางให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีภายในชุมชน

6.5 เป็นแนวทางให้เกษตรกรตำบลหนองน้ำใสมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง มีสภาพเศรษฐกิจในครัวเรือนดีขึ้น

6.6 เป็นแนวทางให้หน่วยงานภาครัฐสามารถเข้าถึงเกษตรกร และสามารถส่งเสริมกิจกรรมที่เกษตรกรต้องการได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาทบทวนวรรณกรรม และการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ กรณีศึกษา ตำบลหนองน้ำใส อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว เพื่อนำมาใช้สำหรับการกำหนดกรอบ แนวคิด หลักการ ทฤษฎี ตัวแปรของการศึกษา รวมทั้งการกำหนดประเด็นคำถามในการสร้าง เครื่องมือการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และอภิปรายผลการศึกษา ประกอบด้วยสาระสำคัญ 5 ส่วน ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากร และการจัดการทรัพยากรในด้านต่างๆ
2. แผนการใช้ที่ดิน และเขตการใช้ที่ดิน
3. การบริหารงานแบบบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐ กับเกษตรกร
4. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการจัดการทรัพยากรในด้านต่างๆ

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง การดำเนินงานต่อ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการจัดการเก็บรักษา การ ซ่อมแซม การใช้อย่างประหยัดและการสงวนรักษา เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนั้น สามารถเอื้ออำนวยประโยชน์แก่มวลมนุษย์ได้ใช้ตลอดไปอย่างไม่ขาดแคลนหรือมีปัญหาใด ๆ หรือ อาจหมายถึง กระบวนการจัดการ แผนงานหรือกิจกรรมในการจัดสรรและการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อสนองความต้องการในระดับต่าง ๆ ของมนุษย์และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด ของการพัฒนา คือ เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมและคุณภาพ สิ่งแวดล้อม โดยยึดหลักการอนุรักษ์ ด้วยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างฉลาดประหยัด และก่อให้เกิดผลเสียต่อ สิ่งแวดล้อมน้อย ที่สุดเท่าที่จะทำได้

1.1 การจัดการทรัพยากรดิน

ทรัพยากรที่ดินเป็นสมบัติอันล้ำค่าที่โลกมอบไว้ให้แก่สัตว์โลกเพื่อการดำรงชีพ และควรถือว่าเป็นสมบัติอันล้ำค่าของประเทศ ซึ่งมีอาจหาสิ่งหนึ่งสิ่งใดมาทดแทนได้ หากสูญเสียหรือเสื่อมโทรมลง ยิ่งไปกว่านั้นชาติจะเจริญยิ่งใหญ่ได้ต้องมีทรัพยากรที่ดินเป็นพื้นฐาน จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ชนในชาติต้องพยายามรักษาความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรที่ดินที่มีอยู่ ให้ได้นานที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

โดยที่ที่ดินจัดเป็นทรัพยากรประเภท Renewable resource แต่เนื่องจากประเทศไทยมีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นมากเมื่อเปรียบเทียบกับอดีต จึงเหมือนกับว่าทรัพยากรที่ดินมีน้อยลง ทั้งยังมีปัญหาต่างๆอย่างมากมายเกิดขึ้นกับทรัพยากรที่ดินที่มีอยู่น้อย จนมีแนวโน้มว่าทรัพยากรที่ดินจะกลายเป็นทรัพยากรประเภท Non-renewable resources จึงนับว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหาทางจัดการทรัพยากรที่ดินที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้เพียงพอกับความต้องการใช้ที่เพิ่มมากขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังต้องคำนึงถึงความจำเป็นในการใช้ประโยชน์ในอนาคตอีกด้วย อันหมายถึงปัญหาและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรที่ดินต้องรีบดำเนินการแก้ไขให้ดีขึ้น รวมทั้งหาทางพัฒนาที่ดินที่ไม่เคยใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ได้อย่างไม่เต็มที่ หรือใช้ได้อย่างไม่เหมาะสมไม่มีประสิทธิภาพ ให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างดีทั้งในปัจจุบันและอนาคต หรือที่เรียกกันสั้นๆว่า การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (Sustainable use)

ในการจัดการทรัพยากรที่ดินให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน ยังคงต้องยึดหลักการอนุรักษ์ทรัพยากรทั่วไปที่ว่า “ต้องมีการใช้อย่างฉลาด ใช้อย่างคุ้มค่าสมเหตุผล โดยหลีกเลี่ยงมิให้เกิดของเสียหรือความเสื่อมโทรมต่อทรัพยากรที่ดินเองและสิ่งแวดล้อมอื่นๆ เช่น ทรัพยากรน้ำ ป่าไม้ สัตว์ป่า พันธุกรรมหรือความหลากหลายทางชีวภาพ ทรัพยากรการท่องเที่ยว ฯลฯ ถ้าเป็นไปได้ควรพิจารณาให้เป็นการใช้ประโยชน์ แบบผสมผสาน (Multiple use) คือรู้จักการใช้ประโยชน์หลายๆด้านพร้อมกัน ไป ได้แก่การใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะกับสมรรถนะที่ดิน ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่เกษตรกรรม อันได้แก่การปลูกข้าว ปลูกพืชไร่ ปลูกไม้ผล ใช้เป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธาร ที่อยู่อาศัยและที่หลบภัยของสัตว์ป่า เป็นต้น นอกจากนี้ยังต้องใช้ให้เกิดประโยชน์แก่คนในประเทศอย่างทั่วถึงและยุติธรรม” ที่กล่าวนี้เป็นการจัดการหรือการอนุรักษ์ทรัพยากรที่ดินโดยพิจารณาเป็นภาพรวม

กรมพัฒนาที่ดิน (2532 : 2-6) กล่าวว่า ทรัพยากรที่ดินมีความสำคัญต่อมนุษย์ และสิ่งแวดล้อมในระบบนิเวศวิทยาเป็นอย่างยิ่ง ได้มีผู้ใช้จำกัดความเกี่ยวกับดินและที่ดินพอสรุปได้ดังนี้

ดิน (soil) หมายถึง เทหวัตถุทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นบนผิวโลก ช่วยคำนวณการทรงตัวของพืช ดินประกอบด้วย แร่ธาตุ และอินทรีย์วัตถุต่าง ๆ มี ลักษณะชั้นแตกต่างกันตามวัตถุต้นกำเนิดของดิน แต่มีความสัมพันธ์ต่อกัน โดยกระบวนการกำเนิดดิน การกระทำของสภาพอากาศ ระยะเวลา ฯลฯ ดินโดยทั่วไปประกอบด้วย แร่ธาตุ อินทรีย์วัตถุ น้ำ และอากาศ ในอัตราส่วนที่แตกต่าง กัน แต่ดินที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืช ควรมีส่วนประกอบของแร่ธาตุ 45% อินทรีย์วัตถุ 5% น้ำในช่องว่างระหว่างเม็ดดิน 25% และอากาศซึ่งเป็นช่องว่างระหว่างเม็ดดิน 25%

ที่ดิน (Land) ที่ดินที่มีความหมายต่างไปจากดิน (Soil) เพราะว่าคำว่า ที่ดินหมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มีที่อยู่เฉพาะแน่นอน เคลื่อนย้ายไม่ได้ มีปริมาณจำกัดไม่สามารถเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ตามความต้องการของมนุษย์ เป็นพื้นที่ที่สามารถเข้าถือครองกรรมสิทธิ์ทางกฎหมายที่ดินที่มีอยู่ตามธรรมชาติ อันอาจใช้ประโยชน์สนองความต้องการของมนุษย์ในทางต่างๆ โดยคำนึงถึงผลตอบแทนจากการใช้ประโยชน์ที่ดินนั้นเป็นประการสำคัญ แต่คำว่าดินหมายถึงดินอย่างเดียวนั้น ความแตกต่าง "ที่ดิน" และ "ดิน" "ที่ดิน" เป็นอสังหาริมทรัพย์อย่างหนึ่ง หรือเป็นพื้นที่บริเวณหนึ่งบนผิวโลก ซึ่งมีการแบ่งอาณาเขตตามที่มนุษย์กำหนดไว้

การใช้ที่ดิน (Land Use) หมายถึงการใช้ที่ดินในปัจจุบันหรือในอนาคตก็ได้ แต่ในบางกรณีอาจบอกว่าการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

ชนิดของการใช้ที่ดิน (Land Utilization type) ได้แก่ การจำแนกขั้นต่ำในการจำแนกหรือเป็น แบบการใช้ที่ดินที่เฉพาะเจาะจง (Specification of forms of land use)

การประเมินที่ดิน (Land evaluation) ได้แก่ ขบวนการประมาณศักยภาพของที่ดินในการใช้ที่ดินเพียงแบบเดียว หรือการใช้ที่ดินหลายๆแบบ ด้วยเหตุนี้การประเมินที่ดินจึงเป็นส่วนหนึ่งของการจำแนกที่ดิน ซึ่งเป็นหลักใช้ในการจำแนกที่ดินเพื่อมีความเหมาะสมแก่การใช้ที่ดิน

ความเหมาะสมของที่ดิน (Land suitability) ได้แก่ ความพอดี (fitness) ของที่ดินแปลงนั้นๆ กับการใช้ที่ดินที่เฉพาะเจาะจง

การสำรวจดิน (soil survey) หมายถึง การสำรวจหาข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ของดินชนิดต่างๆ ในบริเวณพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง และนำมาบันทึกไว้ในรูปแบบของแผนที่และรายงานสำรวจดิน แผนที่ดินแสดงถึงชนิดและการกระจายของดินแต่ละชนิดที่พบในบริเวณสำรวจ ส่วนรายงานสำรวจดินจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะต่างๆ ของดิน และสภาพสิ่งแวดล้อมที่เกิดดิน ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข รวมทั้งข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์ให้เหมาะสมกับศักยภาพของดินแต่ละชนิดด้วย

การจำแนกชั้นความเหมาะสมของดิน (soil suitability classification) หมายถึง การจำแนกชั้นความเหมาะสมของดินแต่ละชนิดออกเป็นชั้นๆ ตามความเหมาะสมและข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ในการปลูกพืชแต่ละชนิด หรือแต่ละกลุ่มของพืช หรือการใช้ประโยชน์แต่ละอย่าง มีความหมายใกล้เคียงกับการจำแนกสมรรถนะที่ดิน แต่เป็นการจัดจำแนกความเหมาะสมของดินแต่ละชนิดกับการใช้ประโยชน์แต่ละอย่างนั่นเอง

1.1.1 การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตร

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรมาโดยตลอด ในอดีตมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตอาหารดำรงชีพ หรือที่เรียกว่า การเกษตรแบบยังชีพ (Subsistence Farming) แต่ในปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นการผลิตเพื่อจำหน่ายเป็นการเพิ่มพูนรายได้ของเกษตรกรมากขึ้น ถึงแม้มีการขยายกิจการให้มีขนาดใหญ่แต่ก็ยังคงมีการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแบบยังชีพอยู่ เนื่องจากเกษตรกรมีความแตกต่างทางด้านความรู้ ความสามารถ และเงินทุน จึงทำให้ลักษณะการใช้ที่ดินแตกต่างกันไปและสามารถแยกประเภทได้ดังนี้

1) **การเกษตรแบบยังชีพ (Subsistence Agriculture)** เป็นการเกษตรที่ไม่ต้องใช้ความรู้ความสามารถ และเงินทุนหมุนเวียนมากนัก ใช้พื้นที่ขนาดเล็ก ตัวอย่างที่เด่นชัดคือ การทำไร่เลื่อนลอย

2) **การเกษตรแบบการค้า (Commercial Agriculture)** เป็นการใช้ดินเพื่อการเพาะปลูกหรือเลี้ยงสัตว์เพียงอย่างเดียวเป็นการเกษตรที่มีแบบแผน และหวังผลเพื่อการค้าส่วนใหญ่มักเป็นกิจการขนาดใหญ่ ลงทุนมาก เกษตรกรต้องมีความรู้ความสามารถทั้งด้านวิชาการเกษตรเป็นอย่างดีสามารถจัดหาพื้นที่การเกษตรและจัดรูปที่ดินเพื่อสะดวกในการใช้เครื่องจักรกลและการขนส่ง อันเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตและระบายผลผลิตออกสู่ตลาด

3) **การเกษตรแบบผสม (Diversified Agriculture)** เป็นการเกษตรที่มีการปลูกพืชต่างชนิดกัน หรือแบ่งพื้นที่ไว้เลี้ยงสัตว์ประกอบกับการปลูกพืช เป็นการจัดระบบการเกษตรใหม่เพื่อลดความเสียหายอันเกิดจากการเกษตรแบบการค้า

มนู โอมะคุปต์ และสุภาณจนวดี มณีรัตน์ (2537) ได้แบ่งกิจกรรมการใช้ที่ดินเพื่อตอบสนองความต้องการด้านปัจจัย 4 ของมนุษย์ไว้ 4 ประเภท ได้แก่

1) **การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม** มีทั้งเพื่อการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ ซึ่งเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจของมนุษย์ และเป็นแหล่งผลิตปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตโดยเฉพาะอาหาร

2) **การใช้ที่ดินเพื่อกิจกรรมอุตสาหกรรม** ซึ่งเป็นกิจกรรมเศรษฐกิจขั้นที่สองต่อจากเกษตรกรรม ซึ่งมีทั้งอุตสาหกรรมที่ใช้ผลิตภัณฑ์ทั้งทางการเกษตรและนอกการเกษตร

3) การใช้ที่ดินเพื่อชุมชน ซึ่งรวมถึงที่อยู่อาศัย ที่ประกอบกิจการพาณิชย์ ตลอดจนที่พักผ่อนในชุมชน

4) การใช้ที่ดินเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวประเภทต่างๆ ซึ่งมีทั้งที่เกิดเองโดยธรรมชาติ เช่น น้ำตก ภูเขา และที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น เขื่อน สวนสาธารณะ ตลอดจนสถานที่ที่เป็นขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่นต่างๆ

ได้กำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมในการเกษตรกรรม โดยจัดแบ่งชั้นคุณภาพตามสมรรถนะในการปลูกพืชแต่ละกลุ่ม ดังนี้

พื้นที่เกษตรกรรมชั้นที่ 1 กำหนดเป็นพื้นที่ที่ควรคุ้มครองเพื่อใช้ในการเกษตร ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการผลิตทางการเกษตรสูง เหมาะสมกับพืชกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรืออาจปลูกพืชได้หลายชนิด ผลผลิตมักมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของพืชแต่ละชนิด

พื้นที่เกษตรกรรมชั้นที่ 2 กำหนดเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาและส่งเสริมเพื่อการเกษตรกรรม มีศักยภาพในการผลิตทางการเกษตรปานกลาง อาจต้องมีการปรับปรุงหรือเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ดิน โดยการใช้ปุ๋ย หากมีการลงทุนทางเทคโนโลยีในการผลิตช่วยให้ได้ผลผลิตที่ดีขึ้นแต่อาจก่อให้เกิดปัญหาต่อสภาพแวดล้อมโดยรวม

พื้นที่เกษตรกรรมชั้นที่ 3 เป็นพื้นที่ที่กำหนดให้มีการส่งเสริมหรือฟื้นฟูเพื่อการเกษตรกรรม เนื่องจากมีศักยภาพการผลิตค่อนข้างต่ำสามารถปลูกพืชได้บางชนิด และผลผลิตที่ได้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของพืชแต่ละชนิด มีข้อจำกัดด้านสภาพภูมิประเทศ หากใช้ประโยชน์ที่ดินผิดประเภทอาจก่อให้เกิดปัญหาการชะล้างพังทลายของดินได้ง่าย เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝน จำเป็นต้องมีการลงทุนปรับปรุงดินสูง และต้องการลงทุนทางเทคโนโลยีในการผลิตเพื่อช่วยให้ได้ผลผลิตที่ดีขึ้นแต่อาจก่อให้เกิดปัญหาต่อสภาพแวดล้อมโดยรวมได้ง่าย

พื้นที่เกษตรกรรมชั้นที่ 4 เป็นพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมต่อการเกษตรสำหรับการเพาะปลูกพืชเนื่องจากมีข้อจำกัดอย่างรุนแรงที่ไม่สามารถเพาะปลูก หรือหากเพาะปลูกอาจส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมอย่างรุนแรงเนื่องจากปัญหาคุณสมบัติดิน สภาพภูมิประเทศ ความลาดชัน แหล่งน้ำในการเพาะปลูกแต่สามารถปลูกพืชได้บางชนิด ซึ่งต้องการลงทุนสูงแต่จะให้ผลผลิตต่ำสำหรับบางพื้นที่อาจเหมาะสำหรับการใช้ที่ดินเพื่อกิจกรรมอื่น เช่น การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การเลี้ยงสัตว์ ปลูกสวนป่าเศรษฐกิจ นอกจากนี้บางพื้นที่อาจติดข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์อันเนื่องมาจากการเป็นพื้นที่ป่าสงวน และมีข้อจำกัดทางกฎหมายอื่นๆ

พื้นที่เกษตรกรรมชั้นที่ 5 กำหนดเป็นพื้นที่อนุรักษ์ตามกฎหมายที่ห้ามใช้ในการเกษตรต้องการอนุรักษ์ไว้เพื่อความอุดมสมบูรณ์ทางนิเวศและสิ่งแวดล้อม

1.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับ การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตร

ชัยวุฒิ ชัยพันธุ์ (2542) กล่าวว่า ที่ดินเป็นปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวมากที่สุด คือ มีที่ตั้งที่แน่นอน โดยเป็นตัวกำหนดสภาวะแวดล้อมนั้น ๆ และยังเป็นปัจจัยที่มีความหลากหลายมากที่สุดขึ้นอยู่กับชนิดดิน สภาพอากาศ และสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการผลิตทางการเกษตรชนิดชนิดหนึ่ง แต่มีจำนวนจำกัดสำหรับการผลิตภาคการเกษตร การเร่งการผลิตที่มุ่งเพิ่มพูนรายได้เพียงพอย่างเดียว โดยมีได้มุ่งไปสู่การรักษาคุณภาพดิน อากาศ และน้ำ อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทำให้การผลิตทางการเกษตรได้รับผลกระทบไปด้วย นอกจากนี้ สมพร อัสวิลานนท์ (2540) กล่าวว่า ทรัพยากรดินมิได้เป็นเพียงปัจจัยการผลิตชนิดหนึ่งที่น่ามารวมกับปัจจัยด้านแรงงาน ทู่น และการจัดการเพื่อการผลิตเป็นสินค้าและบริการตามหลักเศรษฐศาสตร์ทั่วไป เท่านั้นแต่ยังหมายรวมถึงทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งที่อยู่บนดินและใต้ดิน และยังรวมถึงการใช้ที่ดินเพื่อเป็น

ที่ดินเป็นปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวมากที่สุด คือ มีที่ตั้งที่แน่นอน โดยเป็นตัวกำหนดสภาวะแวดล้อมนั้น ๆ และยังเป็นปัจจัยที่มีความหลากหลายมากที่สุดขึ้นอยู่กับชนิดดิน สภาพอากาศและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการผลิตทางการเกษตรชนิดใดชนิดหนึ่ง แต่มีจำนวนจำกัดสำหรับการผลิตภาคการเกษตร การเร่งการผลิตที่มุ่งเพิ่มพูนรายได้เพียงอย่างเดียว โดยมีได้มุ่งไปสู่การรักษาคุณภาพดิน อากาศ และน้ำ อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทำให้การผลิตทางการเกษตรได้รับผลกระทบไปด้วย นอกจากนี้ สมพร อัสวิลานนท์ (2540) กล่าวว่า ทรัพยากรดินมิได้เป็นเพียงปัจจัยการผลิตชนิดหนึ่งที่น่ามารวมกับปัจจัยด้านแรงงาน ทู่น และการจัดการเพื่อการผลิตเป็นสินค้าและบริการตามหลักเศรษฐศาสตร์ทั่วไป เท่านั้นแต่ยังหมายถึงทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งที่อยู่บนดินและใต้ดิน และยังรวมถึงการใช้ที่ดินเพื่อเป็นแหล่งผลิตเพื่อบริโภคโดยตรงอีกด้วย ซึ่งการเลือกใช้ที่ดินต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดขึ้นเป็นสำคัญ โดยประโยชน์ในที่นี้รวมถึงมูลค่าที่เป็นเงินและมูลค่าทางสังคมอื่นที่ไม่เป็นตัวเงินด้วย

1.2 การจัดการทรัพยากรน้ำ

จรรยาภรณ์ พรหมคุณ (2554: 8-9) กล่าวว่า แนวคิดการจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ เป็นแนวคิดที่พิจารณาการจัดการน้ำในแง่ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรอื่น ๆ ในลุ่มน้ำ เช่นเดียวกับแนวคิดเรื่องการจัดการลุ่มน้ำ ทั้งนี้เพื่อให้การใช้น้ำเกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยคำนึงถึงปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมและมีเป้าหมายให้ได้รับผลตอบแทนทางเศรษฐกิจและสังคมสูงสุด

โดยสรุปแล้ว การจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ เป็นกระบวนการในการส่งเสริมการประสานการพัฒนาและจัดการทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรดิน และทรัพยากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาซึ่ง

ประโยชน์สูงสุดทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ที่ดีของสังคมอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของระบบนิเวศน์ การจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ มีแนวคิดขั้นพื้นฐานที่แตกต่างจากแนวคิดการจัดการทรัพยากรน้ำแบบดั้งเดิม ที่การจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการนั้นคำนึงถึงการจัดการทั้งด้านอุปสงค์และอุปทาน ดังนั้น การบูรณาการจึงสามารถพิจารณาได้ภายใต้สองระบบหลัก คือ ระบบทางธรรมชาติ ซึ่งมีความสำคัญเกี่ยวกับปริมาณและคุณภาพของทรัพยากรที่มีอยู่และระบบทางมนุษย์ ซึ่งเป็นผู้กำหนดหรือทำให้เกิดความต้องการในการใช้ การผลิตของเสียรวมทั้งการปนเปื้อนของทรัพยากรน้ำ อีกทั้งยังเป็นผู้กำหนดลำดับความสำคัญในการพัฒนา ซึ่งมีผลต่อความต้องการใช้น้ำ การจัดการทรัพยากรน้ำโดยไม่พิจารณาเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งของพื้นที่ลุ่มน้ำ จะทำให้การใช้น้ำเกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด จึงต้องมีการบูรณาการทั้งพื้นที่ ความรู้ศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งทรัพยากรที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ซึ่งการบูรณาการเชิงพื้นที่เป็นสิ่งสำคัญในการจัดการทรัพยากรน้ำ การใช้ขอบเขตพื้นที่ทางการเมืองการปกครอง (political boundary) ไม่สามารถใช้ในการจัดการและชี้ผลกระทบ หรืออธิบายถึงความเชื่อมโยงของระบบนิเวศน์ได้ชัดเจนเท่ากับการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำเป็นขอบเขต การจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศไทยในช่วงกว่า 40 ปีที่ผ่านมา เป็นการจัดการทรัพยากรน้ำแบบเป็นภาคส่วน (Sectoral Water Management) กล่าวคือ เป็นการจัดการปัญหาเฉพาะหน้าเป็นเรื่อง ๆ และเป็นการจัดการเฉพาะในส่วนของน้ำต้นทุน (Supply Side Management) โดยให้ความสำคัญกับการจัดหา การพัฒนาแหล่งน้ำ และการจัดส่งน้ำเพื่อสนองความต้องการใช้น้ำในบริเวณต่าง ๆ โดยมีได้จัดการด้านความต้องการใช้น้ำในกิจกรรมต่าง ๆ (Demand Side Management) ซึ่งแต่เดิมประเทศไทยมีปริมาณน้ำต้นทุนที่มากเกินความต้องการของผู้บริโภค การจัดสรรทรัพยากรน้ำในรูปแบบดังกล่าวจึงมีความเป็นไปได้และเหมาะสม แต่เมื่อความต้องการใช้น้ำเพิ่มมากขึ้นทั้งในภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และชุมชน รูปแบบความต้องการใช้น้ำเปลี่ยนแปลงไปมาก ประกอบกับสภาวะฝนแล้ง ทำให้ปริมาณน้ำเก็บกักในเขื่อนต่าง ๆ ลดน้อยลง จึงส่งผลให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำทั้งในภาคเมืองและชนบท ทวีวงศ์ ศรีบุรี (2544) การก่อสร้างเขื่อนและอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ประสบปัญหาทั้งในด้านของการหาพื้นที่ การต่อต้านของประชาชน และความเสียหายต่อระบบนิเวศน์ รวมทั้งปริมาณน้ำฝนที่ลดลงประกอบกับการจัดการทรัพยากรน้ำที่ให้ความสำคัญกับเมืองและภาคการผลิต จึงส่งผลให้เกิดความขัดแย้งกันอยู่เนื่อง ๆ ในกลุ่มผู้ใช้น้ำ อีกทั้งการจัดการทรัพยากรที่ผ่านมาเป็นไปตามขอบเขตที่การปกครองเป็นหลัก มิได้พิจารณาเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำ สาเหตุของปัญหาทรัพยากรน้ำขาดแคลนนั้นจึงมิใช่เกิดจากสภาพทางกายภาพของพื้นที่ หรือการจัดสรรน้ำ (allocation) เท่านั้น แต่เกิดจากการจัดการทรัพยากรน้ำที่ไม่มีประสิทธิภาพ ขาดการ บูรณาการองค์ความรู้ และการวิเคราะห์เชิงพื้นที่ (Integrated Area Approach) การนำทรัพยากรน้ำที่มีอยู่ไปใช้ประโยชน์ดังกล่าวโดยทั่วไปในสากลโลกแล้วมีการดึงน้ำไปใช้ปริมาณที่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของปริมาณน้ำท่าที่ไหลลงผิวดินตามธรรมชาติ แต่ประเทศไทยจะมีอัตราการใช้น้ำมากถึงร้อยละ 29 ทำให้ต้องมีการพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำเพื่อสำรองน้ำในฤดูฝนไว้ใช้ในฤดูแล้ง เป็นผลให้มีการเลือกสถานที่ก่อสร้างแหล่งเก็บกักน้ำที่ยังคงเหลืออยู่ก็

มักจะประสบปัญหาที่ไม่เหมาะสมทางด้านเทคนิคหรือไม่ก็อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ หรือป่าอนุรักษ์หรือ เป็นทำเลที่ตั้งของราษฎรที่เข้าไปจับจองพัฒนาเป็นพื้นที่ทำกินอยู่เป็นจำนวนมาก หรือมีข้อจำกัดด้าน ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม อาทิ ป่าไม้ สัตว์ป่า และระบบนิเวศ เป็นต้น ดังนั้นในการจัดการทรัพยากรน้ำควบคู่ ไปกับการแสวงหาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มากขึ้นเพื่อนำมาประยุกต์ในการพัฒนาแหล่งน้ำที่นำไปสู่การพัฒนา แบบยั่งยืนต่อไป

1.3 การจัดการทรัพยากรป่าไม้

นายสันหัต สมชีวิตา (ม.ป.ป.) กล่าวว่า จากการที่พื้นที่ป่าไม้ลดลงอย่างมาก อัน ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ผลิตผลป่าไม้ลดลง ในขณะที่ความต้องการใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้น จึง จำเป็นต้องอาศัยหลักวิชาการในการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้อย่างจริงจัง โดยแยกเป็น 2 ประเภทหลักๆ ได้แก่

1.3.1 พื้นที่ป่าอนุรักษ์ ประกอบด้วยพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธาร หรือพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า การจัดการควรมุ่งเน้นที่จะรักษาไว้สำหรับเป็นป่าป้องกันภัย หรือเป็นป่าเนกประสงค์ให้มากที่สุด เนื่องจากเป็นป่าสาธารณประโยชน์ โดยในการบริหารจัดการ จะต้องให้ความสำคัญระดับสูงต่อการป้องกันรักษาป่าที่ยังมีสภาพสมบูรณ์ ส่วนบริเวณที่มีสภาพเสื่อมโทรม โดยเฉพาะบริเวณที่เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร ควรรีบเร่งแก้ไขปรับปรุงให้มีสภาพดีขึ้น

1.3.2 พื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ในขั้นต้นจะต้องให้ความสำคัญกับการป้องกันรักษาป่า ทั้งที่เป็นธรรมชาติและสวนป่า รวมทั้งหาวิธีเพิ่มผลิตผลของป่าไม้ในเนื้อที่ป่าที่เหลืออยู่นี้ให้อำนวย ประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่ประเทศชาติและประชาชนให้มากที่สุด

นอกจากนี้ การเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ ยังสามารถทำได้ในรูปของการส่งเสริมเกษตรกร ให้ ทำการปลูกสร้างป่าตามหัวไร่ปลายนา หรือที่รกร้างว่างเปล่าของตน โดยไม้ที่ปลูกอาจเป็นไม้ไผ่ หรือไม้โตเร็วที่ไร้รอบหมุนเวียนสั้นๆ ทั้งนี้เพื่อจะได้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการปลูกพืชเศรษฐกิจส่วน หนึ่งอีกทั้งทำให้เกิดความร่มเย็น และเป็นแนวกันลมให้แก่พืชสวนไร่นาด้วย ตลอดจนการส่งเสริม และสนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่น ดำเนินการพัฒนาในรูปของป่าชุมชน โดยทำการปลูกป่า ประเภทไม้ใช้สอยที่โตเร็ว และสามารถขึ้นได้ดีในสภาพพื้นดินของท้องถิ่นนั้น และควรเป็นต้นไม้ ที่ใช้ประโยชน์ได้หลายประเภท ตลอดจนการปลูกไม้สมุนไพรในบริเวณที่เป็นที่รกร้างว่างเปล่า หรือที่สาธารณประโยชน์ เพื่อใช้ประโยชน์ในท้องถิ่นของตน และเพื่อช่วยรักษาสภาวะแวดล้อม

1.4 การจัดการผลผลิตทางการเกษตร

ผลผลิตทางการเกษตรของประเทศไทยของเรานั้นมีมากมายหลายชนิดผลัดเปลี่ยนกันผลิตออกนอกผลตลอดทั้งปี ซึ่งเกิดจากการดูแลเอาใจใส่ของเกษตรกรผู้ผลิต ตั้งแต่การคัดเลือกพันธุ์พืช การเตรียมพื้นที่เพาะปลูก การให้น้ำและการให้ปุ๋ย การป้องกันกำจัดพืช การเก็บเกี่ยวและการวางจำหน่าย อย่างไรก็ตาม ปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นกับการจัดการภายหลังการเก็บเกี่ยวของผลผลิตทางการเกษตรของประเทศไทย ก็คือ การจัดการทางการตลาด (marketing management)

การจัดการทางการตลาดนี้มีหลายมุมมองแตกต่างกันไป การตลาดในส่วนที่ค่อนข้างจะใกล้ตัวเกษตรกรค่อนข้างมาก นั่นก็คือ การจัดการทางการตลาดในรูปแบบที่ตัวเกษตรกรเป็นผู้จำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรเอง คือ เป็นทั้งผู้ผลิต ผู้แปรรูป และผู้จำหน่ายในตัวคนเดียวกัน หรือกันอย่างว่า ปลูกเอง ขายเองส่วนใหญ่จะเป็นรูปแบบการตลาด เพื่อการวางจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรในลักษณะผลผลิตสด หรือผลิตภัณฑ์แปรรูปอย่างง่าย อาทิเช่น การทอด การกวน การแช่อิ่ม เป็นต้น สิ่งที่สำคัญอันดับแรกที่ต้องกล่าวถึงถึง นั่นก็คือ สินค้า (product) ที่จะนำมาวางจำหน่ายต้องเป็นผลผลิตที่มีความปลอดภัย ปราศจากการเข้าทำลายของโรคและแมลง หรือสารพิษตกค้างที่อาจจะมีผลกระทบต่อผู้บริโภค ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ตลอดจนรอยตำหนิหรือลักษณะที่ผิดปกติทางสรีรวิทยาต่างๆของผลผลิต ซึ่งเป็นลักษณะภายนอกที่ผู้บริโภคสามารถสังเกตเห็นได้ง่ายและทันที มาตรฐานคุณภาพ (quality criteria) สามารถแบ่งออกเป็นคุณภาพภายนอก และคุณภาพภายใน การวางจำหน่ายผลผลิตผู้ซื้อจะให้ความสำคัญกับคุณภาพภายนอกค่อนข้างมากบางครั้งจึงจำเป็นต้องมีการเพิ่มกระบวนการบางอย่างให้ผลผลิตน่าสนใจเพิ่มขึ้น เช่น การเคลือบผิว(waxing) และการลดสีเขียว (degreening) ของแอปเปิ้ลและส้ม ความสดใหม่และความสะอาด (fresh & clean) ของผลผลิตทางการเกษตรก็เป็นสิ่งที่ช่วยดึงดูดความสนใจของผู้ซื้อและผู้บริโภคได้ การเลือกทำเลที่ตั้งของการวางจำหน่ายก็ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ บางท่านที่เป็นผู้รู้และผู้เชี่ยวชาญทางการตลาดจะให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ค่อนข้างมาก ซึ่งจำเป็นต้องเป็นแหล่งชุมชน มีจำนวนประชาชนหนาแน่น การคมนาคมและการเดินทางสะดวกสบายสุดท้ายที่จะขาดเสียไม่ได้ นั่นก็คือ ผู้จำหน่ายสินค้าหรือผู้บริการต้องมีจิตใจในการให้บริการ ที่เรียกกันว่า Service Mind

1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรกับชุมชน

ชัยอนันต์ สมทวนิช และกุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา (2535: 83-95) กล่าวว่า การเข้าถึงทรัพยากรป่าไม้ระหว่างรัฐกับประชาชนนั้นมีความแตกต่างกัน ประชาชนมีความสัมพันธ์กับป่าไม้ในเชิงเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรม เป็นลักษณะที่สอดคล้องกลมกลืนกับธรรมชาติเรียกว่า ลักษณะนิเวศนิยม ส่วนรัฐนั้นมีความสัมพันธ์กับป่าไม้ด้านเศรษฐกิจเป็นลักษณะการเข้าถึงป่าแบบเทคนิคนิยม ซึ่งเป็นการจัดการในลักษณะแทรกแซงต่อธรรมชาติ ความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากร ประชาชน และรัฐจึงมีความแตกต่างกันและนำไปสู่ภาวะที่เรียกว่าความขัดแย้งด้านทรัพยากร การแก้ไขข้อขัดแย้ง โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนจึงเป็นทางออกซึ่งมีหลักสำคัญ 2 ด้าน คือด้านนิเวศวิทยามนุษย์ ซึ่งเน้นการศึกษาองค์กรทางสังคม จิตสำนึกและวัฒนธรรมความเชื่อของชุมชนในการจัดการเกษตร ดิน น้ำ และป่าไม้ ในแง่ที่เป็นรากฐานของการยังชีพและเป็นทรัพยากรร่วม โดยพยายามแสดงให้เห็นถึงยุทธวิธีในการปรับตัวของพฤติกรรมและกฎเกณฑ์ทางวัฒนธรรมของชุมชน ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกใหม่เพื่อช่วยให้ชุมชนนั้น ๆ สามารถดำรงชีพอยู่ร่วมกับทรัพยากรได้อย่างยั่งยืน ด้านนิเวศการเกษตร ซึ่งพยายามวิเคราะห์แนวทางในการปรับตัวของวัฒนธรรมในการผลิตที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนระบบนิเวศน์ เพื่อการผลิตอาหารและการเกษตรอื่น ๆ เมื่อต้องรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อเลือกคุณสมบัติของระบบด้านต่าง ๆ คือ ด้านปริมาณของผลผลิต ด้านความมั่นคงของระบบ ด้านความยั่งยืนของระบบ และด้านเสมอภาคภายในระบบให้เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะเจาะจงของระบบนิเวศน์การเกษตรให้มากที่สุด และ อานันท์ กาญจนพันธ์ (2543: 157-167) การดำรงชีวิตของมนุษย์ให้อยู่รอดมาได้จนกระทั่งปัจจุบัน ล้วนมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับระบบนิเวศน์ สภาพแวดล้อมที่มนุษย์ดำรงอยู่อย่างแยกออกจากกันไม่ได้ ป่าในฐานะที่เป็นแหล่งอาหารเพื่อการดำรงชีพ ตลอดจนถึงเป็นแหล่งที่พักอาศัยของมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญทั้งสองสิ่งจึงเป็นภาพสะท้อนซึ่งกันและกัน ถ้าป่าในชุมชนมีสภาพที่ดีอุดมสมบูรณ์ นั่นก็หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และสิ่งแวดล้อมยังดี มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันอย่างสมดุล แต่ถ้าสภาพป่ามีความเสื่อมโทรม ถูกทำลายไม่ว่าจะเป็นดิน น้ำ ป่า แน่นอนว่าจะต้องเกิดความเสื่อมโทรมในใจคนขึ้นก่อนอย่างแน่นอน จะเป็นภาพสะท้อน ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และธรรมชาติ กำลังจะถึงจุดสิ้นสุด ดังนั้นการที่คนในชุมชนลุกขึ้นมาเอาใจใส่กับทรัพยากรธรรมชาติของตนเอง กลับมานูรักษ์ จัดการให้เกิดความสมดุลในการใช้ทรัพยากรจึงเป็นภาวะที่จะสร้างและสานความสัมพันธ์เดิมเมื่อครั้งอดีต การอนุรักษ์ไม่ได้หมายถึงการเก็บเอาไว้บนหิ้งโดยไม่ใช้ประโยชน์ แต่เป็นการจัดการ เพื่อให้ใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน การจัดการที่มีประสิทธิภาพเพื่อใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างยั่งยืนนั้น จะต้องใช้องค์ประกอบหลายอย่างเช่น สิทธิอำนาจในการจัดการทรัพยากรตนเอง องค์ความรู้ที่จะนำมาใช้ ระดับจิตสำนึกของคนในชุมชน หรือการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน

ตลอดถึงโลกทัศน์ วิธีคิดของคนภายในชุมชนเอง ล้วนมีความสำคัญต่อแนวทางจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน

นิวัติ เรืองพานิช (2536: 24-30) กล่าวว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์เป็นอู่ข้าวอู่น้ำ แต่ถ้าประชาชนยังใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่ประหยัดและขาดหลักการอนุรักษ์แล้ว อนาคตของประเทศก็ตกอยู่ในฐานะที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งการอนุรักษ์ หมายถึง การรู้จักใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาดและประหยัด โดยใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดและสูญเสียเปล่าน้อยที่สุด รวมทั้งกระจายการใช้ประโยชน์ให้แก่มหาชน โดยทั่วถึงกันด้วย ทั้งนี้จะต้องเข้าใจว่า การอนุรักษ์ไม่ได้หมายถึง การเก็บรักษาทรัพยากรไว้เฉยๆ แต่จะต้องทะนุบำรุงและนำทรัพยากรมาใช้ให้เหมาะสมกับกาลเทศะและพยายามให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดด้วย เนื่องจากเราไม่สามารถใช้ประโยชน์ทรัพยากรชนิดใดชนิดหนึ่งได้โดยไม่ให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรชนิดอื่น ๆ ดังนั้นจึงควรที่จะได้พิจารณาตัดสินใจว่า ควรจะใช้ทรัพยากรแต่ละประเภทในสัดส่วนที่เหมาะสมอย่างไรจึงจะเกิดประโยชน์สูงสุดและเกิดผลกระทบต่อทรัพยากรอื่นๆ น้อยที่สุดและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างหนึ่งบนความเสียหายของทรัพยากรอื่น ๆ เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำอย่างยิ่งในการวางแผนการจัดการทรัพยากรอย่างชาญฉลาดนั้นจะต้องไม่แยกมนุษย์ออกจากสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมหรือจากสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ เพราะว่าวัฒนธรรมและสังคมได้พัฒนาตัวเองมาพร้อมกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของสังคมนั้น ๆ กล่าวโดยทั่วไป การอนุรักษ์ถือได้ว่าเป็นทางแห่งการดำเนินชีวิตเพราะมีส่วนเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและสังคมไม่เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งแต่ทุก ๆ อย่างร่วมกันซึ่งมีบทบาทต่อชีวิตมนุษย์เป็นอันมาก

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2543: 17-25) ได้ให้ข้อสังเกตว่าถ้าสืบค้นย้อนกลับในประวัติศาสตร์ไทยจะพบว่า คนอาศัยอยู่ในป่ามาแต่โบราณ ในขณะที่ยวกันป่าไม้ของไทยก็มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงมากจนกระทั่งชีวิตผู้คนต้องพึ่งพาของป่าอยู่มาก ท่ามกลางกระแสการทำลายป่าอย่างกว้างขวางนั้น พื้นที่หลายแห่งในประเทศไทยยังมีชุมชนที่หวงแหนและดูแลรักษาป่าของชุมชนมาอย่างต่อเนื่องในชุมชนบทส่วนมากจะมีทักษะและประสบการณ์ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้สนองตอบต่อวิถีการผลิตและการดำเนินชีวิต อีกทั้งยังมีความพยายามร่วมกันในการปกป้อง และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเอาไว้ให้ลูกหลานในอนาคต เป็นการแสดงให้เห็นว่าชุมชนบทมีวิธีการในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสอดคล้องกับวิถีชีวิตและระบบการผลิตของชุมชน อีกทั้งยังมีความรู้ที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการและสืบทอดความคิดในการอนุรักษ์ทรัพยากรให้ชนรุ่นหลังอีกด้วยซึ่งแต่ละชุมชนมีลักษณะที่แตกต่างกันไปตามแต่สภาพทางสังคม วัฒนธรรมและความเชื่อเป็นการพิสูจน์ว่ารัฐเพียงฝ่ายเดียวไม่เพียงพอที่จะอนุรักษ์ป่าให้ยั่งยืนและมีคุณภาพตลอดไป แต่จะต้องเป็นการเข้ามาดูแลร่วมกันระหว่างประชาชนกับหน่วยงานของรัฐ การจัดการป่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุด จึงเป็นความพร้อมที่จะเรียนรู้ร่วมกันระหว่างรัฐและชาวบ้าน และยังได้ให้ข้อสังเกตชุมชนในเขตป่าหรือใกล้เขตป่าที่ประสบความสำเร็จในการจัดการทรัพยากร ต้องมีเงื่อนไขดังต่อไปนี้

1.1.1 ต้องเป็นชุมชนที่ชาวบ้านทำการเกษตรขนาดเล็ก แม้ว่าผลผลิตเข้าสู่ตลาดจำนวนมาก แต่ไม่ใช้การทำพืชไร่ขนาดใหญ่หรือเพาะปลูกพืชเชิงเดี่ยว ไม่มีปัญหาแรงงานในครอบครัวถูกใช้ไปนอกไร่นาเป็นการถาวรหรือชั่วคราวก็ตาม แต่ในขณะที่เดียวกันมีการทำการเกษตรบนที่ดินอย่างสม่ำเสมอทุกฤดูการผลิต ไม่ได้ปล่อยให้ดินร้างไว้ การเกษตรจึงยังเป็นกิจกรรมและที่มาของรายได้ที่สำคัญของครอบครัว

1.1.2 มีการจัดองค์กรชาวบ้านที่ดีมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ สามารถอนุรักษ์ป่าไว้ได้องค์กรเหล่านี้มีหลายรูปแบบ นับตั้งแต่องค์กรที่รวมตัวกันหลวม ๆ ไปจนถึงองค์กรที่มีข้อผูกมัดสมาชิกอย่างแน่นหนา ตลอดจนมีอำนาจในการออกกฎเกณฑ์เป็นลายลักษณ์อักษรและสามารถลงโทษปรับผู้ฝ่าฝืนได้

1.1.3 ชุมชนมีอิสระที่จะใช้ประโยชน์จากป่า เช่น เก็บของป่ามาบริโภคหรือแม้แต่ตัดไม้ ในปริมาณจำกัดมาใช้ทำให้ชาวบ้านรู้สึกว่าเป็นเจ้าของป่าที่แท้จริง ไม่ใช่เป็นของรัฐที่มักปล่อยให้นายทุนเข้ามาตัดถวงเอาทรัพยากรจากป่าไม้ได้ง่ายอยู่เสมอ ในขณะที่เดียวกันก็คิดกันมิให้ชาวบ้านได้ใช้สอยป่าในการประกอบอาชีพ

1.1.4 ชุมชนมักมีการเปลี่ยนแปลงอุดมการณ์ รวมอยู่ด้วยมากบ้างน้อยบ้าง แล้วแต่กรณี อุดมการณ์ที่เปลี่ยนไปคือ เปลี่ยนอุดมการณ์การพัฒนาที่รัฐขั้วเดียวไว้ให้ ได้แก่ การเอารายได้เป็นตัวแทนและวัตถุประสงค์เป็นเครื่องวัดความสำเร็จก้าวหน้าของคน กลายมาเป็นยกความมั่นคงด้านต่าง ๆ ของครอบครัว ความสุข ความสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่น ๆ มาเป็นอุดมคติแทนเงินตราและวัตถุประสงค์ปรนเปรอต่าง ๆ

2. แผนการใช้ที่ดิน และเขตการใช้ที่ดิน

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผน

บัณฑิต ดันศิริ (2535 : 1 -2) กล่าวว่า แผนการใช้ที่ดิน คือ การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด หมายถึง การกำหนดขอบเขตบริเวณที่ดิน ตามความแตกต่างของลำดับชั้นแห่งการใช้ที่ดินนั้น ๆ โดยพิจารณาจากชนิดของการใช้ที่ดิน ทรัพยากรที่มีอยู่ สภาพเศรษฐกิจและสังคม นโยบายของรัฐ ฯลฯ ทั้งนี้ต้องเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาและการอนุรักษ์ภายใต้สภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์ให้การใช้ทรัพยากรธรรมชาติเป็นไปอย่างประหยัด เกิดประโยชน์ต่อหน่วยพื้นที่อย่างสูงสุดและสามารถอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่ได้ในอนาคตอีกด้วย

การวางแผนการใช้ที่ดิน เป็นการใช้ความรู้ทางด้านวิชาการหลายสาขาวิเคราะห์พฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้ที่ดินในอดีต สภาพปัญหาในปัจจุบัน เพื่อกำหนดแนวทางในการคาดคะเนความน่าจะเป็น

เป็นไปได้ของการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้ที่ดินในอนาคต โดยพยายามลดความผิดพลาดต่างๆ ที่เกิดขึ้นต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ อันมีผลต่อสภาพการณ์ต่างๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

การวางแผนการใช้ที่ดิน จะเป็นการชี้แนะในการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น ๆ ซึ่งเมื่อใช้แล้วจะได้ประโยชน์มากที่สุด จากทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่รอบ ๆ ตัว การวางแผนการใช้ที่ดินต้องขึ้นอยู่กับความเข้าใจ ทั้งธรรมชาติของสิ่งแวดล้อมและชนิดของการใช้ที่ดินจะนำมาปฏิบัติ

การวางแผนการใช้ที่ดินจะต้องมีวัตถุประสงค์ที่จำเพาะเจาะจง อาจถูกกำหนดขึ้น โดยความต้องการของสังคมหรือนโยบายที่เล็งไม่ได้ ซึ่งจะต้องให้เกิดความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยปกติการวางแผนการใช้ที่ดินที่จะใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.2 หลักการวางแผน

บัณฑิต ดันศิริ (2535 : 9 -11) กล่าวว่า หลักการวางแผนการใช้ที่ดินต่อไปนี้เป็น การวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาชนบทที่เกี่ยวข้องกับการกลีกรรม ป่าไม้ ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ การประมง และการจัดการลุ่มน้ำ ทั้งในระดับท้องถิ่นถึงระดับประเทศ ส่วนแผนการใช้ที่ดินเพื่อชุมชน การอุตสาหกรรม ด้านนสังคม หรือการพัฒนาสิ่งแวดล้อม หลักการที่จะกล่าวอาจไม่มีความเกี่ยวข้องโดยตรง แต่สามารถใช้เป็นแนวทางได้ในระดับหนึ่ง

2.2.1 การวางแผนการใช้ที่ดิน คือเรื่องของเหตุผลกรรมวิธีการวางแผนจะเป็นขั้นตอนตามลำดับแห่งเหตุผลและข้อเท็จจริง ซึ่งจะเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาการใช้ที่ดิน การรวบรวมเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหา

2.2.2 การวางแผนการใช้ที่ดินเป็นกรรมวิธียืดหยุ่น ได้การแก้ปัญหาคการใช้ที่ดินจึงควรมีทางเลือกหลายๆทางให้ผู้ใช้ที่ดินได้มี โอกาสเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดซึ่งขึ้นอยู่กับโอกาสหรือเหตุการณ์ในขณะนั้น

2.2.3 การวางแผนการใช้ที่ดินต้องทำงานเป็นกลุ่มหรือเป็นทีมการวางแผนการใช้ที่ดินจะต้องอาศัยการทำงานร่วมกันระหว่างนักวิชาการจากหลายๆสาขา ขนาดของกลุ่มจะขึ้นอยู่กับความซับซ้อนของทรัพยากรและปัญหา ลักษณะการทำงานก็จะต้องไปพร้อมๆ กัน

2.2.4 การวางแผนการใช้ที่ดินที่เกี่ยวข้องกับหลายๆสาขาการวางแผนการใช้ที่ดินเป็นการทำงานที่เกี่ยวข้องกับที่ดินและการใช้ที่ดินทั้งหมด ซึ่งจำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับหลายสาขา เช่น ทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ด้านวิศวกรรม ด้านการเกษตร สิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น โดยทั่ว ๆ ไปกระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจะสนับสนุนกรรมวิธีวางแผนและการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผน

2.2.5 ความต้องการของมนุษย์ กระตุ้นให้เกิดการวางแผนจำนวนของประชากรที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับความต้องการการใช้ที่ดินของมนุษย์ที่เพิ่มขึ้นเช่นกัน แต่ทรัพยากรที่ดินมีอยู่อย่างจำกัด การ

วางแผนการใช้ที่ดินที่เหมาะสมและการเพิ่มประสิทธิภาพของที่ดิน จะเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยตอบสนองความต้องการของมนุษย์ที่เพิ่มขึ้นได้

2.2.6 แผนการใช้ที่ดินเป็นการวางลำดับชั้นการวางแผนการใช้ที่ดินอาจทำได้โดยการวางแผนจากเบื้องบนมาสู่ระดับล่าง โดยผู้บริการระดับสูงเป็นผู้กำหนดแผน หรือการวางจากระดับล่างไปสู่ระดับบน ซึ่งผู้ใช้ที่ดินและเจ้าหน้าที่ของรัฐในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการทำแผน โดยเป็นผู้ศึกษาข้อมูลและปัญหาท้องถิ่น แล้วนำเสนอต่อผู้บริหารระดับสูง

2.2.7 แผนการใช้ที่ดินที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้เมื่อสถานการณ์ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปหรือได้รับข้อมูลใหม่ การติดตามการประเมินผลดูนำมาใช้วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและปัญหาที่ทำให้ต้องปรับปรุงแผนใหม่ ดังนั้นการวางแผนจึงเป็นกระบวนการไม่หยุดนิ่งหมุนเวียนอยู่ตลอดเวลา

2.2.8 แผนการใช้ที่ดินต้องมีลักษณะผสมผสานแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดออกมาจะต้องมีหลายทางเลือก ที่ดินเหมาะสำหรับการใช้ที่ดินประเภทหนึ่ง อาจเหมาะสำหรับการใช้ที่ดินอีกประเภทหนึ่งก็ได้ การมีทางเลือกใช้ประโยชน์ที่ดินหลาย ๆ ทางจะทำให้สามารถตอบสนองความต้องการต่อการใช้ที่ดินได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2.3 ขั้นตอนการวางแผนการใช้ที่ดิน

สำหรับขั้นตอนการวางแผนการใช้ที่ดิน บัณฑิต ดันศิริ (2535 : 11-15) ได้กำหนดขั้นตอนไว้ 6 ขั้นตอน ตามรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนโครงการเพื่อจัดทำแผน ในการวางแผนการใช้ที่ดินโครงการใดโครงการหนึ่ง จำเป็นต้องมีการวางแผนในการดำเนินการอย่างเหมาะสม โดยมีการปรึกษากันระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนในการวางแผนโครงการในการจัดทำแผนจะต้องมีรายละเอียดที่จะต้องดำเนินการ ดังนี้

2.3.1 กำหนดพื้นที่การวางแผน ซึ่งประกอบไปด้วยที่ตั้ง ขนาด ขอบเขตของพื้นที่ การเข้าถึงพื้นที่ และเหตุผลในการเข้าไปดำเนินการวางแผนพื้นที่ที่กำหนดไว้ เพื่อให้ผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจในการอนุมัติโครงการ มีข้อมูลเพียงพอในการอนุมัติโครงการ

2.3.2 กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการ ให้มีความชัดเจน เพื่อการดำเนินงานตามกิจกรรมอย่างถูกต้องที่สุด ผลจากการวางแผนจะต้องตอบสนองต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.3.3 กำหนดกรอบของแผนและระดับของการวางแผน จะต้องวางกรอบโครงสร้างของแผน โดยระบุถึงผลที่คาดว่าจะได้รับ บุคคลผู้มีส่วนที่รับผิดชอบ ความละเอียดของเนื้อหาการวางแผน ซึ่งจะทำให้ระดับของการวางแผนการใช้ที่ดินมีความถูกต้องมากที่สุด

2.3.4 กำหนดช่วงระยะเวลาในการดำเนินงานที่แน่นอน เพื่อการแก้ไขปัญหาในภายหลังที่ทันต่อเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

2.3.5 จัดทำงบประมาณและแรงงาน ในการดำเนินการ โดยมีการแจกแจงรายละเอียดที่ชัดเจนและเหมาะสมมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลทางกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนความต้องการของท้องถิ่น และนโยบายของรัฐ ข้อมูลทางกายภาพที่ศึกษาได้แก่ สภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ สภาพการใช้ที่ดิน เป็นต้น ส่วนข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ศึกษาได้แก่ ลักษณะทั่วไปของประชากร การถือครองที่ดินเพื่อการเกษตร ปริมาณและสภาพผลผลิตทางการเกษตร แรงงานที่ใช้ในการเกษตร การศึกษา ฯลฯ ซึ่งจำเป็นจะต้องศึกษาอย่างละเอียด เพื่อให้ทราบข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหาจะได้นำมาพิจารณาหาแนวทางในการแก้ไขการศึกษาความต้องการท้องถิ่นและพัฒนาการของท้องถิ่น จะทำให้นักวางแผนทราบถึงความต้องการของบุคคลภายในชุมชนนั้น เพื่อใช้ในการพิจารณากำหนดแผนการพัฒนาให้ตอบสนองความต้องการของกลุ่มคนนั้น ๆ แผนที่กำหนดขึ้นอาจจะไม่สามารถแก้ปัญหาได้ทั้งหมดแต่จะสามารถเป็นทางเลือกให้กับบุคคลในพื้นที่นั้น ๆ ได้ตัดสินใจเพื่อการประสบความสำเร็จสูงสุด ลดอัตราการเสี่ยงได้มากที่สุด นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนอีกด้วยเพื่อโอกาสในการยอมรับแผนที่กำหนดขึ้นอย่างสูงสุดการนำนโยบายของรัฐไปสู่แผนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง โดยแผนที่กำหนดขึ้นจะต้องตอบสนองต่อนโยบายของรัฐและจะต้องมีความเป็นไปได้สูงในทางการนำไปปฏิบัติจริง

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินค่าที่ดิน การประเมินค่าที่ดินประกอบด้วย การประเมินความเหมาะสมของที่ดินด้านกายภาพและการประเมินค่าที่ดินทางเศรษฐกิจการประเมินความเหมาะสมของที่ดินด้านกายภาพ เป็นการพิจารณาศักยภาพต่อหน่วยที่ดินต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทต่างๆ ในระดับการจัดการที่แตกต่างกันซึ่งจะทำให้ทราบถึงความเหมาะสมในแต่ละหน่วยที่ดินต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทต่างๆการประเมินค่าที่ดินทางด้านเศรษฐกิจเป็นการประเมินด้านปริมาณ ซึ่งจะได้รับการตอบในรูปแบบผลผลิตที่ได้รับ ตัวเงินในการลงทุน และตัวเงินจากผลตอบแทนที่ได้รับ ผลที่ได้จากการประเมิน นักวางแผนสามารถพิจารณากำหนดทางเลือกการใช้ที่ดินที่เหมาะสมได้หลายๆ ทาง

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดแผนการใช้ที่ดิน จากผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนการประเมินคุณภาพที่ดิน ได้นำข้อมูลเหล่านี้มาพิจารณากำหนดแผนการใช้ที่ดิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้ที่ดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บังเกิดประโยชน์ต่อ

หน่วยพื้นที่สูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้ แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น จำเป็นต้องกำหนดทิศทางให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จะต้องแสดงทางเลือกในการใช้ประโยชน์ที่ดินหลายๆทาง พร้อมทั้งแนวทางการจัดการในแต่ละเขตการใช้ที่ดิน

ขั้นตอนที่ 5 เผยแพร่และทำแผนไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดไว้ถูกนำไปปฏิบัติ จำเป็นต้องเผยแพร่ผลงานสู่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานของรัฐจะเป็นผู้ปฏิบัติหรือเผยแพร่สู่ประชาชน ให้ประชาชนได้นำไปปฏิบัติ การนำแผนไปสู่การปฏิบัตินั้นเป็นหน้าที่ของผู้ตัดสินใจ หน่วยงาน ผู้ปฏิบัติและประชาชนในพื้นที่ หน่วยงานผู้ปฏิบัติในพื้นที่จะต้องเป็นผู้จัดทำแผนปฏิบัติ โดยให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการวางแผนด้วย แล้วนำไปสู่อำนาจการตัดสินใจในการอนุมัติแผน ผู้ที่ตัดสินใจจะต้องทำการจัดหางบประมาณให้แก่หน่วยงานที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาไปดำเนินการ บางครั้งผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจจะเป็นผู้จัดทำแผนในการปฏิบัติ พร้อมทั้งหางบประมาณแล้วตั้งการให้ผู้ที่บังคับบัญชาไปดำเนินการ ซึ่งวิธีการหลังนี้จากประชาชนจะเป็นผู้ที่ทำการตัดสินใจในการยอมรับหรือไม่ยอมรับแผนการปฏิบัติก็ได้

ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบการประเมินผลและการปรับปรุงแผน เมื่อแผนการใช้ที่ดินถูกนำไปปฏิบัติแล้ว ควรมีการตรวจสอบและประเมินผลแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดไว้เพื่อประเมินศักยภาพของแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดไว้ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ มีปัญหาใดเกิดขึ้นบ้าง ผลที่ได้รับอยู่ในระดับใด และสิ่งใดควรดำเนินการแก้ไขบ้าง หากแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดไว้ไม่มีศักยภาพเพียงพอควรทำการปรับปรุงแก้ไขแผนใหม่

2.4 ประโยชน์ของการวางแผนการใช้ที่ดิน เป็นแนวทางในการใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความเชื่อมั่นสูง สามารถลดระดับความเสี่ยงในด้านต่างๆ ให้ลดน้อยที่สุดสามารถคาดคะเนผลผลิตทางการเกษตร ได้ล่วงหน้า ซึ่งเป็นผลดีต่อการจัดหาตลาดเพื่อรองรับ ตลอดจนอุตสาหกรรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและสามารถเลือกสรรระบบการปลูกพืชได้อย่างเหมาะสม เป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างระบบเกษตรครบวงจรทำให้การควบคุมการเกิดโรคและแมลงศัตรูพืชได้ในระดับกว้างเป็นประโยชน์ในการพิจารณาการสร้างระบบสาธารณสุขไปรวมถึงการจัดระบบชลประทานและเป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานของรัฐเพื่อใช้ในการวางแผนการพัฒนาโครงการต่างๆ ในการกำหนดนโยบายการใช้ที่ดินของรัฐและท้องถิ่น

2.5 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน การวางแผนการใช้ที่ดินเกิดจากสาเหตุ 2 ประการ คือ

2.5.1 ความต้องการของมนุษย์ ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่ อาหาร น้ำ พลังงาน เสื้อผ้า และที่พักอาศัย สิ่งต่างๆเหล่านี้พบว่ามาจากที่ดินทั้งสิ้น ซึ่งที่ดินเป็นตัวจำกัดสิ่งเหล่านี้ ในขณะที่ประชากรและความต้องการของมนุษย์ที่เพิ่มขึ้น ในทางกลับกันคือที่ดินที่มีความเหมาะสมกลับไม่เพียงพอต่อความต้องการที่เพิ่มขึ้น ดังจะเห็นได้จากความต้องการใช้ที่ดินเพื่อการกสิกรรมในปัจจุบัน เช่น ทุ่งหญ้าเพื่อการ

เลี้ยงสัตว์ ป่าไม้เพื่อการอยู่อาศัยของสัตว์ป่า การท่องเที่ยว และการพัฒนาชุมชน ฯลฯ เมื่อความต้องการมีมากกว่าทรัพยากรที่ดินจึงจำเป็นที่จะต้องมีการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการมากที่สุด ซึ่งมุ่งให้เกิดประสิทธิภาพของที่ดินอย่างสูงสุดเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ที่เพิ่มขึ้น

2.5.2 ความขัดแย้งในการใช้ที่ดิน การใช้ที่ดินเกิดการเปลี่ยนแปลง เมื่อมนุษย์มีความต้องการที่แปลกใหม่เกิดขึ้นการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน หรือการใช้ที่ดินต่างประเภทกันจึงก่อให้เกิดความขัดแย้งกันระหว่างผู้ใช้ประโยชน์จากที่ดินนั้น ๆ ตัวอย่างเช่น พื้นที่เดิมเคยเป็นพื้นที่เกษตร เมื่อมนุษย์มีความต้องการที่จะสร้างโรงงานอุตสาหกรรมในบริเวณดังกล่าว พื้นที่เกษตรก็จะเสื่อมสภาพอย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรมที่เป็นผลเสียต่อพืช เช่น การปล่อยน้ำทิ้งจาโรงงาน หรือ การใช้พื้นที่การเกษตรที่มีความขัดแย้งกับพื้นที่ป่าไม้อันได้แก่ การบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อทำการเกษตรซึ่งมีผลให้พื้นที่ป่าลดลงอย่างรวดเร็ว เป็นต้น

2.6 เป้าหมายของการวางแผนการใช้ที่ดิน การใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดมีเป้าหมายในการวางแผนการใช้ที่ดิน 3 ประการ คือ

2.6.1 การเพิ่มประสิทธิภาพและผลผลิตจากการใช้ที่ดิน ที่ดินไม่มีความจำเป็นจะต้องเหมือนกันทั้งหมด เนื่องจากที่ดินในแต่ละแห่งมีศักยภาพความเหมาะสมต่อกิจกรรมที่แตกต่างกันออกไป การที่จะตัดสินใจว่าที่ดินประเภทใดมีความเหมาะสมมากที่สุดต่อกิจกรรมนั้น ๆ จะต้องพิจารณาจากประสิทธิภาพจากการใช้ที่ดินอย่างสูงสุด คือ การได้รับประโยชน์อย่างสูงสุดจากการลงทุนที่มีต้นทุนน้อยที่สุด นอกจากนี้ประสิทธิภาพของการใช้ที่ดินแล้ว แผนการใช้ที่ดินดังกล่าวจะต้องได้รับการยอมรับจากสังคมอีกด้วย จึงจะถือว่าแผนการใช้ที่ดินฉบับนี้บรรลุเป้าหมาย

2.6.2 มีความยุติธรรมการพัฒนาที่ดิน แหล่งน้ำ หรือแหล่งชุมชน จำเป็นจะต้องมีความยุติธรรมหรือความเท่าเทียมกัน ตัวอย่างเช่น การสร้างฝายชะลอน้ำ จะต้องไม่ทำให้ผู้ใช้ประโยชน์จากน้ำเดิมได้รับผลกระทบและจะต้องเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลอื่นอีกด้วย ซึ่งเป็นการยากที่การวางแผนการใช้ประโยชน์จะทำให้บุคคลทุกคนได้รับประโยชน์เท่าเทียมกัน การวางแผนการใช้ประโยชน์จึงจัดทำขึ้นเพื่อให้บุคคลได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างมีความทั่วถึงในลักษณะของการได้ประโยชน์จากแผนการใช้ประโยชน์ที่ใกล้ชิดกันมากที่สุด

2.6.3 ความคงทนถาวรหรือการใช้ประโยชน์ที่ยาวนาน การวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างถาวรหรือคงทนจะต้องมีการจัดการที่ดีและถูกต้อง เช่น มีมาตรการการอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อป้องกันการชะล้างและการพังทลายของหน้าดินและอันตรายที่เกิดจากธรรมชาติ เช่น ภัยแล้ง อุทกภัยที่เราไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ซึ่งอันตรายจากภัยพิบัติที่เกิดขึ้นเราสามารถทำให้ลดลงได้ เช่น การสร้างระบบการชลประทานกักเก็บน้ำ หรือการสร้างเขื่อนเพื่อป้องกันน้ำท่วม หรือแม้กระทั่งการสร้างคลองระบายน้ำ เป็นต้น

2.7 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน

สำนักนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน (2545 : 56-60) กล่าวว่าเขตการใช้ที่ดิน เป็นการกำหนดพื้นที่การใช้ที่ดินที่เหมาะสมทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคมเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแผนงานพัฒนาพืชเศรษฐกิจในระดับพื้นที่ รวมถึงการวางแผนการผลิตและการตลาด กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดินจึงได้วิเคราะห์ทรัพยากรธรรมชาติของตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ด้านทรัพยากรดินและการใช้ที่ดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ สภาพแวดล้อมของพื้นที่และภูมิอากาศ ตลอดจนนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเกษตรของจังหวัดที่เน้นแนวทางตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยยึดเกษตรกรเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา ร่วมกับปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นหรือตำบล สามารถกำหนดเขตการใช้ที่ดินให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและยั่งยืนได้ดังนี้

2.7.1 เขตพื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ประมาณ 1,409 ไร่ หรือร้อยละ 3.49 ของเนื้อที่ตำบล พื้นที่ในเขตนี้เป็นพื้นที่ป่านอกเขตป่าตามกฎหมาย พบทั้งป่าผลัดใบสมบูรณ์ ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู สวนป่าสมบูรณ์ ป่าสงวนแห่งชาติ

ข้อเสนอแนะ ป้องกันรักษาและฟื้นฟูสภาพป่าไม้ให้คงความสมบูรณ์และความหลากหลายทางชีวภาพโดยจัดทำเป็นป่าชุมชน ให้ประชาชนและชุมชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์จากไม้และของป่าร่วมกันอย่างพอเพียงและยั่งยืน

2.7.2 เขตเกษตรกรรม มีเนื้อที่ประมาณ 33,025 ไร่ หรือร้อยละ 81.81 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่นอกเขตป่าตามกฎหมายหรือพื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่ได้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินแล้ว ส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรกรรม เขตนี้กำหนดขึ้นเพื่อการพัฒนาทางด้านการเกษตรเป็นหลัก เป็นเขตเศรษฐกิจสำคัญที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ส่วนใหญ่ในตำบล พื้นที่ในเขตมีทั้งบริเวณที่มีศักยภาพสูงเหมาะสมสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน และพื้นที่เหมาะสมน้อยทางการเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่ทำการเพาะปลูกเพื่อการดำรงชีพในลักษณะเศรษฐกิจพอเพียง เขตเกษตรกรรมสามารถแบ่งได้ดังนี้

2.7.3 เขตเกษตรก้าวหน้า มีเนื้อที่ประมาณ 3,182 ไร่ หรือร้อยละ 7.88 ของเนื้อที่ตำบล เขตนี้ส่วนใหญ่เพาะปลูกโดยอาศัยน้ำฝน ดินมีความเหมาะสมปานกลางสำหรับการเพาะปลูกสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่บริเวณที่ลุ่มใช้สำหรับการทำนา ที่ดอนปลูกพืชไร่ และไม้ยืนต้นแบ่งย่อยได้เป็น

1) **เขตทำนามี**เนื้อที่ประมาณ 2,438 ไร่ หรือร้อยละ 6.04 ของเนื้อที่ตำบล สภาพพื้นที่เป็นที่ค่อนข้างราบถึงราบลุ่ม ดินร่วนปนดินเหนียวถึงดินเหนียว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง มีความเหมาะสมสูงสำหรับการปลูกข้าว เพาะปลูกโดยอาศัยน้ำฝน การใช้ประโยชน์ในปัจจุบันส่วนใหญ่ทำนา พื้นที่เขตนี้นอกจาก

ทำนาเกษตรกรอาจทำการเกษตรแบบผสมผสานตามแนวทางทฤษฎีใหม่ โดยการยกร่องปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น และขุดบ่อเลี้ยงปลา พื้นที่เป็นแนวยาวตั้งแต่ตอนบนถึงตอนล่างของตำบลแนวห้วยพรมโหดน้อย

ข้อเสนอแนะ พัฒนาแหล่งน้ำเพิ่มเติม กัดเลือกพืชพันธุ์ดีและมีราคาสูงในการเพาะปลูก เช่น ข้าวพันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 ปรับเปลี่ยนการปลูกพืชเชิงเดี่ยวเป็นการใช้ที่ดินแบบผสมผสานโดยการยกร่องปลูกไม้ผล พืชผัก และขุดบ่อเลี้ยงปลา ตามแนวทางทฤษฎีใหม่และเกษตรพอเพียง ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์หรืออินทรีย์วัตถุ ส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์หรือปลูกพืชปลอดสารพิษเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า การเกษตรให้สูงขึ้นและช่วยลดต้นทุนการผลิต

2) **เขตปลูกพืชไร่** มีเนื้อที่ประมาณ 656 ไร่ หรือร้อยละ 1.62 ของเนื้อที่ตำบล สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงค่อนข้างราบ ดินมีความเหมาะสมปานกลางสำหรับการปลูกพืชไร่ เพาะปลูกโดยอาศัยน้ำฝน การใช้ประโยชน์ที่ดินที่สำคัญ ได้แก่ มันสำปะหลัง อ้อย เป็นต้น พื้นที่เขตนี้อาจเปลี่ยนเป็นพืชไร่ชนิดอื่นได้ขึ้นกับความต้องการของเกษตรกร ตลาด และราคาผลผลิต พื้นที่อยู่บริเวณฝั่งตะวันออกของตำบล

ข้อเสนอแนะ กำหนดให้เป็นเขตการส่งเสริมการผลิตมันสำปะหลังอ้อยเพื่อการแข่งขัน โดยปรับเปลี่ยนพันธุ์ดีมีคุณภาพ ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีชีวภาพทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี

3) **เขตปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น** เนื้อที่ประมาณ 88 ไร่ หรือร้อยละ 0.22 ของเนื้อที่ตำบล สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงค่อนข้างราบ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำมีความเหมาะสมปานกลางสำหรับการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น พื้นที่มีการปลูกมะม่วง มะขาม ยูคาลิปตัส

ข้อเสนอแนะ พัฒนาขบวนการผลิตไม้ผล ไม้ยืนต้น ส่งเสริมการผลิตพืชปลอดสารพิษ เพิ่มศักยภาพการผลิต โดยปรับปรุงโครงสร้างของดิน ด้วยการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีชีวภาพทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี ตลอดจนการพัฒนาบ่อน้ำในไร่นาสนับสนุนการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อลดความเสี่ยงของเกษตรกรรายย่อย

2.7.4 **เขตเร่งรัดพัฒนาการเกษตร** มีเนื้อที่ประมาณ 29,845 ไร่ หรือร้อยละ 73.93 ของเนื้อที่ตำบล เขตนี้ประกอบด้วยที่เขตทำนาและเขตปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ไม้ยืนต้น เพาะปลูกโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ดินมีความเหมาะสมเล็กน้อยสำหรับการเพาะปลูก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ดินค่อนข้างเป็นทรายถึงดินทรายจัด บางแห่งเป็นดินตื้นมีกรวดหินปะปนมาก รวมถึงการปลูกพืชไม่เหมาะสมกับศักยภาพของดินและพื้นที่ ผลผลิตด้านการเกษตรในเขตนี้จึงค่อนข้างต่ำ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทำได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากมีข้อจำกัดหลายด้าน เป็นเขตที่มีปัญหาด้านความเสื่อมโทรมของทรัพยากร รัฐจึงควรกำหนดให้เป็นพื้นที่เป้าหมายแรกในการเร่งรัดพัฒนาความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้ดีขึ้น แบ่งออกเป็น

1) **เขตทำนามี**เนื้อที่ประมาณ 8,955 ไร่ หรือร้อยละ 22.18 ของเนื้อที่ตำบล สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ค่อนข้างราบถึงที่ราบ บางแห่งเป็นที่ดอนแต่มีการปรับพื้นที่เพื่อใช้ทำนา ดินร่วนปนทราย

ดินทรายปนดินร่วนถึงดินทราย บางแห่งมีกรวดหินปะปน ความอุดมสมบูรณ์ต่ำมีความเหมาะสมเล็กน้อย สำหรับการเพาะปลูกข้าว ดินขาดน้ำได้ง่ายในการเพาะปลูก เนื่องจากดินค่อนข้างเป็นทรายถึงทรายจัด มีกรวดหินปะปน ความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ และเพาะปลูกโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก การใช้ประโยชน์ที่ดิน ปัจจุบันส่วนใหญ่ทำนา โดยปลูกข้าวเพื่อการบริโภคภายในครัวเรือน พบเป็นผืนใหญ่อยู่บริเวณด้านตะวันออกและตะวันตกถึงตอนกลางของตำบล โดยพื้นที่เขตนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 เขตย่อย ดังนี้

- (1) เขตทำนาในพื้นที่ดินตื้น มีเนื้อที่ประมาณ 1,713 ไร่ หรือร้อยละ 4.24 ของเนื้อที่ตำบล
- (2) เขตทำนาในพื้นที่ดินทราย มีเนื้อที่ประมาณ 1,168 ไร่ หรือร้อยละ 2.89 ของเนื้อที่ตำบล
- (3) เขตทำนาในพื้นที่ดินค่อนข้างเป็นทราย มีเนื้อที่ประมาณ 4,936 ไร่ หรือร้อยละ 12.23

ของเนื้อที่ตำบล

- (4) เขตทำนาในพื้นที่ดินดอน มีเนื้อที่ประมาณ 1,138 ไร่ หรือร้อยละ 2.82 ของเนื้อที่ตำบล

ข้อเสนอแนะ ควรกำหนดเป็นพื้นที่เป้าหมายในการเร่งรัดพัฒนาแก้ปัญหาดินทราย ถึงดินทรายจัด และดินมีกรวดหินปะปน โดยปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์หรืออินทรีย์วัตถุร่วมกับปุ๋ยเคมี ปรับเปลี่ยนข้าวพันธุ์ดี ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ โดยยึดแนวทางการใช้ที่ดินแบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการค้าและการบริโภค ทำเกษตรแบบผสมผสานตามแนวทางทฤษฎีใหม่

สำหรับปัญหาการปลูกข้าวในพื้นที่ดินดอน ควรปรับสภาพพื้นที่ให้เหมาะสม สำหรับการปลูกข้าว โดยการทำคันนาให้ถี่เพื่อให้สามารถกักเก็บน้ำไว้ให้เพียงพอสำหรับการเจริญเติบโตของข้าว หรือพิจารณาปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของดิน เช่น ปลูกพืชไร่ ไม้ยืนต้น หรือไม้ผลทดแทน และควรปรับปรุงบำรุงดินโดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ในอัตรา 1-2 ตัน/ไร่ เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ดิน และควรใช้ร่วมกับน้ำหมักชีวภาพและปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- 2) เขตปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ประมาณ 20,888 ไร่ หรือร้อยละ 51.75 ของเนื้อที่ตำบล สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงค่อนข้างราบ บางแห่งเป็นพื้นที่ลุ่มแต่มีการปรับพื้นที่เพื่อปลูกพืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น เป็นดินร่วนปนทราย ดินทรายปนดินร่วนถึงดินทราย ดินตื้นมีกรวดหินปะปนมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ดินมีความเหมาะสมเล็กน้อย สำหรับการปลูกพืชไร่ ไม้ผลและ ไม้ยืนต้น มีข้อจำกัดหลายประการทั้งด้านความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ดินค่อนข้างเป็นทรายถึงดินทรายจัด มีกรวดหินปะปน อุ้มน้ำน้อยขาดความชื้นง่าย และการปลูกพืชไม่เหมาะสมกับศักยภาพของดิน การใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นอ้อย มันสำปะหลัง ยูคาลิปตัส ไม้ยืนต้นผสม พื้นที่เป็นผืนใหญ่อยู่บริเวณตอนบนและตอนล่างทั้งฝั่งตะวันตกและตะวันออกของตำบล โดยพื้นที่เขตนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 เขตย่อย ดังนี้

(1) เขตปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ไม้ยืนต้น ในพื้นที่ดินต้น มีเนื้อที่ประมาณ 9,352 ไร่ หรือร้อยละ 23.17 ของเนื้อที่ตำบล

(2) เขตปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ไม้ยืนต้น ในพื้นที่ดินทราย มีเนื้อที่ประมาณ 1,359 ไร่ หรือร้อยละ 3.37 ของเนื้อที่ตำบล

(3) เขตปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ไม้ยืนต้น ในพื้นที่ดินค่อนข้างเป็นทราย มีเนื้อที่ประมาณ 4,229 ไร่ หรือร้อยละ 10.48 ของเนื้อที่ตำบล

(4) เขตปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ไม้ยืนต้น ในพื้นที่ดินที่ลุ่ม มีเนื้อที่ประมาณ 5,948 ไร่ หรือร้อยละ 14.73 ของเนื้อที่ตำบล

ข้อเสนอแนะ ควรเป็นพื้นที่เร่งรัดพัฒนาที่ดินเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตให้ดีขึ้น โดยปรับปรุงบำรุงดินที่เป็นทรายถึงทรายจัด มีกรวดหินปะปน และความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ด้วยอินทรีย์วัตถุและปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับการปลูกพืชตระกูลถั่วและไถกลบลงในดิน ใช้ที่ดินด้านการเกษตรควบคู่ไปกับการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ปลูกแฝกเป็นแถบตามแนวระดับขวางความลาดเทเพื่อลดปัญหาการชะล้างพังทลายบริเวณที่มีความลาดชัน เร่งพัฒนาแหล่งน้ำ ส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นการปลูกพืชให้หลากหลายชนิด ทั้งไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชไร่ และพืชผัก บริเวณพื้นที่ลุ่มเหมาะสำหรับปลูกข้าว แต่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นพืชชนิดอื่น คือ พืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น ควรปรับสภาพพื้นที่ให้เหมาะสมสำหรับการพืชก่อน เช่น การขุดคูและร่องปลูกพืช ทำทางระบายน้ำออกจากพื้นที่เพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วม หรือพิจารณาปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของดิน คือ การปลูกข้าว และควรปรับปรุงบำรุงดินโดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ในอัตรา 1-2 ตัน/ไร่ เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ดิน และควรใช้ร่วมกับน้ำหมักชีวภาพและปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

2.7.5 เขตชุมชน มีเนื้อที่ประมาณ 2,546 ไร่ หรือร้อยละ 6.31 ของเนื้อที่ตำบล พื้นที่เขตนี้กำหนดจากการสำรวจสภาพการใช้ที่ดิน ตำบลหนองน้ำใส พ.ศ. 2555 โดยส่วนวางแผนการใช้ที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 2 ชลบุรี ซึ่งเขตชุมชนมีลักษณะเป็นไม้ยืนต้น ไม้ใช้สอย ไม้ผล ปะปนอยู่กับที่อยู่อาศัยหรือหมู่บ้าน ไม้ยืนต้น ไม้ใช้สอย ไม้ผล ที่สำคัญ ได้แก่ กระถิน สะเดา ยูคาลิปตัส มะม่วง ขนุน และหม่อน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ เร่งแก้ไขปัญหาน้ำขุ่นและน้ำเสียของชุมชนเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานให้ดีขึ้นและกระจายอย่างทั่วถึง ส่วนที่เป็นไม้ผลผสมในหมู่บ้านควรพัฒนาขบวนการผลิตไม้ผลและพืชผัก โดยส่งเสริมการผลิตพืชปลอดสารพิษ เพิ่มศักยภาพการผลิตโดยปรับปรุงโครงสร้างของดิน ด้วยการปลูกพืชตระกูลถั่ว

ในพื้นที่ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีชีวภาพทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี ตลอดจนการพัฒนาบ่อน้ำในไร่นาสวนผสม การปลูกไม้ผล ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และพืชผัก ส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อลดความเสี่ยงของเกษตรกรรายย่อย

2.7.6 เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ประมาณ 412 ไร่ หรือร้อยละ 1.02 ของเนื้อที่ตำบล เขตนี้ กำหนดขึ้นจากแหล่งน้ำตามธรรมชาติและแหล่งน้ำที่จัดสร้างขึ้น แหล่งน้ำเหล่านี้ใช้ประโยชน์ทั้งด้านการกักเก็บน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร การอุปโภคบริโภค และการประปา ตลอดจนเป็นแหล่งอาหารของชุมชนจากสัตว์น้ำตามธรรมชาติและจากการเพาะเลี้ยง

ข้อเสนอแนะ ดูแลรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่จัดสร้างขึ้นไม่ให้เสื่อมโทรมทั้งด้านคุณภาพของน้ำและการกักเก็บน้ำ ไม่ปล่อยให้ลำน้ำตื้นเขินและถูกบุกรุก หมั่นขุดลอกคูคลอง ไม่ทิ้งขยะ น้ำเสียลงในแหล่งน้ำ เร่งรัดพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กให้มีจำนวนและการกระจายมากขึ้น เพื่อช่วยในการอุปโภคบริโภคและการเพาะปลูกในช่วงขาดน้ำ

2.7.7 เขตอุตสาหกรรม มีเนื้อที่ประมาณ 1,050 ไร่ หรือร้อยละ 2.60 ของเนื้อที่ตำบล กำหนดจากการสำรวจสภาพการใช้ที่ดิน ตำบลหนองน้ำใส พ.ศ. 2555 โดยส่วนวางแผนการใช้ที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 2 ชลบุรี

ข้อเสนอแนะ ควบคุมมลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรม โดยให้ผู้ก่อมลพิษต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินการแก้ไขปัญหาและเสียค่าใช้จ่ายในการจัดการมลพิษ หมั่นตรวจสอบประสิทธิภาพการบำบัดน้ำทิ้งของโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ และควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรมอย่างเคร่งครัด เพื่อลดความสกปรกปนเปื้อนลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

2.7.8 เขตทุ่งหญ้าและไม้ละเมาะ มีเนื้อที่ประมาณ 1,374 ไร่ หรือร้อยละ 3.41 ของเนื้อที่ตำบล มีสภาพการพื้นที่ปัจจุบันเป็นทุ่งหญ้าและไม้ละเมาะ

2.7.9 เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ประมาณ 130 ไร่ หรือร้อยละ 0.32 ของเนื้อที่ตำบล ซึ่งปัจจุบันเป็นโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีกร้าง ควรมีส่งเสริมให้มีการกลับมาเลี้ยงใหม่แบบการเลี้ยงอินทรีย์ หรือนำมาเพาะปลูกพืชตามสภาพความเหมาะสมของดินและพื้นที่

2.7.10 เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ประมาณ 126 ไร่ หรือร้อยละ 0.31 ของเนื้อที่ตำบล

2.7.11 เขตพื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ประมาณ 294 ไร่ หรือร้อยละ 0.73 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ พื้นที่ตัดแปลง บ่อขุดร้าง ถนน

ตารางที่ 2.1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตพื้นที่ป่าไม้	1,409	3.49
1.1 เขตพื้นที่ป่านอกเขตป่าตามกฎหมาย	1,409	3.49
2. เขตเกษตรกรรม	33,025	81.81
2.1 เขตเกษตรกึ่งวน้ำ	3,182	7.88
2.1.1 เขตทำนา	2,438	6.04
2.1.2 เขตปลูกพืชไร่	656	1.62
2.1.3 เขตปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น	88	0.22
2.2 เขตเร่งรัดพัฒนาการเกษตร	29,843	73.93
2.2.1 เขตทำนา	8,955	22.18
2.2.1.1 เขตทำนาในพื้นที่ดินดี	1,713	4.24
2.2.1.2 เขตทำนาในพื้นที่ดินทราย	1,168	2.89
2.2.1.3 เขตทำนาในพื้นที่ดินค่อนข้างเป็นทราย	4,936	12.23
2.2.1.4 เขตทำนาในพื้นที่ดินดอน	1,138	2.82
2.2.2 เขตปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ไม้ยืนต้น	20,888	51.75
2.2.2.1 เขตปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ไม้ยืนต้น ในพื้นที่ดินดี	9,352	23.17
2.2.2.2 เขตปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ไม้ยืนต้น ในพื้นที่ดินทราย	1,359	3.37
2.2.2.3 เขตปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ไม้ยืนต้น ในพื้นที่ดินค่อนข้างเป็นทราย	4,229	10.48
2.2.2.4 เขตปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ไม้ยืนต้น ในพื้นที่ดินที่ลุ่ม	5,948	14.74
3. เขตชุมชน	2,546	6.31
4. เขตแหล่งน้ำ	412	1.01
5. เขตอุตสาหกรรม	1,050	2.60
6. เขตทุ่งหญ้าและไม้ละเมาะ	1,374	3.41
7. เขตปศุสัตว์	130	0.32
8. เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	126	0.31
9. พื้นที่เบ็ดเตล็ด	294	0.73
รวม	40,366	100.00

ที่มา : สำนักนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน (2555: 59 - 61)

3. การบริหารงานแบบบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐ กับเกษตรกร

3.1 การบริหารงานแบบบูรณาการ

การบริหารงานแบบบูรณาการ หมายถึง การบริหารการจัดสรรทรัพยากร ความรู้ ความสามารถ เทคโนโลยี การประสานงานและวิธีการบริหารจัดการ เพื่อให้งาน บรรลุวัตถุประสงค์ โดยรวมกันทำหน้าที่อย่างกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียว กรมพัฒนาชุมชน (2550 : 33-34) กล่าวว่า ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินการบูรณาการระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพจากระบบการที่ถูกพัฒนาภายในองค์กรเพื่อให้ระบบมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ถ้าสามารถทำให้บรรลุผลได้ ระบบจะทำให้ได้รับผลตอบแทนจากทรัพยากรที่ได้รับ การพัฒนา สถานการณ์ในชุมชนยุคปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและตลอดเวลา เป็นการเปลี่ยนไปสู่ความร่วมมือและความขัดแย้งของคน กลุ่ม องค์กรในชุมชน ดังนั้นการทำงานพัฒนาภายใต้กระแสที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอด คงจะทำงานแบบเดิมๆ ที่เคยทำกันมานานไม่ได้แล้ว การเปลี่ยนแปลงที่กล่าวถึงนี้ไม่ใช่เฉพาะการเปลี่ยนแปลงที่มองเห็นได้ด้วยตา เพียงอย่างเดียวแต่รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์ในเรื่องความคิดเห็น การเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงในทางสร้างสรรค์ หากมองย้อนไปในอดีตจะเห็นว่ารัฐเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาที่จะนำพาชีวิตของประชาชนไปยังจุดหมายปลายทางของรัฐต้องการ ซึ่งอาจไม่ใช่ความต้องการของประชาชนผลจากการพัฒนาส่วนใหญ่มักจะตกกับกลุ่ม ผู้นำส่วนใหญ่หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ และทำให้ประชาชนรู้สึกว่าการกระทำหรือสิ่งต่างๆ ที่ทำไปเป็นจำนวนมากเป็น เรื่องของรัฐหรือเป็นเรื่องของผู้นำ “ไม่ใช่เรื่องของประชาชน” ประชาชนจึงไม่ให้ความสนใจหรือเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามากนัก นอกจากนี้ผลพวงจากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสารสนเทศที่รวดเร็วและเข้าถึงประชาชนอย่างกว้างขวางเท่าเทียมในทุกระดับประกอบ พ.ร.บ.กระจายอำนาจฯ ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม กิจกรรมต่างๆ ของชุมชนมากขึ้น ส่งผลให้การงานพัฒนาต้องปรับยืดหยุ่นให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของ ประชาชน โดยคำนึงความแตกต่างหลากหลายที่ต้องใช้รูปแบบ วิธีการที่สอดคล้องเหมาะสมเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน มีการบูรณาการงาน มีการติดต่อสื่อสารในลักษณะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างเสมอภาค เข้าถึงและรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างเท่าเทียมกัน และเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรม ร่วมกันกำกับดูแลกิจกรรมเหล่านั้น ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ร่วมกันกำหนดไว้ กำกับดูแลงบประมาณของรัฐที่มาจากภาษีของประชาชน มีผลประโยชน์ร่วมกัน เพื่อสร้างพลังการทำงานร่วมกันอย่างมีวิสัยทัศน์ กระบวนการแผนชุมชน เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะต้องนำมาใช้ในการพัฒนาสังคมของชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกันตลอดเวลาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนภายใต้วิสัยทัศน์และงบประมาณของประชาชน เพื่อให้เป็นชุมชนที่สมานฉันท์ได้อย่างแท้จริง และเข้มแข็งได้อย่างยั่งยืนตลอดไป

3.2 การนำแผนไปปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การบูรณาการ ของหน่วยงานภาครัฐ

การนำแผนไปปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การบูรณาการ ของหน่วยงานภาครัฐ ระดับความสำเร็จในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ หมายถึง กระบวนการนำฐานข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านเศรษฐกิจและสังคม และนโยบายการใช้ที่ดินของรัฐมาจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยกรมพัฒนาที่ดินเป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการกิจกรรมของหน่วยงานราชการในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตามแผนการใช้ที่ดิน ซึ่งจะให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินตามความเหมาะสมของศักยภาพที่ดิน สอดคล้องตามสภาพเศรษฐกิจและสังคม และความต้องการของท้องถิ่น โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนด้วยการจัดประชุมชี้แจงเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ และจะนำไปสู่การลงนามในบันทึกความเข้าใจ (MOU) ระหว่างส่วนราชการ อาทิ องค์การบริหารส่วนตำบลกับกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการต่อไป

3.2.1 ลักษณะการบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐในการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ ประกอบด้วย

1) การบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กับ อบต. หนองน้ำใส หมายถึง การปฏิบัติงานตามภารกิจของหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่ของเกษตรกรตำบลหนองน้ำใส โดยร่วมมือกับหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส เป็นผู้ประสานงานกับเกษตรกรในพื้นที่

2) การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐกับเกษตรกรหมายถึง การปฏิบัติงานตามภารกิจของหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่ของเกษตรกรตำบลหนองน้ำใส โดยกิจกรรมที่ดำเนินการต้องมาจากความต้องการแก้ไขปัญหาที่แท้จริงของเกษตรกรตำบลหนองน้ำใส

3) การบูรณาการของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรกับเกษตรกร หมายถึง การปฏิบัติงานตามภารกิจของเจ้าหน้าที่รัฐภายในหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยเป็นผู้ปฏิบัติงานอย่างแท้จริง เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่ของเกษตรกรตำบลหนองน้ำใส เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้ทำหน้าที่ ประสานงาน จัดอบรม สาธิตวิธีการ กิจกรรมที่ดำเนินการให้กับเกษตรกรตำบลหนองน้ำใส

3.2.2 ขั้นตอนจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการของกระทรวงและนโยบายสำคัญ/พิเศษของรัฐบาล

ระดับที่ 1 จัดทำร่างแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการของหน่วยงานราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในเขตพื้นที่ชลประทานและหรือพื้นที่ ส.ป.ก. จำนวน 12 ตำบล

ระดับที่ 2 กำหนดกิจกรรมในการพัฒนาพื้นที่เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรให้สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินตามภารกิจของหน่วยงานในแต่ละประเด็นปัญหา

ระดับที่ 3 จัดประชุมชี้แจง เพื่อเสนอร่างแผนการใช้ที่ดินฯ พร้อมกิจกรรมในการพัฒนาและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่

ระดับที่ 4 ปรับปรุงร่างแผนการใช้ที่ดินฯ พร้อมกิจกรรมในการพัฒนาตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากผลสรุปการประชุมชี้แจง

ระดับที่ 5 จัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ พร้อมแผนงานและกิจกรรมในการพัฒนาพื้นที่

4. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

จากการตรวจเอกสารปรากฏว่ามีนักวิชาการได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความคิดเห็นไว้ ดังนี้ พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2524: 246) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่าเป็นข้อพิจารณาเห็นว่าเป็นจริงจากการใช้ปัญญาความคิดประกอบ ถึงแม้ว่าไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยันเสมอไป

พจนานุกรมสังคมวิทยา ราชบัณฑิตยสถาน (2532:246) ได้บัญญัติคำว่าความคิดเห็น ซึ่งตรงกับคำว่า opinion ในภาษาอังกฤษไว้ว่า หมายถึง

1) ข้อพิจารณาเห็นว่าเป็นจริง โดยการใช้ปัญญาความคิดประกอบซึ่งอาจไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยันได้เสมอไป

2) ทศนะหรือประมาณการเกี่ยวกับปัญหาประเด็นใดประเด็นหนึ่ง

3) คำแถลงที่ขอมรับนับถือว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อปัญหาที่มีผู้นำมาขอปรึกษาคำว่า “ความคิดเห็น” มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่าเจตคติ ซึ่งมีคำอธิบายไว้ว่าแนวโน้มนุ้บุคคลที่ได้รับมาหรือเรียนรู้มา สะสมและกลายเป็นแบบอย่างในการแสดงปฏิกิริยาสนับสนุน หรือเป็นปฏิปักษ์ต่อบางสิ่งบางอย่างหรือกับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

ลาวัณย์ จักรานูวัฒน์ (2540: 9) จากการศึกษาความหมายของความคิดเห็นต่างๆ ที่กล่าวไว้แล้วนั้น สรุปได้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงความรู้สึกของแต่ละบุคคลในอันที่จะพิจารณาถึงข้อเท็จจริงต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดด้วยการพูด การเขียน โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคลเป็นส่วนประกอบในการพิจารณา ซึ่งความคิดเห็นนี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าหากมีหลักฐานข้อเท็จจริงปรากฏ

เฮอร์ล็อก (Hurlock, 1995 อ้างถึงใน ประสาร ฤทธิมนตรี, 2545:11) ได้ให้คำนิยามว่า ความคิดเห็นเห็นการแสดงออกด้านความรู้สึกสิ่งหนึ่งสิ่งใด เป็นความรู้สึกเชื่อถือที่ไม่ได้อยู่บนความแน่นอนหรือความจริง แต่ขึ้นอยู่กับจิตใจบุคคลจะแสดงออกโดยมีข้ออ้างหรือการแสดงเหตุผลสนับสนุน หรือปกป้องความคิดเห็นนั้น ความคิดเห็นบางอย่างเป็นผลของการแปลความหมายของข้อเท็จจริง ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติเฉพาะตัวของแต่ละคน เช่น พื้นความรู้ประสบการณ์ในการทำงาน สภาพแวดล้อม และมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบที่สำคัญ การแสดงความคิดเห็นอาจจะได้รับการยอมรับ หรือปฏิเสธจากคนอื่น ๆ ก็ได้

เบสท์ (วัชรภา ศรีสัจจะเลิศวาจา. 2547: 8; อ้างอิงจาก Best. 1977: 169) ให้คำจำกัดความของความคิดเห็นว่า ความคิดเห็นคือการแสดงออกทางด้านความเชื่อและความรู้สึกของแต่ละคน โดยการพูด ความคิดเห็นต่าง ๆ ของคนเรานั้นเกิดได้จากการปะทะสังสรรค์ประจำวันของคนเรา แต่คนเราก็มักมีภูมิหลังทางสังคมจำกัดอยู่ภูมิหลังทางสังคมของแต่ละคนย่อมเป็นผลถึงการที่คนเรากระทำตอบสนองต่อเหตุการณ์และเกิดความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์นั้น

ความคิดเห็นถือได้ว่าเป็นการแสดงออกด้านเจตคติอย่างหนึ่ง แต่หากลงความเห็นนั้น มักมีอารมณ์ เป็นส่วนประกอบและเป็นส่วนที่มีปฏิกริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก

จากแนวคิดดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า ความคิดเห็น คือการแสดงออกถึงความรู้สึกของบุคคลที่มาจากความรู้สึก ความมีเหตุผล ความคิด ที่อาจเกิดจากส่วนลึกของความจำของบุคคลซึ่งอาจจะถูกหรือผิดขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและจิตใจ อีกทั้งมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์ ความคิดเห็นอาจได้รับการปฏิเสธหรือการยอมรับจากบุคคลและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ที่เหมาะสมและกาลเวลา

4.1 ประเภทของความคิดเห็น

สัตยา กระแสชล (2538 : 9) กล่าวว่า ความคิดเห็นสามารถจำแนกได้ 2 ประการ คือ

1) ความคิดเห็นเชิงบวกสุด-เชิงลบสุด เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้ ทิศทางบวกสุดได้แก่ ความรักจนหลง ทิศทางลบสุดได้แก่ ความรังเกียจ ความคิดเห็นนี้รุนแรงและเปลี่ยนแปลงยาก

2) ความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ เป็นความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจต่อสิ่งนั้นเช่นความรู้ ความเข้าใจในทางที่ดีคือ ชอบ ยอมรับ เห็นด้วย ความรู้ความเข้าใจในทางที่ไม่ดีได้แก่ ไม่ชอบ ไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย

ปัจจัยสำคัญอันเนื่องมาจากผู้นำการเปลี่ยนแปลงหรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเอง สิ่งสำคัญที่สุดในการที่จะนำการเปลี่ยนแปลงให้บังเกิดผลขึ้นมาได้นั้น เจ้าหน้าที่ที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการทำงานเพื่อรับใช้มวลชน เพื่อให้เกษตรกรมีภาวะการณ์เป็นอยู่ที่มาตรฐานขึ้น ในการนี้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจะต้องสร้างความไว้วางใจให้เกษตรกรยอมรับ จะต้องมีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร คือ มีความสามารถในการถ่ายทอดข่าวสาร เช่น การพูด การเขียน ความมีเหตุผลตลอดจนมีความสามารถในการรับข่าวสารซึ่งได้แก่ การฟังและการอ่าน รวมทั้งประเด็นที่สำคัญ คือ มีความสามารถในการเลือกสื่อกลางในการติดต่อข่าวสาร

ประเด็นที่ขาดไม่ได้ คือ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมจะต้องมีความเชื่อมั่นในเทคโนโลยีที่นำไปเปลี่ยนแปลง รวมทั้งการมีความรู้ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีนั้นๆ ในอันที่จะทำให้การปฏิบัติบังเกิดผล ในขณะเดียวกันจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลเป้าหมาย คือ เกษตรกรจะต้องมีความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจ รอบรู้ปัญหา ข้อจำกัดของเกษตรกรว่าทำไมเกษตรกรไม่เสี่ยงที่จะยอมรับ ทำไมเกษตรกรจึงไม่อยากทำงาน ทำไมเกษตรกรจึงคิดว่าพึงพอใจในสภาพที่เป็นอยู่ ทั้งๆ ที่มาตรฐานต่ำกว่าสภาพความเป็นอยู่ทั่วไป

4.1.1 ปัจจัยทางกายภาพ ได้แก่

- 1) ความต้องการทางวัตถุ คือ ที่ดิน ภูมิอากาศ น้ำ ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืชอาคาร โรงเรือน สัตว์ที่ใช้ในโรงงาน สัตว์เลี้ยง เครื่องมือและเครื่องกล เชื้อเพลิง และแหล่งพลังงานอื่น
- 2) ความต้องการทางแรงงานของมนุษย์

4.1.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

- 1) ระบบการขนส่งการเก็บการทำสำเร็จและการตลาดของผลผลิตการเกษตร
- 2) ระบบการจัดหาและแจกจ่ายวัสดุการผลิต ตลอดจนสินเชื่อ
- 3) ราคาของวัสดุการผลิตและอัตราดอกเบี้ยในการกู้ยืม
- 4) ราคาผลผลิตทางการเกษตร ตลอดจนราคาขายปลีกต่อผู้บริโภค
- 5) ระบบการเก็บภาษี การพยุงราคา การจัดโควตาการขาย

4.1.3 ปัจจัยทางระบบงานและวิธีการจัดการ ได้แก่

- 1) ระบบการเช่าที่ดิน
- 2) ขนาดของที่ทำกิน
- 3) นโยบายและการบริการทั่วไปของรัฐ

4) *กลุ่มเกษตรกร* (ที่เกิดขึ้นเองหรือรัฐจัดตั้งขึ้น)เพื่อประสานกำลังผลิต เช่น การชลประทาน การใช้เครื่องทุ่นแรง เป็นต้น ให้บริการทางเศรษฐกิจ เช่น กลุ่มการซื้อ กลุ่มสินเชื่อ และสหกรณ์รูปแบบต่างๆ ให้บริการทางสังคม เช่น สถานีอนามัย โรงเรียน ฯลฯ จัดการครองตนเองในท้องถิ่น กระจายถ่ายทอดความรู้ เช่น การศึกษาผู้ใหญ่ ยุวเกษตรกร เป็นต้น

4.1.4 ปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรม และจิตวิทยา ได้แก่

- 1) สถานะของกลุ่มเกษตรกรหรือสถาบันการเกษตร การปฏิบัติและค่านิยมในพื้นฐานของสังคมส่วนรวมของประเทศ
- 2) ปัจจัยทางระบบรัฐประศาสนศาสตร์ เช่น โครงสร้างของระบบราชการ ค่านิยม วิธีการปฏิบัติของข้าราชการ
- 3) โครงสร้างทางสังคม ค่านิยมทางวัฒนธรรมและความเคลื่อนไหวของชุมชนเกษตรกร
- 4) กระบวนการของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สิ่งกีดขวางการเปลี่ยนแปลงแรงผลักดันที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ความสัมพันธ์ระหว่างผลของการเปลี่ยนแปลงส่วนหนึ่งที่มีต่อส่วนอื่นๆ ของสังคม

4.1.5 ปัจจัยทางวิชาการ ได้แก่

- 1) ระบบการจัดการและบริหารของการวิจัยพื้นฐานและประยุกต์
- 2) การกระจายความรู้เรื่องที่เกี่ยวข้อง
 - (1) เทคนิคการผลิต เช่น การเพาะปลูก การใช้พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ใหม่ๆ ดิน และการบำรุงดิน การจัดการระบบการให้น้ำ การวิศวกรรมการเกษตร การป้องกันและปราบศัตรูพืช
 - (2) ความรู้ทางเศรษฐกิจ เช่น การรู้หนังสือ การศึกษาผู้ใหญ่และระบบการสื่อสารมวลชน

4.1.6 ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็น

- 1) ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย (*gene and physiological factors*) เป็นปัจจัยตัวแรกที่ไม่ค่อยจะพูดถึงมากนัก โดยมีการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านพันธุกรรมจะมีผลต่อระดับความก้าวร้าวของบุคคล ซึ่งจะมีผลต่อการศึกษาเจตคติหรือความคิดเห็นของบุคคลนั้นๆ ได้ปัจจัยทางร่างกาย เช่น อายุ ความเจ็บป่วย และผลกระทบจากการใช้ยาเสพติด จะมีผลต่อความคิดเห็นและเจตคติของบุคคล ยกตัวอย่าง เช่น คนที่มีความคิดอนุรักษ์นิยม มักจะเป็นคนที่มีอายุมาก เป็นต้น
- 2) *ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล (direct personal experience)* คือบุคคลได้รับความรู้สึกและความคิดต่างๆ จากประสบการณ์โดยตรง เป็นการกระทำหรือได้พบเห็นต่อสิ่งต่างๆ โดยตนเอง ทำให้เกิดเจตคติหรือความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ เช่น เด็กทารกที่

แม่ได้ป้อนน้ำส้มคั้นให้ทาน เขาจะมีความรู้สึกชอบ เนื่องจากน้ำสั้มหวานเย็น หอมชื่นใจ ทำให้เขามีความสุขต่อน้ำสั้้มที่ได้รับประทานเป็นครั้งแรก เป็นประสบการณ์โดยตรงที่เขาได้รับ

3) อิทธิพลจากครอบครัว (*parental influence*) เป็นปัจจัยที่บุคคลเมื่อเป็นเด็กจะได้รับอิทธิพลจากการเลี้ยงดูของพ่อแม่และครอบครัว ทั้งนี้เมื่อตอนเด็กๆ จะได้รับการอบรมสั่งสอนทั้งในด้านความคิด การตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย การให้รางวัลและการลงโทษ ซึ่งเด็กจะได้รับจากครอบครัวและจากประสบการณ์ที่ได้รับมา

4) เจตคติและความคิดเห็นของกลุ่ม (*group determinants of attitude*) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นหรือเจตคติของแต่ละบุคคล เนื่องจากบุคคลจะต้องมีสังคมและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้น ความคิดเห็นและเจตคติต่างๆ จะได้รับการถ่ายทอดและมีแรงกดดันจากกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนในโรงเรียน กลุ่มอ้างอิงต่างๆ ซึ่งทำให้เกิดความคล้อยตามเป็นตามกลุ่มได้

5) สื่อมวลชน (*mass media*) เป็นสื่อต่างๆ ที่บุคคลได้รับสื่อต่างๆ เหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ จะมีผลทำให้บุคคลมีความคิดเห็น มีความรู้สึกต่างๆ เป็นไปตามข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากสื่อ

ปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล ซึ่งทำให้บุคคลแต่ละคนแสดงความคิดเห็นที่อาจเหมือนกันหรือแตกต่างกันออกไป ปัจจัยดังกล่าว สรุปได้ดังนี้ คือ

(1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

ก. ปัจจัยทางพันธุกรรมและสรีระ ได้แก่ อายุ เพศ อวัยวะ ความครบถ้วนสมบูรณ์ของอวัยวะต่างๆ คุณภาพของสมอง เป็นต้น

ข. ระดับการศึกษา มีอิทธิพลต่อการแสดงออก ซึ่งความคิดเห็น เนื่องจากการศึกษาทำให้บุคคลมีความรู้ในเรื่องต่างๆ ได้มากขึ้น ทำให้มีความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ อย่างมีเหตุผลตามมา

ค. ความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติของบุคคลต่อเรื่องราวต่างๆ ซึ่งอาจจะได้มาจากการเรียนรู้กลุ่มบุคคลในสังคมหรือจากการอบรมสั่งสอนของครอบครัว

ง. ประสบการณ์ โดยเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบต่องาน ซึ่งส่งผลต่อความคิดเห็น

(2) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

ก. สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ เป็นการได้รับข่าวสารข้อมูลต่างๆ ของแต่ละบุคคล ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นของบุคคล

ข. กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล เพราะเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใด ก็จะต้องยอมรับและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคมนั้น ซึ่งทำให้บุคคลนั้นมีความคิดเห็นไปตามกลุ่มหรือสังคมที่มีอยู่

4.1.7 การวัดความคิดเห็น

เนื่องจากความคิดเห็น (opinion) และทัศนคติ (attitude) มีความหมายรวมทั้งมีลักษณะต่างๆ ใกล้เคียงกันมาก ดังนั้น การวัดความคิดเห็นสามารถใช้วิธีการวัดทางทัศนคติได้ด้วย แต่เนื่องจากทัศนคติเป็นพฤติกรรมภายใน และไม่สามารถทราบได้เลยว่า บุคคลมีทัศนคติอย่างไร จึงต้องใช้วิธีอนุมานจากพฤติกรรมภายนอกที่บุคคลแสดงออก โดยมีวิธีวัด ดังนี้
สุพศรีพ พิพิชกุล (2542 : 16-17)

1) การรายงานตนเอง (*self – report measures*) เป็นการวัดทัศนคติ โดยวิธีการให้ผู้ถูกวัดรายงานตนเองถึงความรู้สึกทำต่อสิ่งนั้นๆ ซึ่งอาจเป็นไปในทางบวกหรือลบ ไม่ได้แยกวัดองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความคิด ความรู้สึก และด้านพฤติกรรม ซึ่งจะวัดเพียงแต่ดี-ไม่ดี โดยมีมาตรวัด ได้แก่

2) มาตรวัดของเทอร์สโตน (*Thurstone scales*) มาตรวัดแบบนี้สร้างโดยการรวบรวมข้อความที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติที่ต้องการวัด ควรจะได้ประมาณ 100 ข้อ เป็นอย่างน้อย โดยมีลักษณะเป็นทางบวก (+) อย่างมาก เป็นกลาง และทางลบ (-) อย่างมาก จากนั้นก็ให้เลือกข้อความที่ต่างจากความคิดเห็นของผู้ที่ต้องการจะวัด นำมาคำนวณหามัธยฐาน (median) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ของแต่ละข้อ แล้วเลือกข้อความค่ามาตรฐานที่วัดได้ก็จะเหลือเพียง 20 ข้อความ หรือมากที่สุดไม่เกิน 45 ข้อความ

3) มาตรวัดของไลเคิร์ต (*Likert – type scales*) ไลเคิร์ตได้สร้างมาตรวัดทัศนคติ โดยพัฒนามาจากของ Thurstone มีข้อความทั้งทางบวก (+) และทางลบ (-) ปะปนกันส่งไปให้ผู้ตอบตัดสินข้อความที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของผู้ตอบมากที่สุด ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่มีความเห็นหรือไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่จากการใช้มาตรวัดแบบนี้ มักจะพบว่าผู้ตอบ “ไม่มีความคิดเห็น” เป็นส่วนใหญ่ จึงมีการใช้คำพูดว่า “เห็นด้วยเพียงเล็กน้อย” แทน เพื่อให้สามารถวัดความเห็นของผู้ตอบได้

4) การจำแนกความหมาย (*Semites differential scales*) ซึ่ง Osgood เป็นผู้สร้างมาตรวัดแบบนี้ โดยประกอบด้วยคำคุณศัพท์ ที่บรรยายลักษณะของเป้าหมายที่เราต้องการวัดที่แสดงลักษณะตรงข้ามกัน เช่น บวก-ลบ ดี-เลว ยินดี-ไม่ยินดี เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย ซึ่งในระหว่างคำศัพท์คู่นี้ จะมีช่วงห่างเกิน 7 ภาคขึ้น ผู้ตอบจะเลือกคำที่แสดงความรู้สึกต่อเป้าหมายที่เขา มีอยู่ คะแนนของทัศนคติจะดูจากการรวมคะแนนแต่ละข้อ ซึ่งจะอยู่ระหว่าง 1-7 คะแนน

5) การสังเกตพฤติกรรม (*Observation of overt behavior*) เป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้เราทราบถึงทัศนคติ ซึ่งมีผลต่อเนื่องถึงการให้ความคิดเห็นได้ อาจใช้วิธีการสัมภาษณ์เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์อธิบายเพิ่มเติม รวมทั้งการใช้วิธีการดึงการสะท้อนภาพ เช่น การให้ผู้ถูกศึกษาบรรยายภาพที่ไม่ชัดเจน หรือให้เติมคำหรือข้อความ นอกจากนี้ยังมีวิธีการวัดจากผลการทำแบบทดสอบแบบปรนัย การวัดจากปฏิกริยาของร่างกาย เช่น อัตราการเต้นของหัวใจ การหดและหรือขยายม่านตาและการวัดด้วยการแสดงออกทางหัวใจ จึงสรุปได้ว่าถึงแม้ไม่สามารถวัดความคิดเห็นได้โดยตรง แต่เนื่องจากความคิดเห็นเป็นการแสดงออกด้วยภาษาพูด ภาษาเขียนจึงสามารถวัดได้จากการแสดงออกดังกล่าว โดยอาศัยเครื่องมือต่างๆ เช่น การตอบแบบสอบถาม การฉายภาพ การสัมภาษณ์ และการเล่าความรู้สึก นอกจากนี้ยังมีวิธีการวัดจากผลการทำแบบทดสอบ แบบปรนัย การวัดจากปฏิกริยาของร่างกาย เช่น อัตราการเต้นของหัวใจ การหดและหรือขยายม่านตาและการวัดด้วยการแสดงออกทางหัวใจ เป็นต้น

5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุทิน วุฒิบุตร (2545) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรของชุมชนกะเหรี่ยงในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่สอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดตาก โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรตัวอย่าง จำนวน 315 ครัวเรือน ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และในช่วงอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.2 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5 – 10 คน มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.4 ประชากรมีระยะเวลาที่อาศัยในหมู่บ้าน ส่วนใหญ่ระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.1 ประชากรมีรายได้อยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่า 2,000 บาท/ครอบครัว/ปี แหล่งที่มาของรายได้ส่วนใหญ่จากการขายสัตว์เลี้ยง คิดเป็นร้อยละ 54.3 แต่ละครัวเรือนมีจำนวนพื้นที่ถือครองมากกว่า 41 ไร่ มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 35.9 การใช้ประโยชน์ที่ดินมี 3 ลักษณะคือ ไร่เลื่อนลอยแบบหมุนเวียน นาขั้นบันไดและ ไร่เลื่อนลอยแบบหมุนเวียนผสมปนกันและนาขั้นบันได ในอัตราร้อยละ 60.3 21.9 และ 17.8 ตามลำดับ สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรของประชากรคือ สภาพภูมิประเทศ สถานภาพทรัพยากรดิน ความลึกของผิวน้ำดิน สถานภาพทรัพยากรน้ำ สถานภาพพื้นที่ทำกินและจำนวนพื้นที่ถือครอง มีความสัมพันธ์ต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินของชุมชนกะเหรี่ยงในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่สอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดตาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนปัจจัยด้านรายได้รวมของครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน ลักษณะการอยู่อาศัยในหมู่บ้าน ระยะเวลาการอยู่อาศัยในหมู่บ้าน การติดต่อกับสังคมภายนอก และการเรียนหนังสือของสมาชิกในครัวเรือน มีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ปริญญาณนท์ ทองคำ (2550) ได้ศึกษาการเชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินในชุมชนบ้านแพะ ตำบลปอทอง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยประยุกต์ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ ได้แก่ ผู้อาวุโส และผู้รู้ของชุมชน ตัวแทนครัวเรือนละหนึ่งคนจากสมาชิกในครัวเรือนรวมถึงการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า การใช้ประโยชน์และการจัดการดินของกรมพัฒนาที่ดินนั้นยึดหลักในเชิงวิทยาศาสตร์โดยใช้สภาพทางกายภาพ ชีวภาพ และเคมีในการจำแนกกลุ่มชุดดิน เพื่อนำไปทำแผนการใช้ที่ดินและแบ่งขอบเขตพื้นที่การปลูกพืช โดยยึดหลักความเหมาะสมของดินกับชนิดพืชที่ปลูก ในบางพื้นที่ได้ทำการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นกับดิน และนำความรู้ด้านวิทยาศาสตร์เข้าไปช่วยในการจัดการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อให้เกษตรกรสามารถวางแผนในการเพาะปลูกพืชให้เหมาะสมกับดินในแต่ละพื้นที่ สำหรับชาวบ้านมีการใช้ประโยชน์และการจัดการที่ดินโดยใช้ภูมิปัญญาดั้งเดิม หรือความรู้จากการสั่งสมและประสบการณ์ที่ผ่านมาในการจัดการกับพื้นที่ทำกินของตนเอง เพื่อให้เหมาะสมกับการผลิตนั้น ๆ โดยมีเงื่อนไขทางด้านเศรษฐกิจและปัจจัยด้านแรงงานครัวเรือนอุปกรณ์พื้นฐานที่ใช้ในการผลิต รวมถึงชนิดของพืชที่ตลาดต้องการเป็นตัวกำหนดในการปลูกพืช

การใช้ประโยชน์ที่ดินและการจัดสรรที่ดินของกรมพัฒนาที่ดินและของเกษตรกรในพื้นที่ที่มีความเหมือนกล่าวคือ พื้นที่ราบลุ่มและใกล้แหล่งน้ำ (ที่นา) เหมาะสมกับการปลูกข้าวซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่จะคล้ายคลึงกัน จะต่างกันในพื้นที่สูง (ที่สวนและไร่) เหมาะสำหรับการทำไร่อ้อย มันสำปะหลัง และไม้ผลมากกว่า จากการสำรวจด้านกายภาพและคุณสมบัติของดินที่ได้จากกรมพัฒนาที่ดิน แต่ในพื้นที่นี้พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เลือกที่จะปลูกพืชไร่ชนิดอื่นนอกเหนือจากที่พบ เช่น การปลูกข้าวโพด เนื่องจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ ด้านต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนที่ได้รับ และความต้องการของตลาด ดังนั้น การตัดสินใจของเกษตรกรไม่ได้มองเรื่องของดินเพียงอย่างเดียวแต่มองเรื่องเศรษฐกิจเป็นหลัก ปัจจุบันการใช้ประโยชน์ที่ดินของเกษตรกรได้นำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์และภูมิปัญญาเข้าไปผสมผสานใช้ร่วมกัน เพราะต่างก็มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ การผลิตให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และได้ผลผลิตอย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพรวมถึงการใช้ประโยชน์ที่ดินผืนนั้น ได้อย่างยาวนาน และยั่งยืน โดยการสนับสนุนข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดินนั่นเอง

ปกาศา อุทุมพันธ์ (2551) ได้ศึกษาปัจจัยที่กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินนาลุ่มกับผลกระทบต่อความสามารถในการพึ่งตนเองด้านการผลิตของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดพะเยา โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้นจากครัวเรือนเกษตรกรที่มีพื้นที่ทำกินในเขตนาลุ่มจังหวัดพะเยา แล้วสุ่มเลือกเกษตรกรตัวอย่างรูปแบบละ 20 ราย รวมทั้งสิ้น 80 ราย ผลการศึกษาพบว่า การใช้ประโยชน์ที่ดินนาลุ่มที่สำคัญในปีเพาะปลูก 2549/2550 มี 4 รูปแบบคือ รูปแบบที่ 1 ข้าวนาปีเพียงอย่างเดียว รูปแบบที่ 2 ข้าวนาปีตามด้วยนาปรัง รูปแบบที่ 3 ข้าวนาปีตามด้วยกระเทียม/หอมแดง และถั่วลิสง และรูปแบบที่ 4 ข้าวนาปี ตามด้วยหอม

แต่ตามด้วยข้าวโพดหวาน ปัจจัยด้านการมีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ถือเป็นปัจจัยแรกที่เกษตรกรใช้ประกอบการตัดสินใจปลูกพืชหลังนาปี รวมทั้งการมีแรงงานครัวเรือน/การเอามือเอววัน และการมีความมั่นคง ด้านสิทธิการถือครองที่ดิน โดยเฉพาะการมีแรงงานครัวเรือน/การเอามือเอววัน มีผลต่อการเลือกปลูกข้าวสองครั้งในรอบปี และการผลิตพืชหลังนาปี 2 ชนิดพร้อมกัน เพราะเป็นการผลิตที่ต้องใช้แรงงานสูง ส่วนจำนวนพื้นที่ถือครอง เงินทุนในการผลิต ผลตอบแทนรวม ผลตอบแทนสุทธิ มีผลให้เกษตรกรตัดสินใจเลือกจำนวนพืชและจำนวนครั้งในการผลิตพืชหลังนาปี ซึ่งหากมีพื้นที่ถือครองน้อยจะเลือกชนิดพืชและจำนวนครั้งในการผลิตเพิ่มขึ้น แต่ในด้านเงินทุนในการผลิตหากมีมากเกษตรกรจะเลือกชนิดพืชและจำนวนครั้งในการผลิตเพิ่มขึ้น ส่วนผลตอบแทนรวม และผลตอบแทนสุทธินั้น จะได้รับสูงขึ้นหากปลูกพืชหลังนาปี 2 ชนิดพร้อมกัน และจะได้รับสูงกว่าการปลูกพืชหลังนาปี 2 ชนิดไม่พร้อมกัน แหล่งเงินทุน พันธุ์พืช ปุ๋ย/สารฆ่าศัตรูพืชและสัตว์ และแรงงานมีผลต่อความสามารถในการพึ่งตนเองของเกษตรกร ส่วนความรู้และเทคโนโลยีไม่มีผลต่อความสามารถในการพึ่งตนเองของเกษตรกร โดยการใช้ประโยชน์ที่ดินกลุ่มรูปแบบที่ 3 มีความสามารถพึ่งตนเองได้มากที่สุด เนื่องจากมีแรงงานในครัวเรือน/เอามือเอววัน และสามารถเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้ได้เอง รองลงมาคือ การใช้ประโยชน์ที่ดินกลุ่มรูปแบบที่ 1 และ 2 ที่ยังคงมีการใช้เงินทุน และปุ๋ย/สารฆ่าศัตรูพืช และสัตว์จากภายนอก แต่การใช้ที่ดินยังไม่เข้มข้น จึงมีความสามารถพึ่งตนเองได้มากกว่าการใช้ประโยชน์ที่ดินกลุ่มรูปแบบที่ 4 ที่เป็นการผลิตเพื่อจำหน่ายเป็นหลัก จึงมีการใช้ที่ดินและใช้ปัจจัยการผลิตอย่างเข้มข้น ทั้งด้านเงินทุน พันธุ์พืช และปุ๋ย/สารฆ่าศัตรูพืช และสัตว์ ซึ่งล้วนต้องพึ่งพาจากภายนอกเป็นหลัก

ณัฐ โกงเกสร (2550) ได้ศึกษาการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ของชุมชนบ้านคู จังหวัดน่าน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากหัวหน้าครัวเรือนทั้งหมดในชุมชน รวม 111 ครัวเรือน ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนบ้านคูมีการตั้งบ้านเรือนอยู่ตามพื้นที่ลุ่มน้ำและเส้นทางคมนาคมประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 83 มีอาชีพหลักทางการเกษตร ได้แก่ เลี้ยงสัตว์ ปลูกพืชไร่ และ ไม้ผล และร้อยละ 17 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ในจำนวนทั้งหมดมีอยู่ 53 ราย ระบุว่ามีอาชีพรอง โดยร้อยละ 64 รับจ้างทั่วไป ที่เหลือทำการเกษตร โดยทั้งชุมชนมีรายได้เฉลี่ย 54,195 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และมีรายจ่ายเฉลี่ย 47,144 บาทต่อครัวเรือนต่อปี อย่างไรก็ตามมากกว่าร้อยละ 80 ของครัวเรือนทั้งหมดมีหนี้สินเฉลี่ยประมาณ 57,377 บาทต่อครัวเรือน ที่ดินทำกินมีสภาพเป็นภูเขา มีความลาดชันมากกว่า 35 องศา ส่วนใหญ่ร้อยละ 89 ใช้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และร้อยละ 74 ของผู้ประกอบการอาชีพทำการเกษตรมีที่ดินทำกินอยู่ในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์เฉลี่ย 21.13 ไร่ต่อครัวเรือน ทั้งหมดใช้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการครอบครองที่ดินในเขตอนุรักษ์ได้แก่ รายได้ $r=0.247$ ($p=0.05$) จากการศึกษาพบว่า ราษฎรยังมีความต้องการที่ดินทำกินเพิ่มมากขึ้นอีก ซึ่งจะทำให้พื้นที่ป่าอนุรักษ์เสียหาย ดังนั้นจึงนับเป็นเรื่องเร่งด่วนที่จะต้องมีการริเริ่มสร้าง

ความร่วมมืออันเหมาะสมระหว่างราษฎรในท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อนุรักษ์เป็นไปอย่างยั่งยืน

อรธฤติ กรุงแสนเมือง (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านการเกษตรในไร่นาบ้านโนนชัย ตำบลหนองบัว อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชน จำนวน 192 คน ผลการศึกษาพบว่า

5.1 เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 41 – 50 ปีมากที่สุด มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีรายได้ 10,001 – 20,000 บาทต่อปี มีพื้นที่ 11 – 20 ไร่ต่อครัวเรือน มีสมาชิก 1 – 2 คน และมีพื้นที่นาลุ่มปลูกยูคาลิปตัส เกษตรกรไม่มีหนี้สิน ไม่มีเงินออม เกษตรกรเดินทางไม่สะดวก เกษตรกรมีที่นาเป็นที่นาของตนเองและมีเอกสารสิทธิ์

5.2 เกษตรกรโดยส่วนรวมเห็นว่าปัจจัยโดยรวมที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านการเกษตรในไร่นา โดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้านอยู่ในระดับมาก แต่ปัจจัยด้านกายภาพมีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง

5.3 เกษตรกรที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกันมีปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการใช้ประโยชน์จากที่ดินด้านการเกษตรในไร่นา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านเศรษฐกิจที่เกษตรกรสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความคิดเห็นมากกว่าเกษตรกรที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา เกษตรกรที่มีอายุต่างกันเห็นว่าปัจจัยโดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน มีผลต่อการตัดสินใจในการใช้ประโยชน์จากที่ดินด้านการเกษตรในไร่นาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

โดยสรุปเกษตรกรเห็นว่า ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านชีวภาพ และด้านการส่งเสริมและสื่อสาร มีความสำคัญต่อการตัดสินใจในการใช้ประโยชน์จากที่ดินด้านการเกษตรในไร่นาอยู่ในระดับมาก และปัจจัยด้านกายภาพ มีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งข้อเสนอแนะนี้สามารถใช้ได้เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรในการปรับปรุงบำรุงดินในพื้นที่เกษตรให้มากยิ่งขึ้นต่อไป

มัทนา อินไชย (2552) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงแบบแผนการใช้ที่ดินทำกินของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยสอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 160 ครัวเรือน ประกอบด้วยครัวเรือนที่มีการเปลี่ยนแปลงและไม่มีการเปลี่ยนแปลงแบบแผนการใช้ที่ดินทำกินไปเป็นสวนลำไยอย่างละ 80 ครัวเรือน ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรในพื้นที่วิจัยมีแบบแผนการใช้ที่ดินทำกิน 6 รูปแบบด้วยกันคือ 1) ทำนาอย่างเดียว 2) ทำสวนลำไยอย่างเดียว 3) ทำนาและทำไร่ 4) ทำนาและทำสวนลำไย 5) ทำไร่ และทำสวนลำไย และ 6) ทำนา ทำไร่ และทำสวนลำไย สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงแบบแผนการใช้ที่ดินทำกินของเกษตรกรเป็นสวนลำไยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมี 4 ประการ คือ อายุของหัวหน้าครัวเรือน มูลค่าสินทรัพย์ของครัวเรือน รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปีของครัวเรือน

และจำนวนแรงงานในครัวเรือน ส่วนการวิเคราะห์ผลตอบแทนสุทธิทางการเกษตรพบว่า เกษตรกรที่มีการเปลี่ยนแปลงแบบแผนการใช้ที่ดินทำกินไปเป็นสวนลำไยได้รับผลตอบแทนสุทธิทางการเกษตรสูงกว่าเกษตรกรที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินทำกินเป็นลำไย

อภิณพ ธาระสาร (2539) วิจัยเรื่องการเปลี่ยนแปลงระบบการผลิตที่ส่งผลต่อวิถีของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงพบว่า การที่นายทุนได้นำพืชเศรษฐกิจเข้ามาในหมู่บ้าน ตลอดจนเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้กับระบบการผลิต เพื่อสนองความต้องการของระบบตลาดที่มากำหนดขอบเขตการผลิต ทำให้นายทุนมีบทบาทในการผลิตมากขึ้น จากการผลิตเพื่อบริโภค เป็นการผลิตเพื่อขาย ทำให้เป็นการเพิ่มต้นทุนการผลิตและแสวงหาเงินมากขึ้น เงินเป็นปัจจัยสำคัญในการแลกเปลี่ยนเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งของวัตถุที่ตนเองต้องการ และการเปลี่ยนแปลงระบบการผลิตทั้งด้านเกษตรกรรม ส่งผลให้ชาวกะเหรี่ยงต้องมีการพึ่งพา ระบบตลาด แรงงาน ทุน จากภายนอกชุมชนมากขึ้น

ปริญญา ใจเทิง (2544) ได้ศึกษาพัฒนาการของรูปแบบการผลิตทางการเกษตร ของชาวเขาเผ่าม้ง คือการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิตแบบพอมิพอกินเพื่อบริโภคเป็นการผลิตแบบเพื่อขาย เงื่อนไขที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงมีทั้งเงื่อนไขภายในได้แก่ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในระบบการผลิตการลอกเลียนแบบและดูตัวอย่างจากผู้นำอาชีพ และจากการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ทำกินของหมู่บ้านและเงื่อนไขภายนอก การคมนาคมขนส่ง และการติดต่อสื่อสารที่สะดวกรวดเร็ว การมีตลาดรองรับผลผลิต และการสนับสนุนการผลิตทั้งจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน

ดวงเดือน ดวงคำ (2547) ทำการศึกษาผลตอบแทนทางเศรษฐกิจและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจทำการเกษตรแบบอินทรีย์ของเกษตรกร ตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยศึกษาเกษตรกรที่ทำการเกษตรแบบอินทรีย์และแบบไม่อินทรีย์ ในพื้นที่ตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ซึ่งศึกษาวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ทำการเกษตรและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจทำการเกษตรแบบอินทรีย์ จากการศึกษาพบว่า การปลูกพืชแบบอินทรีย์ใช้ต้นทุนต่ำกว่าการปลูกพืชแบบไม่อินทรีย์ เนื่องจากการปลูกพืชแบบอินทรีย์เกษตรกรส่วนใหญ่ผลิตปุ๋ยเอง ทำให้เสียต้นทุนค่าปุ๋ยค่า ในส่วนของต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด พบว่า การปลูกพืชแบบไม่อินทรีย์ใช้ต้นทุนที่ต่ำกว่า ทั้งนี้เนื่องจากการปลูกพืชแบบอินทรีย์ใช้ค่าแรงงานในการดูแลรักษาที่สูงกว่า แต่อย่างไรก็ตามเมื่อรวมต้นทุนทั้งหมด พบว่าการปลูกพืชแบบอินทรีย์ใช้ต้นทุนที่ต่ำกว่าเมื่อเทียบกับการปลูกพืชแบบไม่อินทรีย์ สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจทำการเกษตรแบบอินทรีย์ พบว่า เมื่อเกษตรกรได้รับข่าวสารการเกษตรแบบอินทรีย์และ/หรือ แรงงานเกษตรกรในครัวเรือนมีปัญหาสุขภาพจากการทำการเกษตร จะทำให้เกษตรกรมีความเป็นไปได้ในการตัดสินใจทำการเกษตรแบบอินทรีย์สูงขึ้น

ธเนศ ศรีวิชัยลำพันธ์ (2552) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับโครงการป้าชาวบ้านของเกษตรกร โดยใช้ logit model พบว่า การเข้าร่วมประชุม/อบรมโครงการป้าชาวบ้านเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญ

ที่สุด ส่งผลต่อโอกาสที่จะทำให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการป้าชาวบ้านเพิ่มขึ้นร้อยละ 58.43 รองลงมาได้แก่ การทราบว่าโครงการป้าชาวบ้านมีผลดีต่อการพัฒนาอาชีพและด้านอื่นๆของเกษตรกร การทราบว่าไม่ป่าที่โครงการป้าชาวบ้านนำมาส่งเสริมให้ปลูกนั้นเป็นไม้ป่าโตเร็วซึ่งสามารถใช้ประโยชน์จากส่วนต่างๆของไม้ได้ตั้งแต่อายุ 6-7 ปีขึ้นไป และการได้รับการฝึกอบรมให้ความรู้อย่างชัดเจนในเรื่องป้าชาวบ้าน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อโอกาสที่เกษตรกรจะเข้าร่วมโครงการป้าชาวบ้านเพิ่มขึ้นร้อยละ 30-57 ในขณะที่การได้รับหลักการดำเนินของโครงการป้าชาวบ้าน ระดับการศึกษาของเกษตรกรต่ำกว่าประถมศึกษาชั้นที่ 6 การเข้าร่วมโครงการอื่นๆในมูลนิธิโครงการหลวงนอกจากโครงการป้าชาวบ้านของเกษตรกร และการประชาสัมพันธ์โครงการป้าชาวบ้านปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อโอกาสที่เกษตรกรจะเข้าร่วมโครงการป้าชาวบ้านน้อยมากซึ่งมีผลต่อโอกาสที่เกษตรกรเข้าร่วมโครงการป้าชาวบ้านเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.69 เท่านั้น

ธนศ ศรีวิชัยคำพันธ์ (2554) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับรูปแบบการปลูกผักอินทรีย์ของเกษตรกรในพื้นที่โครงการหลวง พบว่าความสนใจของเกษตรกรเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดมีผลต่อโอกาสที่จะเข้าร่วมโครงการปลูกผักอินทรีย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 50.61 รองลงมา ได้แก่ การเข้าร่วมประชุม/อบรมการปลูกผักอินทรีย์ ชาติพันธุ์ของเกษตรกร ความเกรงใจต่อเจ้าหน้าที่โครงการหลวง การทราบว่าปลูกผักอินทรีย์เป็นการลดต้นทุนการผลิต การทราบหลักการการปลูกผักอินทรีย์ ว่ามีผลดีต่อการพัฒนาอาชีพและด้านอื่นๆ และทราบว่าแปลงปลูกผักอินทรีย์ ต้องเป็นแปลงแยกเฉพาะไม่อยู่ติดกับพื้นที่ที่ปลูกโดยใช้สารเคมี ปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อโครงการปลูกผักในระบบเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นระหว่าง ร้อยละ 31-50 ตามลำดับ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ กรณีศึกษา ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้วในครั้งนี้จะใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจตามระเบียบวิธีการวิจัย รายละเอียดมีดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร มีจำนวน 2 กลุ่มด้วยกัน คือ

1.1.1 กลุ่มเกษตรกร ได้แก่ จำนวนเกษตรกรที่ทำการเกษตร ในพื้นที่ตำบลหนองน้ำใส อ.วัฒนานคร จ.สระแก้ว มีประชากรทั้งหมด จำนวน 1,661 ราย

1.1.2 กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานต่างๆของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่มีพื้นที่ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว และผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส จำนวน 22 ราย

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มเกษตรกร

1) การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ดำเนินการคัดเลือกจากประชากรที่ทำการเกษตรในเขตพื้นที่ตำบลหนองน้ำใส อ.วัฒนานคร จ.สระแก้ว มีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน ดังนี้

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane 1973) โดยยอมให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 7 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (ราย)

N = จำนวนหน่วยประชากร (ราย)

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

$$\text{แทนค่า } n = \frac{1661}{1+1661 \times (0.07)^2} = 204 \text{ ราย}$$

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างเกษตรกร จำนวน 204 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.28 ของประชากรที่ทำการเกษตรในตำบลหนองน้ำใส

2) การสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ประชากรที่ศึกษาแบ่งออกเป็น 10 หมู่บ้าน ในเขตตำบลหนองน้ำใส แล้วคำนวณจำนวนตัวอย่างตามจำนวนเกษตรกรของแต่ละหมู่บ้าน โดยใช้สูตรการกระจายตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละหมู่บ้าน คือ

$$\text{สูตร } n_i = \frac{n N_i}{N}$$

เมื่อ n_i = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาของแต่ละหมู่บ้าน i (ราย)

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ศึกษา ซึ่งมีค่าเท่ากับ 204 ราย

N_i = จำนวนเกษตรกรที่ทำการเกษตรทั้งหมด ในแต่ละหมู่บ้าน i (ราย)

N = จำนวนเกษตรกรที่ทำการเกษตรทั้งหมด ของตำบลหนองน้ำใส มีค่าเท่ากับ 1,661 ราย

i = 1, 2, 3,, 10

ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในแต่ละหมู่บ้าน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่ใช้ในการศึกษาจำแนกรายหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	จำนวนประชากร(คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
หมู่ที่ 1 บ้านหนองเรือ	150	18
หมู่ที่ 2 บ้านหนองน้ำใส	136	17
หมู่ที่ 3 บ้านหนองน้ำใส	120	15
หมู่ที่ 4 บ้านซับเม็ก	300	37
หมู่ที่ 5 บ้านซับนกแก้ว	225	28
หมู่ที่ 6 บ้านเนินสะอาด	81	10
หมู่ที่ 7 บ้านซับน้ำบัน	250	31
หมู่ที่ 8 บ้านนางไคร้	123	15
หมู่ที่ 9 บ้านท่าพระจันทร์	129	16
หมู่ที่ 10 บ้านหนองน้ำใส	147	18
รวม 10 หมู่บ้าน	1,661	204

ขั้นตอนที่ 2 การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากรายชื่อของสมาชิกเกษตรกรในแต่ละหมู่บ้าน และไปสัมภาษณ์เกษตรกรให้ได้ตามจำนวนที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 3 ส่วนของผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการเก็บข้อมูลตามรายชื่อคณะทำงานกิจกรรมการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.2.2 ในส่วนของผู้เกี่ยวข้อง ทำการเก็บข้อมูลทั้งหมด จำนวน 22 คนโดยไม่ทำการสุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือในการวิจัย

การสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดข้อมูลที่ต้องการในประเด็นต่างๆ ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ประกอบด้วยคำถามประเภทกำหนดคำตอบไว้เลือกตอบ หรือคำถามปลายปิด

และคำถามประเภทที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นหรือคำถามปลายเปิด (closed – ended questions and open – ended questions) เนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 5 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจ สังคม ของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ

2.2 การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

สร้างเครื่องมือในลักษณะการใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับสัมภาษณ์ของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

2.2.1 ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ (1) ศึกษาบริบทชุมชนตำบลหนองน้ำใส (2) ศึกษาสภาพเศรษฐกิจ สังคม ของเกษตรกรตำบลหนองน้ำใส (3) ศึกษาความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ของเกษตรกรผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน (4) ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ (5) ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ (6) ศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ

2.2.2 การสร้างแบบสัมภาษณ์ นำผลจากการศึกษาค้นคว้าตามข้อ 1 มากำหนดในการสร้างแบบสัมภาษณ์ ได้อยู่ประกอบของตัวแปร ดังนี้

1) **ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคมของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง** ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งที่รับผิดชอบ หน่วยงานที่สังกัด ประสบการณ์ในการทำงานภาคเกษตร ขนาดพื้นที่ถือครอง เอกสารสิทธิ์ในการถือครอง แรงงานในการจ้างการทำกรเกษตร การประกอบอาชีพ กิจกรรมการผลิตด้านการเกษตร รายได้ต่อครัวเรือน รายจ่ายต่อครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มของเกษตรกร สถานภาพภายในกลุ่ม สถานภาพภายในชุมชน

2) ปัจจัยด้านความรู้และความเข้าใจของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน ประกอบด้วย ความรู้ทั่วไปในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน ในด้าน ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ด้านผลผลิตพืช/สัตว์/ประมง และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

3) ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ ประกอบด้วย การบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส การบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับ เกษตรกรตำบลหนองน้ำใส การบูรณาการของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรกับเกษตรกรตำบลหนองน้ำใส

4) ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ ในด้านการจัดการทรัพยากรดิน ด้านการจัดการทรัพยากรน้ำ ด้านการจัดการทรัพยากรป่าไม้ ด้านการจัดการการเพิ่มผลผลิตพืช/สัตว์/ประมง ด้านการบริหารจัดการภายในชุมชน และการสร้างเครือข่ายต่อการนำไปสู่การปฏิบัติจริงในชุมชน

5) ปัจจัยด้านปัญหา ในด้านการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ด้านเนื้อหาและแนวทางแก้ไขปัญหของแผนการใช้ที่ดิน ด้านเจ้าหน้าที่รัฐ ด้านหน่วยงาน และ ด้านเกษตรกร

2.2.3 การตรวจสอบความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์ ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปให้คณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา เพื่อให้คำแนะนำแก้ไขพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องในเนื้อหา แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ได้แบบสัมภาษณ์ที่มีความสมบูรณ์ และมีความถูกต้องในเนื้อหาที่ต้องการวัดให้มากที่สุด

2.2.4 การทดสอบแบบสัมภาษณ์ โดยการนำแบบสัมภาษณ์ไปทำการทดสอบเพื่อตรวจสอบความเชื่อถือได้ โดยการนำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทำการทดสอบกับเกษตรกรที่มีการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ กับเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องที่มีลักษณะใกล้เคียง ในการวิจัย ในพื้นที่ตำบลฝักไ้ อำเภอยะยง จังหวัดศรีสะเกษ ที่มีใช่เป็นเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 ราย แล้วจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อถือได้ของแบบสัมภาษณ์ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

1) ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ เท่ากับ 0.894 แสดงว่าการวัดระดับความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการนั้นมีความเชื่อถือได้

2) ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ เท่ากับ 0.910 แสดงว่าการวัดระดับความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติมีความเชื่อถือได้

3) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะ ของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ เท่ากับ 0.949 แสดงว่าการวัดระดับปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการมีความเชื่อถือได้

ดังนั้น แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น สามารถนำไปเป็นเครื่องมือวัดระดับความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ในเขตพื้นที่ ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ให้มีประสิทธิภาพมีความเชื่อถือได้ และมีความเที่ยงตรงต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการใช้แบบสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขั้นตอนเตรียมการก่อนสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเตรียมการก่อนออกภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ในเรื่องต่อไปนี้

3.1.1 การกำหนดวัน เวลา และสถานที่สัมภาษณ์ ผู้วิจัยมีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ที่จะไปสอบถามรวมทั้งมีการนัดหมายล่วงหน้ากับผู้ให้ข้อมูล

3.1.2 การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้เพื่อการสัมภาษณ์ และการเดินทาง เช่น ดินสอ ปากกา กระดาษช่วยจดบันทึก เวชภัณฑ์ประจำตัว แบบสัมภาษณ์ และยานพาหนะ

3.1.3 ประสานงานกับเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้อง และตัวเกษตรกร ที่ได้จากการสุ่มเพื่อขอความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการนัดหมายผู้เกี่ยวข้องและเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่จะให้สอบถามข้อมูล

3.2 ขั้นตอนการสัมภาษณ์ ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องและเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนในการสัมภาษณ์ คือ

3.2.2 แนะนำตัวผู้สัมภาษณ์ แนะนำตัวว่าเป็นใคร ทำอะไร ที่ไหน และจะมาทำอะไร ให้ผู้สัมภาษณ์รู้จักก่อนที่จะทำการสัมภาษณ์ เพื่อเป็นการสร้างความไว้วางใจและเป็นกันเองกับผู้รับการสัมภาษณ์

3.2.3 ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย เป็นอย่างไร เกี่ยวข้องกับผู้ให้ข้อมูลอย่างไร และชี้แจงความสำคัญของข้อมูลงานวิจัยแก่ผู้เกี่ยวข้องและกลุ่มเกษตรกรผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงและครบถ้วน

3.2.4 เริ่มดำเนินการสัมภาษณ์ เริ่มถามคำถามที่เตรียมไว้โดยใช้คำถามที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลตอบอย่างง่าย พยายามให้ผู้ตอบ ตอบในประเด็นที่ต้องการถามทุกข้อตามลำดับ

3.3 บันทึกผลการสัมภาษณ์ ในขณะที่ให้ข้อมูลจะต้องบันทึกผลการสัมภาษณ์ไปพร้อมกัน ซึ่งการบันทึกมีหลักปฏิบัติดังนี้

3.3.1 บันทึกผลทันทีระหว่างการสัมภาษณ์ ทั้งคำถามปลายเปิดและปลายปิด

3.3.2 บันทึกตามความเป็นจริงโดยไม่มีอคติ ข้อมูลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างได้รับบันทึกตามความเป็นจริงโดยไม่มีอคติ

3.4 ขั้นสิ้นสุดของการสัมภาษณ์ มีแนวทางปฏิบัติดังต่อไปนี้

3.4.1 การทบทวนความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ได้รับการทบทวนความถูกต้องและความสมบูรณ์ ก่อนสิ้นสุดการสัมภาษณ์

3.4.2 กล่าวขอบคุณ กล่าวขอบคุณเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลและผู้เกี่ยวข้องที่ทำให้ความร่วมมือและสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้

3.4.3 ผลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรที่ทำการ เกษตรในตำบลหนองน้ำใส ที่ตอบแบบสัมภาษณ์ได้สมบูรณ์ จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0 ผู้เกี่ยวข้อง คือ จำนวนประชากร (เจ้าหน้าที่ของรัฐ) มีจำนวนทั้งสิ้น 22 คน และผู้วิจัยเก็บข้อมูลที่ ตอบแบบสัมภาษณ์สมบูรณ์ได้จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0

4. กาวเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4.1 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

4.1.1 อธิบายลักษณะของข้อมูล สภาพเศรษฐกิจสังคม และการวัดระดับความรู้ และความเข้าใจของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินนั้น โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และการจัดอันดับ

4.2 การกำหนดระดับความคิดเห็น

วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ และ ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ โดยใช้ คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ ตามเกณฑ์ประมาณค่าระดับคะแนน แบบลิเคิร์ต (Likert Scale) เป็น 5 ระดับ โดยแต่ละระดับมีน้ำหนักคะแนน ดังนี้

ค่าคะแนน 5	หมายความว่า	มีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด
ค่าคะแนน 4	หมายความว่า	มีความเห็นด้วยในระดับมาก
ค่าคะแนน 3	หมายความว่า	มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง
ค่าคะแนน 2	หมายความว่า	มีความเห็นด้วยในระดับน้อย
ค่าคะแนน 1	หมายความว่า	มีความเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลผลระดับความคิดเห็นของเกษตรกร เป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

4.3 การวิเคราะห์สภาพปัญหา

การวิเคราะห์สภาพปัญหาของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ โดยใช้ คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ ตามเกณฑ์ประมาณค่าระดับคะแนน แบบลิเคิร์ต (Likert Scale) เป็น 5 ระดับ โดยแต่ละระดับมีน้ำหนักคะแนน ดังนี้

ค่าคะแนน 5	หมายความว่า	มีความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการในระดับมากที่สุด
ค่าคะแนน 4	หมายความว่า	มีความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการในระดับมาก
ค่าคะแนน 3	หมายความว่า	มีความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการในระดับปานกลาง

ค่าคะแนน 2 หมายความว่า มีความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการ
ใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการในระดับน้อย

ค่าคะแนน 1 หมายความว่า มีความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการ
ใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการในระดับน้อยที่สุด

ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลผลระดับความคิดเห็นของเกษตรกร เป็น 5
ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

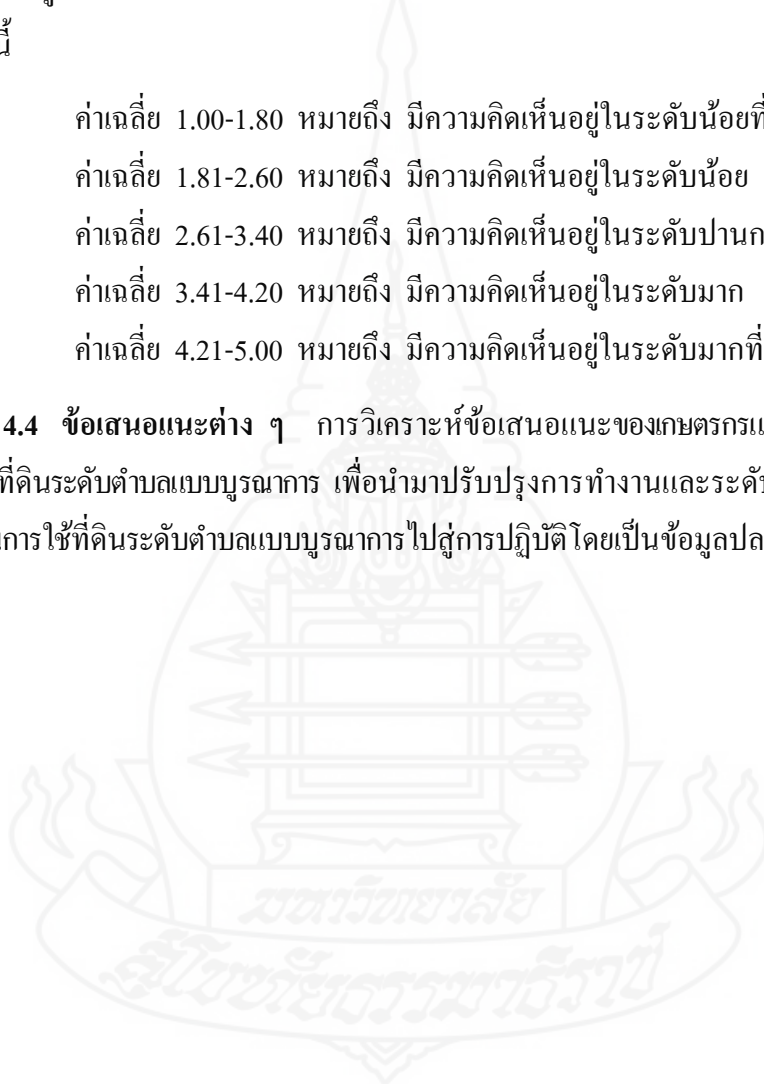
ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

4.4 ข้อเสนอแนะต่าง ๆ การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับ
แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ เพื่อนำมาปรับปรุงการทำงานและระดับความเหมาะสม ต่อ
การนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติโดยเป็นข้อมูลปลายเปิด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่องการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ กรณีศึกษาตำบลหนองน้ำใส อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้วการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey research) ทำการรวบรวมข้อมูลที่ได้รับจากแบบสัมภาษณ์ใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ จำนวนเกษตรกรที่ทำการเกษตร ในพื้นที่ตำบลหนองน้ำใส อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว จำนวน 204 คน โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลที่ตอบสมบรูณ์ได้จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0ผู้เกี่ยวข้อง คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 22คน โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลที่ตอบสมบรูณ์ได้จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0 การวิเคราะห์ผลการศึกษาใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่ออธิบายผลการศึกษา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การนำเสนอผลการศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจ สังคม ของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ตำบลหนองน้ำใส อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผล การนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ

ตอนที่ 6 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ

**ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจ สังคม ของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ตำบลหนองน้ำใส
อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว**

การศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม ผู้วิจัยมีส่วนที่ศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มของเกษตรกร และกลุ่มของผู้เกี่ยวข้องโดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 กลุ่มเกษตรกร

1.1.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านสังคมของเกษตรกรมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ปัจจัยด้านสังคมของเกษตรกร

ปัจจัยด้านสังคมของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ	ค่า	ค่า	ค่า	S.D
			ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย	
						n=204
อายุ(ปี)			36	79	55.5	7.33
31- 40	7	3.4				
41-50	76	37.3				
50 ขึ้นไป	121	59.3				
ระดับการศึกษา						
ประถมศึกษาปีที่ 4	150	73.5				
ประถมศึกษาปีที่ 6	31	15.2				
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	23	11.2				
อาชีพหลัก (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)						
เกษตรกร	204	100				
รับจ้าง	25	12.2				
กิจกรรมการเกษตรที่ผลิต(ไร่) (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)						
ทำนาข้าว	200	98				
มันสำปะหลัง	140	68.6				
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	64	31.3				
เลี้ยงสัตว์	2	0.9				

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยด้านสังคมของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ	n=204			S.D
			ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	
การเป็นสมาชิกกลุ่มของเกษตรกร (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)						
ไม่เป็น	24	11.8				
เป็นกลุ่มสมาชิกกลุ่มของเกษตรกร (คน)	180	88.2				
กลุ่มเกษตรกร	180	88.2				
สหกรณ์การเกษตร	18	8.8				
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	18	8.8				
กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน	180	88.2				
แรงงานจ้างที่ใช้ในการทำการเกษตร (คน) (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)						
แรงงานในการทำข้าว	185	90.6				
แรงงานในการปลูกมันสำปะหลัง	184	90.2				
แรงงานในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	10	4.9				
แรงงานในการปลูกพืชอื่น ๆ	8	3.9				
แรงงานในการเลี้ยงสัตว์	8	3.9				
ขนาดพื้นที่ถือครอง (ไร่)						
เป็นพื้นที่ของตนเอง	204	100.0	5	130	22.64	19.44
เป็นพื้นที่เช่า	122	59.8	3	110	6.51	16.53
เป็นพื้นที่ของผู้อื่นให้ทำฟรี	25	12.3	1	60	0.96	6.13
เอกสารสิทธิ์ในการถือครอง(ไร่) (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)						
นส.3	204	100				
สปก	184	90.2				
โฉนด	193	94.6				
อื่น ๆ ได้แก่ ภบท 5	10	4.9				

จากตารางที่ 4.1 การศึกษาปัจจัยด้านสังคมของเกษตรกร ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพกิจกรรมทางการเกษตรที่ผลิตการเป็นสมาชิกกลุ่มของเกษตรกรแรงงานจ้างที่ใช้ในการทำการเกษตร ขนาดพื้นที่ถือครองเอกสารสิทธิ์ในการถือครอง สามารถอธิบายผลการศึกษาดังนี้

- 1) อายุ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 59.3 มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 37.3 มีอายุระหว่าง 41–50 ปี ร้อยละ 3.4 มีอายุระหว่าง 31–40 ปี โดยเกษตรกรมีอายุต่ำสุด 36 ปี สูงสุด 79 ปี เฉลี่ย 55.5 ปี
- 2) ระดับการศึกษา พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 73.5 เรียนจบระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 15.2 เรียนจบระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 11.2 เรียนจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า
- 3) อาชีพ พบว่าเกษตรกรทุกคนเป็นเกษตรกร ร้อยละ 100.0 นอกจากเป็นเกษตรกรแล้ว ยังมีอาชีพรับจ้างด้วย ร้อยละ 12.2
- 4) กิจกรรมทางการเกษตรที่ผลิต พบว่า เกษตรกรทำนาข้าว ร้อยละ 98.0 ร้อยละ 68.6 ปลูกมันสำปะหลัง ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 31.3 และเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 0.9
- 5) การเป็นสมาชิกกลุ่มของเกษตรกรในพื้นที่ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว พบว่าเกษตรกรเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร และสมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 88.2 กลุ่มสหกรณ์การเกษตร และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ร้อยละ 8.8 ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มของเกษตรกรเลย ร้อยละ 11.8
- 6) ลักษณะแรงงานในการทำการเกษตร เกษตรกรใช้แรงงานจ้างในการทำการเกษตร ได้แก่ แรงงานทำนาข้าว ร้อยละ 90.6 แรงงานในการปลูกมันสำปะหลัง ร้อยละ 90.2 แรงงานในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 4.9 เป็นแรงงานในการปลูกพืชอื่น ๆ ได้แก่ ปลูกต้นสน และต้นสัก และเป็นแรงงานในการเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 3.9
- 7) ขนาดพื้นที่ถือครอง พบว่าเกษตรกรมีพื้นที่ของตนเองร้อยละ 100.0 เป็นพื้นที่เช่าร้อยละ 59.8 เป็นพื้นที่ของผู้อื่นให้ทำฟรี ร้อยละ 12.3
- 8) เอกสารสิทธิ์ในการถือครองพื้นที่ทำกินของเกษตรกรในพื้นที่ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว พบว่าเกษตรกร มีเอกสารสิทธิ์ นส.3 ร้อยละ 100 เป็นโฉนดร้อยละ 94.6 เป็น สปก. ร้อยละ 90.2 และเป็น ภพท.5 ร้อยละ 4.9

1.1.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของเกษตรกร

การศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจของเกษตรกรตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วย ปัจจัยด้านรายได้รวมต่อปี ปัจจัยด้านรายได้ภาคการเกษตรต่อปี ปัจจัยด้านรายได้นอกภาคเกษตรต่อปี ปัจจัยด้านรายจ่ายรวมต่อปี ปัจจัยด้านรายจ่ายภาคเกษตรต่อปี ปัจจัยด้านรายจ่ายนอกภาคเกษตรต่อปี จำนวนเงินกู้ยืมและการกู้ยืม มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของเกษตรกร

n=204

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	\bar{X}	S.D.
รายได้รวม			73,600	1,960,000	283,769	405,082
รายได้ภาคเกษตรต่อปี (บาท)			73,000	2,010,000	566,165	582,669
น้อยกว่า- 100,000	25	12.25				
100,001 - 500,000	84	41.18				
500,001 - 1,000,000	60	29.41				
1,000,001 - 1,500,000	21	10.29				
มากกว่า- 1,500,001	14	6.86				
รายได้นอกภาคเกษตรต่อปี(บาท)			600	1,008,000	266,707	344,435
น้อยกว่า - 100,000	85	41.67				
100,001 - 400,000	84	41.18				
400,001 - 700,000	15	7.35				
700,001 - 1,000,000	15	7.35				
มากกว่า- 1,000,001	5	2.45				
รายจ่ายรวม			24,340	665,300	149,856	164,157
รายจ่ายภาคเกษตรต่อปี(บาท)			21,000	650,000	118,294	147,434
น้อยกว่า- 100,000	18	8.82				
100,001 - 250,000	131	64.22				
250,001 - 400,000	35	17.16				
450,001 - 600,000	15	7.35				
มากกว่า - 600,001	5	2.45				
รายจ่ายนอกภาคเกษตรต่อปี (บาท)			3,000	140,000	11,264	15,996
น้อยกว่า- 50,000	131	64.22				
50,001 - 70,000	51	25.00				
70,001 - 90,000	15	7.35				
90,001 - 110,000	5	2.45				
มากกว่า - 110,001	2	0.98				

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

n=204

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	\bar{X}	S.D.
จำนวนเงินกู้ยืม(บาท)			5,000	340,000	48,445	37,830
น้อยกว่า- 50,000	114	55.88				
50,001- 100,000	59	28.92				
150,001 - 200,000	22	10.78				
250,001 - 300,000	7	3.43				
มากกว่า- 300,001	2	0.98				
การกู้ยืม (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)						
ไม่กู้	14	6.9				
กู้	190	93.1				
กู้ธนาคารพาณิชย์	36	17.7				
กู้ ธกส.	155	76.0				
กู้กองทุนหมู่บ้าน	173	84.8				
กู้เพื่อนบ้าน	26	12.8				
กู้กองทุนออมทรัพย์	8	3.9				
กู้ญาติพี่น้อง	9	4.4				

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของเกษตรกรในพื้นที่ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว มีรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจในแต่ละด้าน ดังนี้

1) รายได้รวม พบว่า เกษตรกรมีรายได้รวมเฉลี่ย 283,769 บาท/ปี รายได้รวมต่ำสุด คือ 73,600 บาท/ปี รายได้รวมสูงสุด 1,960,000 บาท/ปี (\bar{X} = 283,769 บาท, S.D = 405,408 บาท)

2) รายได้ภาคการเกษตร พบว่า เกษตรกรมีรายได้ภาคการเกษตรร้อยละ 41.18 ระหว่าง 100,001-500,00 บาท/ปี รองลงมา มีรายได้ภาคการเกษตร ร้อยละ 29.41 ระหว่าง 500,001-1,000,000 บาท/ปี มีรายได้ภาคการเกษตร ร้อยละ 12.25 ต่ำกว่า 1,000,00 บาท /ปี มีรายได้ภาคการเกษตร ร้อยละ 10.29 ระหว่าง 1,000,001-1,500,00 บาท /ปี มีรายได้ภาคการเกษตร ร้อยละ 6.86. มากกว่า 1,500,001 บาท/ปี โดยมีรายได้

ภาคการเกษตรต่ำสุด 73,000 บาท รายได้ภาคการเกษตรสูงสุด 2,010,000 บาท และมีรายได้ภาคการเกษตรเฉลี่ย 566,165 บาท ($\bar{X} = 566,165$ บาท, S.D = 582,669 บาท)

3) รายได้นอกภาคการเกษตร พบว่าเกษตรกรมีรายได้นอกภาคการเกษตรร้อยละ 41.67 น้อยกว่า 100,000 รองลงมามีรายได้นอกภาคการเกษตรร้อยละ 41.18 ระหว่าง 100,001- 400,00 บาท/ปี มีรายได้นอกภาคการเกษตรร้อยละ 7.35 ระหว่าง 400,001 - 700,00 บาท/ปี และ 700,001- 1,000,00 บาท/ปี มีรายได้นอกภาคการเกษตร ร้อยละ 2.45 มากกว่า 1,000,001 บาท/ปี โดยมีรายได้นอกภาคการเกษตรต่ำสุด 600 บาท รายได้นอกภาคการเกษตรสูงสุด 1,008,000 บาท และมีรายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 266,707 บาท ($\bar{X} = 266,707$ บาท, S.D = 344,435 บาท)

4) รายจ่ายรวม พบว่าเกษตรกรมีรายจ่ายรวมเฉลี่ย 149,856 บาท/ปี รายจ่ายรวมต่ำสุด คือ 24,340 บาท/ปี รายได้รวม สูงสุด คือ 665,300 บาท/ปี ($\bar{X} = 149,856$ บาท, S.D = 164,157 บาท)

5) รายจ่ายภาคการเกษตร พบว่าเกษตรกรมีรายจ่ายภาคการเกษตรร้อยละ 64.22 ระหว่าง 100,001 – 250,000 บาท/ปี รายจ่ายภาคการเกษตรร้อยละ 17.16 ระหว่าง 250,0001– 400,000 บาท/ปี รายจ่ายภาคการเกษตรร้อยละ 8.82 ต่ำกว่า 100,000 บาท/ปี รายจ่ายภาคการเกษตรร้อยละ 7.35 ระหว่าง 450,0001 – 600,000 บาท/ปี รายจ่ายภาคการเกษตร ร้อยละ 2.45 มากกว่า 600,001 บาท/ปี โดยมีรายจ่ายภาคการเกษตรต่ำสุด 21,000 บาท รายจ่ายภาคการเกษตรสูงสุด 650,000 บาท และรายจ่ายภาคการเกษตรเฉลี่ย 118,294 บาท ($\bar{X} = 118,294$ บาท, S.D = 147,434 บาท)

6) รายจ่ายนอกภาคการเกษตร พบว่าเกษตรกรมีรายจ่ายนอกภาคการเกษตร ร้อยละ 64.22 ต่ำกว่า 50,000 บาท/ปี รายจ่ายนอกภาคการเกษตร ร้อยละ 25.10 ระหว่าง 50,001– 70,000 บาท/ปี รายจ่ายนอกภาคการเกษตร ร้อยละ 7.35 ระหว่าง 70,001– 90,000 บาท/ปี รายจ่ายนอกภาคการเกษตร ร้อยละ 2.45 ระหว่าง 90,0001 – 110,000 บาท/ปี รายจ่ายนอกภาคการเกษตร ร้อยละ 0.98 มากกว่า 110,001 บาท/ปี โดยมีรายจ่ายนอกภาคการเกษตรต่ำสุด 3,000 บาท รายจ่ายนอกภาคการเกษตร สูงสุด 140,000 บาท และรายจ่ายนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 11,264 บาท ($\bar{X} = 11,2964$ บาท, S.D = 15,996 บาท)

7) จำนวนเงินกู้ยืม พบว่าเกษตรกร มีเงินกู้ยืม ร้อยละ 55.88 ต่ำกว่า 50,000 บาท/ปี มีเงินกู้ยืม ร้อยละ 28.92 ระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท/ปี มีเงินกู้ยืม ร้อยละ 10.78 ระหว่าง 150,001– 200,000 บาท/ปี มีเงินกู้ยืม ร้อยละ 3.43 ระหว่าง 250,001– 300,000 บาท/ปี มีเงินกู้ยืม ร้อยละ 0.98 มากกว่า 300,000 บาท/ปี โดยมีเงินกู้ยืมต่ำสุด 5,000 บาท มีเงินกู้ยืม สูงสุด 340,000 บาท/ปี และมีเงินกู้ยืมเฉลี่ย 48,445. บาท ($\bar{X} = 8,445$ บาท, S.D = 37,830 บาท)

8) การกู้ยืมเงินของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรไม่มีการกู้ยืม ร้อยละ 6.9 และมีการกู้ยืม ร้อยละ 93.1 โดย กู้กองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 84.8 กู้ ธ.ก.ส. 76.0 กู้ธนาคารพาณิชย์ ร้อยละ 17.7 กู้เพื่อนบ้าน ร้อยละ 12.8 กู้กองทุนออมทรัพย์ ร้อยละ 3.9 และ กู้ญาติพี่น้อง ร้อยละ 4.4

1.2 กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง

1.2.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านสังคมของกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง

การศึกษาข้อมูลปัจจัยด้านสังคมของกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ตำแหน่งงาน หน่วยงานที่สังกัด และประสบการณ์ในการทำงานภาคการเกษตรสามารถอธิบายผลการศึกษาดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ปัจจัยด้านสังคมของผู้ที่เกี่ยวข้อง

		N=22					
ปัจจัยด้านสังคมของเกษตรกร		จำนวน	ร้อยละ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	μ	σ
อายุ	(ปี)			29	57	40.91	9.94
	21 – 30	2	9.09				
	31- 40	10	45.6				
	41-50	4	18.2				
	มากกว่า 50	6	27.3				
ระดับการศึกษา							
	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	4	18.2				
	ปริญญาตรี	15	68.2				
	ปริญญาโท	3	13.6				
อาชีพ							
	ข้าราชการ	14	63.6				
	พนักงานราชการ	8	36.4				
ตำแหน่ง							
	เจ้าหน้าที่ /นักวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรฯ	16	72.7				
	เจ้าหน้าที่ /องค์การการปกครองส่วนท้องถิ่น	6	27.3				
ประสบการณ์ในการทำงานภาคการเกษตร(ปี)				4	25	10.36	5.96
	1 – 5	6	27.3				
	6 – 10	8	36.4				
	มากกว่า 10	8	36.6				

จากตารางที่ 4.3 การศึกษาข้อมูลปัจจัยด้านสังคมของผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ที่เป็นประชากร จำนวน 22 คน สามารถสรุปรายละเอียดในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

- 1) อายุ พบว่า ผู้เกี่ยวข้อง ร้อยละ 45.45 มีอายุ 31–40 ปี มีอายุ 50 ปี ร้อยละ 27.27 ร้อยละ 18.2 มีอายุ 41–50 ปี โดยมีอายุ ต่ำสุด 29 ปี สูงสุด 57 ปี อายุเฉลี่ย 40.91 ปี ($\mu = 40.91$, $\sigma = 9.94$ บาท)
- 2) ระดับการศึกษา พบว่า ผู้เกี่ยวข้อง ร้อยละ 68.18 เรียนจบการศึกษา ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 18.18 เรียนจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และร้อยละ 13.64 เรียนจบระดับปริญญาโท
- 3) อาชีพ พบว่า ผู้เกี่ยวข้อง ร้อยละ 63.64 เป็นข้าราชการ และร้อยละ 36.36 เป็น พนักงานราชการ
- 4) ตำแหน่งงาน พบว่า ผู้เกี่ยวข้อง ร้อยละ 72.73 เป็นเจ้าหน้าที่/นักวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรฯ ร้อยละ 27.27 เป็นเจ้าหน้าที่/องค์การการปกครองส่วนท้องถิ่น
- 5) ประสบการณ์ในการทำงานภาคการเกษตร พบว่า ผู้เกี่ยวข้องร้อยละ 36.36 มีประสบการณ์ในการทำงานภาคการเกษตรร้อยละ 36.34 มีประสบการณ์ในการทำงานภาคการเกษตรระหว่าง 6-10 ปี ร้อยละ 27.3 มีประสบการณ์ในการทำงานภาคการเกษตรระหว่าง 1–5 ปี

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน

2.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจของเกษตรกร เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

การศึกษาความรู้ ความเข้าใจของเกษตรกร เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากรดิน ด้านทรัพยากรน้ำ ด้านทรัพยากรป่าไม้ ด้านผลผลิตพืช/สัตว์/ประมงและด้านแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ รวม 35 ข้อ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามรายละเอียดในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ความรู้ ความเข้าใจของเกษตรกร เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน

n=204

ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน	เฉลย	ตอบถูกต้อง		อันดับ
		จำนวน	ร้อยละ	
1.ด้านทรัพยากรดิน				
1.1 ทรัพยากรดินไม่มีความสำคัญต่อการปลูกพืช	(ผิด)	150	73.71	7
1.2 การใช้ปุ๋ยพืชสดเป็นการปรับปรุงบำรุงดินก่อนปลูกพืช	(ถูก)	192	94.33	2
1.3 รู้การใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราที่เหมาะสมจะทำให้พืชเจริญเติบโตได้ดี	(ถูก)	191	93.81	3
1.4 การใช้ปุ๋ยเคมี/สารกำจัดแมลงศัตรูพืชมากเกินไปทำให้มีสารพิษตกค้างในดิน	(ถูก)	198	96.91	1
1.5 การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ทำได้จากวัสดุเหลือใช้เช่น พืชผัก เศษใบไม้ เศษอาหาร	(ถูก)	198	96.91	1
1.6 การทำเกษตรอินทรีย์ทำให้อลดต้นทุนการผลิตได้	(ถูก)	171	84.02	5
1.7 การใช้ปุ๋ยพืชสดทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น	(ถูก)	151	74.23	6
1.8 หลุมแฝก ไม่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ	(ผิด)	140	68.56	8
1.9 พืชจะให้ผลผลิตได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ การปรับปรุงบำรุงดิน	(ถูก)	171	84.02	5
1.10 การตรวจวัดคุณภาพดินไม่มีความสำคัญต่อการปลูกพืช	(ผิด)	174	85.05	4

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n=204

ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน	เฉลี่ย	ตอบถูกต้อง		อันดับ
		จำนวน	ร้อยละ	
2.ด้านทรัพยากรน้ำ				
2.1 ทรัพยากรน้ำ ไม่จำเป็นต่อการปลูกพืช	(ผิด)	147	72.16	4
2.2 การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศมีผลต่อการ เพิ่มหรือลดของปริมาณน้ำฝน	(ถูก)	183	89.69	1
2.3 ปริมาณน้ำฝน มีผลต่อการเพิ่มผลผลิตทาง การเกษตร	(ถูก)	171	84.02	3
2.4 การตรวจวัดคุณภาพน้ำไม่เกี่ยวข้องกับการทำ การเกษตร	(ผิด)	121	59.28	5
2.5 แหล่งน้ำใต้ดิน สามารถนำมาใช้ประโยชน์เป็น แหล่งน้ำทางการเกษตรได้	(ถูก)	183	89.69	1
3.ด้านทรัพยากรป่าไม้				
3.1 ทรัพยากรป่าไม้มีผลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์	(ถูก)	198	96.91	2
3.2 การบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าไม่มีกฎหมายลงโทษ	(ผิด)	127	62.37	3
3.3 การป้องกันการเกิดไฟป่าทำได้โดยการถางป่าใน ฤดูแล้ง	(ถูก)	107	52.58	5
3.4 ป่ารอสภาพฟื้นฟูคือป่าเสื่อมโทรม	(ถูก)	204	100.0	1
3.5 ป่าสงวนแห่งชาติ เป็นเขตป่าตามกฎหมาย ที่ สามารถทำการเกษตรได้	(ผิด)	113	55.15	4

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน	เฉลี่ย	ตอบถูกต้อง		อันดับ
		จำนวน	ร้อยละ	
n=204				
4.ด้านผลผลิตพืช/สัตว์/ประมง				
4.1 การเพิ่มผลผลิตพืช/สัตว์/ประมง ทำให้เกษตรกรรายได้ ลดลง	(ผิด)	113	55.15	4
4.2 การป้องกันแมลงศัตรูพืชทำได้โดยการใช้น้ำหมักจากใบ สะเดาฉีดพ่น	(ถูก)	185	90.72	1
4.3 การปรับปรุงพันธุ์พืช เป็นอีกวิธีในการเพิ่มผลผลิตพืชให้ ต้านทานโรคต่างๆ	(ถูก)	185	90.72	1
4.4 การขยายพันธุ์สัตว์ คือ การผสมเทียมสัตว์	(ถูก)	183	89.69	2
4.5 การขยายพันธุ์สัตว์น้ำ /ประมง ทำให้เกิดการอนุรักษ์สาย พันธุ์ปลาหายากไว้ได้	(ถูก)	182	89.18	3
5. ด้านแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ				
5.1 เขตการใช้ที่ดิน คือ เขตในการทำการเกษตร	(ถูก)	168	82.47	7
5.2 การกำหนดเขตพื้นที่ป่าไม้ ทำให้เกษตรกรไม่บุกรุกพื้นที่ป่า	(ถูก)	195	95.36	2
5.3 การกำหนดเขตเกษตรกรรมทำให้เกษตรกรเพิ่มผลผลิตพืชตาม ศักยภาพของพื้นที่	(ถูก)	204	100.0	1
5.4 เขตเร่งรัดพัฒนาเกษตร มีประโยชน์ในการทำการเกษตร น้อยมาก	(ผิด)	125	61.34	9
5.5 แนวทางการจัดการดินตามแผนการใช้ที่ดินเป็นวิธีการที่ ช่วยลดปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า	(ถูก)	191	93.81	3

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน	เฉลี่ย	ตอบถูกต้อง		อันดับ
		จำนวน	ร้อยละ	
5.6 การสร้างกลุ่มให้เข้มแข็งมีผลต่อการต่อรองกับพ่อค้าคนกลางได้	(ถูก)	180	88.14	6
5.7 การรวมกลุ่มเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่ชุมชนเป็นการสร้างเครือข่ายที่ดี	(ถูก)	164	80.41	8
5.8 การรู้การบริหารจัดการภายในกลุ่มให้มีความชัดเจน และโปร่งใส	(ถูก)	184	90.21	5
5.9 การบริหารจัดการภายในกลุ่มต้องมีความซื่อสัตย์ โปร่งใส ยุติธรรม และมีจิตอาสา	(ถูก)	190	93.30	4
5.10 การสร้างเครือข่ายในชุมชนให้เข้มแข็งต้องอาศัยความสามัคคี	(ถูก)	190	93.30	4

จากตารางที่ 4.4 พบว่า เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน โดยมีความรู้และสามารถตอบได้ถูกต้องตรงกับค่าเฉลี่ย เรียงตามค่าร้อยละของจำนวนเกษตรกรที่ตอบถูกต้องตรงกับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ซึ่งมีความแตกต่างกันในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1) ด้านแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการพบว่า เกษตรกร ร้อยละ 86.60 ตอบถูกต้องในเรื่องของความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินด้านแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ

2) ด้านทรัพยากรดิน พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 85.16 ตอบถูกต้องในเรื่องของความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน ด้านทรัพยากรดิน

3) ด้านผลผลิตพืช/สัตว์/ประมง พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 83.09 ตอบถูกต้องในเรื่องของความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินด้านผลผลิตพืช/สัตว์/ประมง

4) ด้านทรัพยากรน้ำ พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 78.97 ตอบถูกต้องในเรื่องของความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน ด้านทรัพยากรน้ำ

5) ด้านทรัพยากรป่าไม้ พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 73.40 ตอบถูกต้องในเรื่องของความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน ด้านทรัพยากรป่าไม้

2.2 ระดับคะแนนความรู้ ความเข้าใจของเกษตรกร เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน ผู้วิจัยได้ตรวจให้คะแนนในแต่ละข้อ โดยให้ 1 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบถูกต้องตามหลักวิชาการและให้ 0 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบผิด แล้วรวมคะแนนทั้งหมด และนำคะแนนรวมของแต่ละคนมาจัดระดับความรู้ตามเกณฑ์ในการประเมิน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามรายละเอียดในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ระดับคะแนนของความรู้ ความเข้าใจของเกษตรกร เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน

ระดับคะแนน		จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1-7	คะแนน	0	0.0
8-14	คะแนน	0	0.0
15-21	คะแนน	0	0.0
22-28	คะแนน	46	22.55
29-35	คะแนน	158	77.45

n =204

ต่ำสุด = 23.00 สูงสุด = 35.00 เฉลี่ย = 30.47S.D. = 2.76

เกณฑ์ในการประเมินระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน

1-7 คะแนน หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับน้อยที่สุด
 8-14 คะแนน หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับน้อย
 15-21 คะแนน หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับปานกลาง
 22-28 คะแนน หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับมาก
 29-35 คะแนน หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับมากที่สุด

จากตารางที่ 4.5การวิเคราะห์คะแนนความรู้ ความเข้าใจของเกษตรกร เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินพบว่าเกษตรกร ร้อยละ 77.45มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินในระดับมากที่สุด ได้คะแนนอยู่ในระดับ 29 - 35 คะแนน และเกษตรกร ร้อยละ 22.55 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินในระดับมาก มีคะแนนอยู่ในระดับ 22-28 คะแนน โดยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ

การจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินมีคะแนนต่ำสุด 23 คะแนน คะแนนสูงสุด 35 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 30.47 คะแนนและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.76

2.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจของผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน

การศึกษาความรู้ ความเข้าใจของผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว แบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากรดิน ด้านทรัพยากรน้ำ ด้านทรัพยากรป่าไม้ ด้านผลผลิตพืช/สัตว์/ประมงด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเขตการใช้ที่ดินและการบริหารจัดการ ด้านการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่าย รวม 45 ข้อผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามรายละเอียดในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ระดับความรู้ ความเข้าใจของผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน

ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน		ตอบถูกต้อง		อันดับ	
		จำนวน	ร้อยละ		
N =22					
1.ด้านทรัพยากรดิน					
1.1	ทรัพยากรดินไม่มีความสำคัญต่อการปลูกพืช	(ผิด)	22	100.0	1
1.2	การใช้ปุ๋ยพืชสดเป็นการปรับปรุงบำรุงดินก่อนปลูกพืช	(ถูก)	22	100.0	1
1.3	รู้การใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราที่เหมาะสมจะทำให้พืชเจริญเติบโตได้ดี	(ถูก)	18	80.95	3
1.4	การใช้ปุ๋ยเคมี/สารกำจัดแมลงศัตรูพืชมากเกินไปทำให้มีสารพิษตกค้างในดิน	(ถูก)	22	100.0	1
1.5	การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ทำให้จากวัสดุเหลือใช้เช่น พืชผัก เศษใบไม้ เศษอาหาร	(ถูก)	22	100.0	1
1.6	การทำเกษตรอินทรีย์ทำให้ลดต้นทุนการผลิตได้	(ถูก)	22	100.0	1
1.7	การใช้ปุ๋ยพืชสดทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น	(ถูก)	18	80.95	3

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

N =22

ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน	เฉลี่ย	ตอบถูกต้อง		อันดับ
		จำนวน	ร้อยละ	
1.8 หญ้าแฝก ไม่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ	(ผิด)	22	100.0	1
1.9 พืชจะให้ผลผลิตได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ การปรับปรุงบำรุงดิน	(ถูก)	20	90.48	2
1.10 การตรวจวัดคุณภาพดินไม่มีความสำคัญ ต่อการปลูกพืช	(ผิด)	22	100.0	1
2. ด้านทรัพยากรน้ำ				
2.1 ทรัพยากรน้ำ ไม่จำเป็นต่อการปลูกพืช	(ผิด)	22	100.0	1
2.2 การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศมีผล ต่อการเพิ่มหรือลดของปริมาณน้ำฝน	(ถูก)	22	100.0	1
2.3 ปริมาณน้ำฝน มีผลต่อการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร	(ถูก)	22	100.0	1
2.4 การตรวจวัดคุณภาพน้ำไม่เกี่ยวข้องกับการทำ การเกษตร	(ผิด)	19	85.71	2
2.5 แหล่งน้ำใต้ดิน สามารถนำมาใช้ประโยชน์เป็น แหล่งน้ำทางการเกษตรได้	(ถูก)	22	100.0	1
3. ด้านทรัพยากรป่าไม้				
3.1 ทรัพยากรป่าไม้มีผลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์	(ถูก)	22	100.0	1
3.2 การบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าไม่มีกฎหมายลงโทษ	(ผิด)	22	100.0	1
3.3 การป้องกันการเกิดไฟป่าทำได้โดยการถางป่า ในฤดูแล้ง	(ถูก)	16	71.43	2
3.4 ป่ารอสภาพฟื้นฟูคือป่าเสื่อมโทรม	(ถูก)	22	100.0	1
3.5 ป่าสงวนแห่งชาติ เป็นเขตป่าตามกฎหมาย ที่สามารถทำการเกษตรได้	(ผิด)	22	100.0	1

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน	เฉลี่ย	ตอบถูกต้อง		อันดับ
		จำนวน	ร้อยละ	
4. ด้านผลผลิตพืช/สัตว์/ประมง				
4.1 การเพิ่มผลผลิตพืช/สัตว์/ประมง ทำให้เกษตรกร รายได้ลดลง	(ผิด)	22	100.0	1
4.2 การป้องกันแมลงศัตรูพืชทำได้โดยการใช้ หมักจากใบสะเดาฉีดพ่น	(ถูก)	22	100.0	1
4.3 การปรับปรุงพันธุ์พืช เป็นอีกวิธีในการเพิ่ม ผลผลิตพืชให้ต้านทานโรคต่างๆ	(ถูก)	19	85.71	3
4.4 การขยายพันธุ์สัตว์ คือ การผสมเทียมสัตว์	(ถูก)	20	90.48	2
4.5 การขยายพันธุ์สัตว์น้ำ /ประมง ทำให้เกิดการ อนุรักษ์สายพันธุ์ปลาหายากไว้ได้	(ถูก)	20	90.48	2
5. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเขตการใช้ที่ดิน และการบริหารจัดการ				
5.1 เขตการใช้ที่ดิน คือ เขตในการทำการเกษตร	(ถูก)	13	57.14	5
5.2 การกำหนดเขตพื้นที่ป่าไม้ ทำให้เกษตรกร ไม่บุกรุกพื้นที่ป่า	(ถูก)	20	90.48	1
5.3 การกำหนดเขตเกษตรกรรมทำให้เกษตรกรเพิ่ม ผลผลิตพืชตามศักยภาพของพื้นที่	(ถูก)	20	90.48	2
5.4 เขตเร่งรัดพัฒนาเกษตร มีประโยชน์ในการ ทำการเกษตรน้อยมาก	(ผิด)	12	52.38	6
5.5 แนวทางการจัดการดินตามแผนการใช้ที่ดินเป็น วิธีการที่ช่วยลดปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า	(ถูก)	17	76.19	3

ตารางที่ 4.6(ต่อ)

N =22

ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน	เฉลย	ตอบถูกต้อง		อันดับ
		จำนวน	ร้อยละ	
5.6 การบริหารจัดการที่ดีควรมีการสร้างกลุ่ม และเครือข่าย	(ถูก)	16	71.43	4
5.7 องค์ความรู้ต่างๆต้องทำการถ่ายทอดให้แก่ ชุมชนเพื่อเป็นการขยายผลความรู้	(ถูก)	22	100.0	1
5.8 การบริหารจัดการ ต้องมีความซื่อสัตย์ โปร่งใส ยุติธรรม และมีจิตอาสา	(ถูก)	22	100.0	1
5.9 การอบรม ในการพัฒนาเสริมอาชีพ เป็นการ เพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร	(ถูก)	22	100.0	1
5.10 เขตการใช้ที่ดินต้องมีการขยายผล จึงจะเกิด ประสิทธิภาพ	(ถูก)	12	52.38	6
6. การรวมกลุ่มและสร้างเครือข่าย				
6.1 การสร้างกลุ่มและเครือข่ายทำให้เกษตรกร สามารถแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันได้	(ถูก)	22	100.0	1
6.2 การรวมกลุ่มเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่ชุมชนทำ ให้ชุมชนเกิดความขัดแย้งน้อยลง	(ถูก)	22	100.0	1
6.3 การสร้างกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง ทำได้ด้วยวิธี ต่างคนต่างทำ	(ผิด)	22	100.0	1
6.4 เกษตรกรไม่จำเป็นต้องมีจิตอาสาที่สร้างกลุ่ม และเครือข่ายได้	(ผิด)	22	100.0	1
6.5 การสร้างกลุ่มให้เข้มแข็งมีผลต่อการต่อรองกับ พ่อค้าคนกลางได้	(ถูก)	19	85.71	2

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้เกี่ยวข้อง มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน โดยมีความรู้และสามารถตอบได้ถูกต้องตรงกับคำเฉลย เรียงตามคำร้อยละของจำนวนผู้เกี่ยวข้องที่ตอบถูกต้องตรงกับคำเฉลยจากมากไปหาน้อย ซึ่งมีความแตกต่างกันในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1) ด้านการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่าย พบว่า ผู้เกี่ยวข้อง ร้อยละ 97.14 ตอบถูกต้องในเรื่องของ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินด้าน การรวมกลุ่มและสร้างเครือข่าย

2) ด้านทรัพยากรน้ำ พบว่าผู้เกี่ยวข้อง ร้อยละ 97.14 ตอบถูกต้องในเรื่องของ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน ด้านทรัพยากรน้ำ

3) ด้านทรัพยากรดิน พบว่าผู้เกี่ยวข้อง ร้อยละ 95.24 ตอบถูกต้องในเรื่องของ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน ด้านทรัพยากรดิน

4) ด้านทรัพยากรผลผลิตพืช/ สัตว์/ประมง พบว่าผู้เกี่ยวข้อง ร้อยละ 94.29 ตอบถูกต้องในเรื่องของ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน ด้าน ทรัพยากรผลผลิตพืช/ สัตว์/ประมง

5) ด้านทรัพยากรป่าไม้ พบว่าผู้เกี่ยวข้อง ร้อยละ 94.29 ตอบถูกต้องในเรื่องของ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน ด้านทรัพยากรป่าไม้

6) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเขตการใช้ที่ดินและการบริหารจัดการพบว่า ผู้เกี่ยวข้อง ร้อยละ 79.05ตอบถูกต้องในเรื่องของ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเขตการใช้ที่ดินและการบริหารจัดการ

ตารางที่ 4.7 ระดับคะแนนของความรู้ ความเข้าใจของผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน

N =22

ระดับคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
1- 8	0	0.0
9- 16	0	0.0
17- 24	0	0.0
25- 32	0	0.0
33-40	22	100.0

ต่ำสุด = 33.0 สูงสุด = 40.0 เฉลี่ย = 37.14S.D. = 1.56

เกณฑ์ในการประเมินระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน

1-8 คะแนน หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับน้อยที่สุด
 9-16 คะแนน หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับน้อย
 17-24 คะแนน หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับปานกลาง
 25-32 คะแนน หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับมาก
 33-40 คะแนน หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับมากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 การวิเคราะห์คะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินของผู้เกี่ยวข้องในภาพรวม พบว่าผู้เกี่ยวข้อง ร้อยละ 100.0 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับมากที่สุด โดยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินเฉลี่ย 37.14 มีคะแนน ต่ำสุด 33 คะแนน สูงสุด 40 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.56

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ โดยแบ่งตามลักษณะการบูรณาการเป็น 3 ประเภท ดังต่อไปนี้ การบูรณาการประเภทที่ 1 เป็นการบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส ประเภทที่ 2 เป็นการบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐกับเกษตรกร ประเภทที่ 3 การบูรณาการของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรกับเกษตรกร ซึ่งแต่ละประเภทจะมีรายละเอียดที่แตกต่างกันดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ

ความคิดเห็นที่มีต่อการ บูรณาการแผนการใช้ที่ดิน ระดับตำบลแบบบูรณาการ	เกษตรกร (n=204)				ผู้เกี่ยวข้อง (N=22)			
	ระดับ		ระดับ		ระดับ		ระดับ	
	\bar{X}	S.D.	ความ คิดเห็น	อันดับ	\bar{u}	σ	ความ คิดเห็น	อันดับ
1. การบูรณาการระหว่าง หน่วยงานภายในกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ กับ อบต. หนองน้ำใส	4.79	0.15	มาก ที่สุด		3.80	0.58	มาก	
2.1 อบต.ควรได้รับการ ประสานงานและได้รับข้อมูล วิชาการจากหน่วยงานฯ อย่าง สม่ำเสมอ	4.81	0.52	มาก ที่สุด	6	4.29	0.90	มาก	1
2.2 ทุกหน่วยงานควรให้บริการ เกษตรกร โดยจัดหาวัสดุอุปกรณ์ มาบริการให้เกษตรกร	4.84	0.42	มาก ที่สุด	5	2.95	0.80	ปาน กลาง	6
2.3 ทุกหน่วยงานควรจัดหา งบประมาณเพื่อช่วยเหลือ เกษตรกร พร้อมเสนอแนะแนว ทางการบริหารจัดการ	4.87	0.33	มาก ที่สุด	3	3.43	0.93	ปาน กลาง	5
2.4 ทุกหน่วยงานควรร่วมมือ แก้ไขปัญหาและช่วยเหลือ เกษตรกรในส่วนที่บางกิจกรรม หน่วยงานไม่เชี่ยวชาญ	4.91	0.28	มาก ที่สุด	1	4.14	0.65	มาก	2
2.5 ทุกหน่วยงานมีการนัดหมาย ประชุม รับฟัง ข้อเสนอแนะ จาก เกษตรกร	4.90	0.36	มาก ที่สุด	2	3.95	0.74	มาก	4
2.6 ทุกหน่วยงาน มีการติดตาม และรายงานความก้าวหน้าจาก กิจกรรมและโครงการต่าง ๆ	4.85	0.49	มาก ที่สุด	4	4.05	0.80	มาก	3

ตารางที่ 4.8(ต่อ)

ความคิดเห็นที่มีต่อกร บูรณาการแผนการใช้ที่ดิน ระดับตำบลแบบบูรณาการ	เกษตรกร (n=204)				ผู้เกี่ยวข้อง (N=22)			
	\bar{X}	S.D.	ความ คิดเห็น	อันดับ	μ	σ	ความ คิดเห็น	อันดับ
2. การบูรณาการของหน่วยงาน ภาครัฐกับเกษตรกร	4.83	0.16	มากที่สุด		4.14	0.48	มาก	
1.1 หน่วยงานภาครัฐควรให้ การส่งเสริมและสนับสนุน โครงการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง	4.89	0.31	มากที่สุด	1	4.62	0.50	มากที่สุด	2
1.2 เจ้าหน้าที่ของรัฐควรมีการ อำนวยความสะดวกในการให้ คำปรึกษาเพื่อแก้ไขปัญหา ต่างๆ**	-	-	-	-	4.86	0.36	มากที่สุด	1
1.3 เจ้าหน้าที่ควรแนะนำและ ให้คำปรึกษาในการจัดหา งบประมาณเพื่อเป็นแหล่ง เงินทุนให้แก่เกษตรกร	4.84	0.37	มากที่สุด	3	4.05	0.74	มาก	3
1.4 หน่วยงานภาครัฐควรจัดหา ปัจจัยการผลิต	4.86	0.35	มากที่สุด	2	3.43	0.75	มาก	5
1.5 หน่วยงานภาครัฐควรอบรม ให้ความรู้ด้านการประกอบ อาชีพเสริมให้แก่เกษตรกร	4.77	0.61	มากที่สุด	5	3.95	0.74	มาก	4
1.6 หน่วยงานภาครัฐควรจัดหา ตลาดรองรับผลผลิตที่ได้	4.79	0.45	มากที่สุด	4	3.95	0.80	มาก	4

ตารางที่ 4.8(ต่อ)

ความคิดเห็นที่มีต่อกร บูรณาการแผนการใช้ที่ดิน ระดับตำบลแบบบูรณาการ	เกษตรกร (n =204)				ผู้เกี่ยวข้อง (N=22)			
	ระดับ		ระดับ		ระดับ		ระดับ	
	\bar{X}	S.D.	ความ คิดเห็น	อันดับ	μ	σ	ความ คิดเห็น	อันดับ
3. การบูรณาการของเจ้าหน้าที่ ส่งเสริมการเกษตรกับเกษตรกร*	4.86	0.21	มากที่สุด		-	-	-	-
3.1 เจ้าหน้าที่มีความรู้ ความ สามารถในการถ่ายทอดเป็น อย่างดี*	4.83	0.38	มากที่สุด	1	-	-	-	-
3.2 เจ้าหน้าที่เป็นผู้ที่มีความ สามารถในการสื่อสาร*	4.82	0.43	มากที่สุด	2	-	-	-	-
3.3 เจ้าหน้าที่มีเทคนิคในการ ถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจ	4.77	0.50	มากที่สุด	7	-	-	-	-
3.4 เจ้าหน้าที่ความตั้งใจในการ นำเสนอและเผยแพร่ความรู้*	4.78	0.49	มากที่สุด	6	-	-	-	-
3.5 เจ้าหน้าที่มีกิจกรรม นันทนาการที่เหมาะสม*	4.79	0.45	มากที่สุด	5	-	-	-	-
3.6 เจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นທີ່ปรึกษาที่ดี*	4.77	0.52	มากที่สุด	8	-	-	-	-
3.7 เจ้าหน้าที่สร้างความเชื่อมั่น ให้กับเกษตรกร*	4.75	0.52	มากที่สุด	9	-	-	-	-
3.8 เจ้าหน้าที่มีการติดต่อประสาน กับเกษตรกรสม่ำเสมอ*	4.79	0.41	มากที่สุด	4	-	-	-	-
2.9 เจ้าหน้าที่มีการจัดหา บริษัทเอกชนเข้ามาร่วมกิจกรรม ทางการเกษตรกร เช่น บริษัทเมล็ด พันธุ์ต่าง ๆ*	4.81	0.44	มากที่สุด	3	-	-	-	-
รวมทุกด้าน	4.83	0.11	มากที่สุด		3.97	0.43	มาก	

* ข้อคำถามเฉพาะกลุ่มตัวอย่างประเภทเกษตรกร

** ข้อคำถามเฉพาะกลุ่มตัวอย่างประเภทเจ้าหน้าที่

เกณฑ์การประเมินความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.8 แสดงระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง พบว่าเกษตรกรมีความเห็นด้วยต่อแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการในภาพรวมระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.83 เมื่อพิจารณาตามลักษณะประเภทของการบูรณาการ พบว่าเกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด กับทั้ง 3 ประเภทการบูรณาการ

ประเภทที่ 1 เป็นการบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส เกษตรกรเห็นด้วยมากที่สุดทั้ง 6 ประเด็น และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ประเด็นที่เกษตรกรเห็นด้วยที่ทุกหน่วยงานมีการนัดหมายประชุม รับฟังข้อเสนอแนะ จากเกษตรกรและทุกหน่วยงานควรร่วมมือแก้ไขปัญหาและช่วยเหลือเกษตรกรในส่วนที่บางกิจกรรมหน่วยงานไม่เชี่ยวชาญ โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.91 และ 4.90 ตามลำดับ

ประเภทที่ 2 เป็นการบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐกับเกษตรกรเกษตรกรเห็นด้วยมากที่สุดทั้ง 5 ประเด็น และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ หน่วยงานภาครัฐควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนโครงการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยมีค่าเฉลี่ย 4.89

ประเภทที่ 3 การบูรณาการของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรกับเห็นด้วยมากที่สุดทั้ง 9 ประเด็น และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือประเด็นที่เจ้าหน้าที่มีความรู้ ความสามารถในการถ่ายทอดเป็นอย่างดี และเจ้าหน้าที่เป็นผู้ที่มีความสามารถในการสื่อสาร โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.81 และ 4.82 ตามลำดับ

สำหรับผู้เกี่ยวข้อง มีความคิดเห็นต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการในภาพรวมมีความคิดเห็นระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่ 3.97 เมื่อพิจารณาตามลักษณะประเภทของการบูรณาการ

พบว่า ผู้เกี่ยวข้องเห็นด้วยในระดับมาก กับทั้ง 2 ประเภทโดยประเภทที่เห็นด้วยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยตามค่าเฉลี่ยอันดับที่ 1 คือ ประเภทการบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐกับเกษตรกรมีค่าเฉลี่ย 4.14 เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ประเด็นที่ผู้เกี่ยวข้องเห็นด้วยระดับมากที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐควรมีการอำนวยความสะดวกในการให้คำปรึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้กับเกษตรกร มีค่าเฉลี่ย 4.86 และประเด็นที่หน่วยงานภาครัฐควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนโครงการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 4.62 รองลงมาประเภทที่เห็นด้วยเป็นอันดับที่ 2 คือ ประเภทการบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กับ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส มีค่าเฉลี่ย 3.80 เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ประเด็นที่ผู้เกี่ยวข้องเห็นด้วยระดับมาก คือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรได้รับการประสานงานและได้รับข้อมูลวิชาการจากหน่วยงานฯ อย่างสม่ำเสมอ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.29

จึงสรุปความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องในภาพรวมที่มีต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ ตามประเภทการบูรณาการให้สามารถเห็นภาพได้ชัดเจน ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นที่มีต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องในภาพรวม

อันดับ	ความคิดเห็นที่มีต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ	เกษตรกร (n=204)		ผู้เกี่ยวข้อง (N=22)			
		\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเห็น	μ	σ	ระดับ ความเห็น
1.	การบูรณาการของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรกับเกษตรกร*	4.86	0.21	มากที่สุด	-	-	-
2.	การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐกับเกษตรกร	4.83	0.16	มากที่สุด	4.14	0.48	มาก
3.	การบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับ อบต. หนองน้ำใส	4.79	0.15	มากที่สุด	3.80	0.58	มาก
รวมทุกด้าน		4.83	0.11	มากที่สุด	3.97	0.43	มาก

* ข้อคำถามเฉพาะกลุ่มตัวอย่างประเภทเกษตรกร

เกณฑ์การประเมินความคิดเห็นที่มีต่อ แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นที่มีต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นที่มีต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นที่มีต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นที่มีต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นที่มีต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.9 แสดงระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องในภาพรวม พบว่าเกษตรกรมีความเห็นด้วยต่อแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการในภาพรวมระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.83 เมื่อพิจารณาตามลักษณะประเภทของการบูรณาการ พบว่าเกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด กับทั้ง 3 ลักษณะการบูรณาการ การบูรณาการประเภทที่ 1 เป็นการบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส ประเภทที่ 2 เป็นการบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐกับเกษตรกร ประเภทที่ 3 การบูรณาการของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรกับเกษตรกร โดยประเภทการบูรณาการที่เกษตรกรเห็นด้วยเรียงลำดับมากน้อยตามค่าเฉลี่ย เป็นอันดับที่ 1 คือ การบูรณาการของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรกับเกษตรกร มีค่าเฉลี่ย 4.86 รองลงมา คือ การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐกับเกษตรกร มีค่าเฉลี่ย 4.83 และลำดับสุดท้าย คือ การบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส มีค่าเฉลี่ย 4.79

สำหรับผู้เกี่ยวข้อง มีความคิดเห็นต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการในภาพรวมมีความคิดเห็นระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.97 เมื่อพิจารณาตามลักษณะประเภทของการบูรณาการพบว่าผู้เกี่ยวข้องเห็นด้วยในระดับมากที่สุดทุกประเภท โดยประเภทที่เห็นด้วยเรียงลำดับมากน้อยตามค่าเฉลี่ย เป็นอันดับที่ 1 คือ การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐกับเกษตรกร มีค่าเฉลี่ย 4.14 รองลงมา คือ การบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส มีค่าเฉลี่ย 3.80

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล แบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ

ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติในเขตพื้นที่ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ

ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ	เกษตรกร (n= 204)				ผู้เกี่ยวข้อง(N=22)			
	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ	μ	σ	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
1. โครงการและแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ สามารถนำไปปฏิบัติในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม	4.85	0.36	มากที่สุด	6	4.48	0.51	มาก	1
2. ทรัพยากรในชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น	4.85	0.36	มากที่สุด	6	3.71	0.46	มาก	8
3. ส่งเสริมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการพัฒนาของสภาพทางเศรษฐกิจ สังคมในชุมชนได้อย่างชัดเจน	5.00	0.00	มากที่สุด	1	4.24	0.70	มาก	3
4. สามารถส่งเสริมเกิดการสร้างเครือข่ายและความเข้มแข็งของชุมชน	5.00	0.00	มากที่สุด	1	4.00	0.77	มาก	6
5. เจ้าหน้าที่มีการติดต่oprสานงานและให้คำปรึกษากับเกษตรกรอยู่เสมอ	4.92	0.28	มากที่สุด	5	3.71	0.46	มาก	8
6. ทุกหน่วยงานให้ความร่วมมือและให้ความช่วยเหลือเกษตรกรอย่างเต็มที่	4.92	0.28	มากที่สุด	5	4.00	0.55	มาก	6

** ข้อคำถามเฉพาะกลุ่มตัวอย่างผู้เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ	เกษตรกร (n= 204)				ผู้เกี่ยวข้อง(N=22)			
			ระดับ				ระดับ	
	\bar{X}	S.D.	ความคิดเห็น	อันดับ	μ	σ	ความคิดเห็น	อันดับ
7. หน่วยงานภาครัฐสามารถนำแผนฯ ที่ได้ไปประกอบการปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรของเกษตรกรได้	5.00	0.00	มากที่สุด	1	3.86	1.01	มาก	7
8. หน่วยงานภาครัฐสามารถจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนการผลิต	5.00	0.00	มากที่สุด	1	3.00	0.55	ปานกลาง	12
9. หน่วยงานภาครัฐสามารถจัดหาตลาดเพื่อรองรับสินค้าเกษตรสด	4.96	0.20	มากที่สุด	4	3.19	0.81	ปานกลาง	13
10. หน่วยงานภาครัฐมีการอบรมหรือจัดหาแหล่งศึกษาดูงานให้กับเกษตรกรเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ทางด้านเกษตร	4.97	0.17	มากที่สุด	3	3.52	0.68	มาก	10
11. โครงการต่าง ๆ มีแนวโน้มพัฒนารายได้ในครัวเรือนได้**	-	-	-	-	3.71	0.46	มาก	9
12. โครงการต่าง ๆ สามารถแก้ไขปัญหาทรัพยากรเสื่อมโทรมได้	5.00	0.00	มากที่สุด	1	3.86	0.36	มาก	7
13. โครงการต่าง ๆ สามารถเพิ่มผลผลิตทางเกษตรได้	4.99	0.10	มากที่สุด	2	4.14	0.65	มาก	4
14. เมื่อโครงการประสบความสำเร็จสามารถเผยแพร่และจัดทำเป็นแหล่งเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด	1	4.29	0.72	มาก	2

** ข้อคำถามเฉพาะกลุ่มตัวอย่างผู้เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ	เกษตรกร (n= 204)				ผู้เกี่ยวข้อง(N=22)			
	ระดับ		ระดับ		ระดับ		ระดับ	
	\bar{X}	S.D.	ความคิดเห็น	อันดับ	μ	σ	ความคิดเห็น	อันดับ
15. ควรมีการประกวดและมอบรางวัลให้กลุ่มที่เข้มแข็งเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการพัฒนาต่อไป	5.00	0.00	มากที่สุด	1	3.38	0.50	ปานกลาง	11
16. องค์กรความรู้และภูมิปัญญาต่าง ๆ เกิดขึ้นควรมีการถ่ายทอดให้กับเยาวชน และผู้ที่สนใจเพื่อเกิดการต่อยอดและพัฒนาต่อไป	5.00	0.00	มากที่สุด	1	4.05	0.59	มาก	5
รวมเฉลี่ย	4.96	0.06	มากที่สุด		3.82	0.44	มาก	

** ข้อคำถามเฉพาะกลุ่มตัวอย่างผู้เกี่ยวข้อง

เกณฑ์การประเมินความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

จากตารางที่ 4.10 แสดงระดับความคิดเห็นที่มีต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง พบว่า ส่วนของเกษตรกรมีความคิดเห็นใน

ภาพรวมระดับมากที่สุด ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติมีค่าเฉลี่ย 4.96 โดยประเด็นที่เกษตรกรเห็นด้วยเป็นอันดับที่ 1 และมีระดับความเห็นด้วยระดับมากที่สุด ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติที่ค่าเฉลี่ย 5.00 มีทั้งหมด 8 ประเด็น ดังต่อไปนี้ 1) การส่งเสริมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการพัฒนาของสภาพทางเศรษฐกิจ สังคมในชุมชนได้อย่างชัดเจน 2) หน่วยงานภาครัฐสามารถนำแผนฯ ที่ได้ไปประกอบการปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรของเกษตรกรได้ 3) สามารถส่งเสริมเกิดการสร้างเครือข่ายและความเข้มแข็งของชุมชน, หน่วยงานภาครัฐสามารถจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนการผลิต 4) โครงการต่าง ๆ สามารถแก้ไขปัญหาทรัพยากรเสื่อมโทรมได้ 5) เมื่อโครงการประสบความสำเร็จสามารถเผยแพร่และจัดทำเป็นแหล่งเรียนรู้ 6) ควรมีการประกวดและมอบรางวัลให้กลุ่มที่เข้มแข็งเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการพัฒนาต่อไป และ 7) องค์กรความรู้และภูมิปัญญาต่าง ๆ เกิดขึ้นควรมีการถ่ายทอดให้กับเยาวชน และผู้ที่สนใจเพื่อเกิดการต่อยอดและพัฒนาต่อไป รองลงมา อันดับที่ 2 มีระดับความเห็นด้วยระดับมากที่สุด ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติที่ค่าเฉลี่ย 4.99 คือ โครงการต่าง ๆ สามารถเพิ่มผลผลิตทางเกษตรได้ และอันดับที่ 3 คือ มีระดับความเห็นด้วยระดับมากที่สุด ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติที่ค่าเฉลี่ย 4.97 หน่วยงานภาครัฐมีการอบรมหรือจัดหาแหล่งศึกษาดูงานให้กับเกษตรกรเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ทางด้านเกษตร

สำหรับผู้เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติในภาพรวมระดับมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 3.82 โดยประเด็นที่ผู้เกี่ยวข้องเห็นด้วยระดับมากที่สุดต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ มี ประเด็นรายละเอียดย่อย 11 ประเด็น เรียงตามความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) โครงการและแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ สามารถนำไปปฏิบัติในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม 2) เมื่อโครงการประสบความสำเร็จสามารถเผยแพร่และจัดทำเป็นแหล่งเรียนรู้ 3) ส่งเสริมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการพัฒนาของสภาพทางเศรษฐกิจ สังคมในชุมชนได้อย่างชัดเจน 4) โครงการต่าง ๆ สามารถเพิ่มผลผลิตทางเกษตรได้ 5) องค์กรความรู้และภูมิปัญญาต่าง ๆ เกิดขึ้นควรมีการถ่ายทอดให้กับเยาวชน และผู้ที่สนใจเพื่อเกิดการต่อยอดและพัฒนาต่อไป 6) สามารถส่งเสริมเกิดการสร้างเครือข่ายและความเข้มแข็งของชุมชนและ ทุกหน่วยงานให้ความร่วมมือกันและพร้อมให้ความช่วยเหลือเกษตรกรอย่างเต็มความสามารถ 7) โครงการต่าง ๆ สามารถแก้ไขปัญหาทรัพยากรเสื่อมโทรมได้ 8) หน่วยงานภาครัฐสามารถจัดหาตลาดเพื่อรองรับสินค้าเกษตรชัดเจน และหน่วยงานภาครัฐสามารถนำแผนฯ ที่ได้ไปประกอบการปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรของเกษตรกรได้ 9) โครงการต่าง ๆ มีแนวโน้มพัฒนารายได้ในครัวเรือนได้ 10) หน่วยงานภาครัฐมีการอบรมหรือจัดหาแหล่งศึกษาดู

งานให้กับเกษตรกรเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ทางด้านเกษตรรองลงมา ประเด็นที่ผู้เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ มี 3 ประเด็น ดังนี้ คือ 1) ควรมีการประกวดและมอบรางวัลให้กลุ่มที่เข้มแข็งเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการพัฒนาต่อไป 2) หน่วยงานภาครัฐสามารถจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนการผลิต 3) หน่วยงานภาครัฐสามารถจัดหาตลาดเพื่อรองรับสินค้าเกษตรชัดเจน

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผล การนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผล การนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติในเขตพื้นที่ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ

ความคิดเห็นที่มี ต่อผลการนำ แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบ บูรณาการไปสู่การปฏิบัติ	เกษตรกร (n= 204)				ผู้เกี่ยวข้อง(N=22)			
	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ	μ	σ	ความ คิดเห็น	อันดับ
1. โครงการและแนวทางการ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ สามารถ นำไปปฏิบัติในพื้นที่ได้อย่าง เหมาะสม	4.85	0.36	มากที่สุด	6	4.48	0.51	มาก	1
2. ทรัพยากรในชุมชนมีการ เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น	4.85	0.36	มากที่สุด	6	3.71	0.46	มาก	8

ตารางที่ 4.11(ต่อ)

ความคิดเห็นที่มีต่อผลการนำ แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบ บูรณาการไปสู่การปฏิบัติ	เกษตรกร (n= 204)				ผู้เกี่ยวข้อง(N=22)			
	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ	μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น	อันดับ
3. ส่งเสริมกิจกรรมที่ก่อให้เกิด การพัฒนาของสภาพทาง เศรษฐกิจ สังคมในชุมชน ได้อย่างชัดเจน	5.00	0.00	มากที่สุด	1	4.24	0.70	มาก	3
4. เกิดการสร้างเครือข่ายและ ความเข้มแข็งของชุมชน	5.00	0.00	มากที่สุด	1	4.00	0.77	มาก	6
5. เจ้าหน้าที่ที่มีการติดต่อกัน ประสานและให้คำปรึกษา กับเกษตรกรอยู่เสมอ	4.92	0.28	มากที่สุด	5	3.71	0.46	มาก	8
6. ทุกหน่วยงานให้ความ ร่วมมือกันและพร้อมให้ความ ช่วยเหลือเกษตรกรอย่างเต็ม ความสามารถ	4.92	0.28	มากที่สุด	5	4.00	0.55	มาก	6
7. หน่วยงานภาครัฐสามารถนำ แผนฯ ที่ได้ไปประกอบการ ปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาด้าน การเกษตรของเกษตรกรได้	5.00	0.00	มากที่สุด	1	3.86	1.01	มาก	7
8. หน่วยงานภาครัฐสามารถ จัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อ สนับสนุนการผลิต	5.00	0.00	มากที่สุด	1	3.00	0.55	ปาน กลาง	12
9. หน่วยงานภาครัฐสามารถ จัดหาตลาดเพื่อรองรับสินค้า เกษตรชัดเจน	4.96	0.20	มากที่สุด	4	3.19	0.81	ปาน กลาง	13
10. หน่วยงานภาครัฐมีการ อบรมหรือจัดหาแหล่งศึกษา งานให้กับเกษตรกรเพื่อ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ ทางด้านเกษตร	4.97	0.17	มากที่สุด	3	3.52	0.68	มาก	10

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ความคิดเห็นที่มีต่อผลการนำแผนการ ใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ ไปสู่การปฏิบัติ	เกษตรกร (n= 204)				ผู้เกี่ยวข้อง(N=22)			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ
11. โครงการต่าง ๆ มีแนวโน้ม พัฒนารายได้ในครัวเรือนได้**	-	-	-	-	3.71	0.46	มาก	9
12. โครงการต่าง ๆ สามารถแก้ไข ปัญหาทรัพยากรเสื่อมโทรมได้	5.00	0.00	มากที่สุด	1	3.86	0.36	มาก	7
13. โครงการต่าง ๆ สามารถเพิ่ม ผลผลิตทางเกษตรได้	4.99	0.10	มากที่สุด	2	4.14	0.65	มาก	4
14. เมื่อโครงการประสบ ความสำเร็จสามารถเผยแพร่และ จัดทำเป็นแหล่งเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด	1	4.29	0.72	มาก	2
15. ควรมีการประกวดและมอบ รางวัลให้กลุ่มที่เข้มแข็งเพื่อสร้าง ขวัญและกำลังใจในการพัฒนา ต่อไป	5.00	0.00	มากที่สุด	1	3.38	0.50	ปาน กลาง	11
16. องค์ความรู้และภูมิปัญญาต่าง ๆ เกิดขึ้นควรมีการถ่ายทอดให้กับ เยาวชน และผู้ที่สนใจเพื่อเกิดการ ต่อยอดและพัฒนาต่อไป	5.00	0.00	มากที่สุด	1	4.05	0.59	มาก	5
รวมเฉลี่ย	4.96	0.06	มากที่สุด		3.82	0.44	มาก	

** ข้อคำถามเฉพาะกลุ่มตัวอย่างผู้เกี่ยวข้อง

จากตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องตำบลหนองน้ำใส อำเภอดอนจาน จังหวัดสระแก้ว ที่มีความคิดเห็นต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ ระดับมากที่สุด ทั้ง 15 ประเด็นคำถาม เนื่องจาก เกษตรกรเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์จากการส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ในการใช้แผนการใช้ที่ดิน

จากการพัฒนาทรัพยากรในชุมชน และการสร้างอาชีพในชุมชน โดยแตกต่างจากผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งมีความคิดเห็นต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ ระดับมาก 11 ประเด็น คำถามและ อีก 3 ประเด็น มีความคิดเห็น ระดับปานกลาง เนื่องจากผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาและสร้างกิจกรรมให้กับเกษตรกร ประเด็นที่ผู้เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นระดับมาก ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านโครงการและแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ สามารถนำไปปฏิบัติในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสมเมื่อโครงการประสบความสำเร็จสามารถเผยแพร่และจัดทำเป็นแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการพัฒนาของสภาพทางเศรษฐกิจ สังคมในชุมชนได้อย่างชัดเจน โครงการต่าง ๆ สามารถเพิ่มผลผลิตทางเกษตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพและภูมิปัญญาต่าง ๆ เกิดขึ้นควรมีการถ่ายทอดให้กับเยาวชน และผู้ที่สนใจเพื่อเกิดการต่อยอดและพัฒนาต่อไปสามารถส่งเสริมเกิดการสร้างเครือข่ายและความเข้มแข็งของชุมชนและ ทุกหน่วยงานให้ความร่วมมือกันและพร้อมให้ความช่วยเหลือเกษตรกรอย่างเต็มความสามารถ โครงการต่าง ๆ สามารถแก้ไขปัญหาทรัพยากรเสื่อมโทรมได้หน่วยงานภาครัฐสามารถจัดหาตลาดเพื่อรองรับสินค้าเกษตรชัดเจน และหน่วยงานภาครัฐสามารถนำแผนฯ ที่ได้ไปประกอบการปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรของเกษตรกรได้ โครงการต่าง ๆ มีแนวโน้มพัฒนารายได้ในครัวเรือนได้และหน่วยงานภาครัฐมีการอบรมหรือจัดหาแหล่งศึกษาดูงานให้กับเกษตรกรเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ทางด้านการเกษตร ซึ่งมีกิจกรรมทั้ง 11 ประเด็นผู้เกี่ยวข้องมีความเห็นด้วย ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติในระดับมาก เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาทรัพยากรชุมชนต่อไป แต่เมื่อพิจารณาความคิดเห็นที่เห็นด้วยในระดับปานกลาง นั้นคือ 1) ควรมีการประกวดและมอบรางวัลให้กลุ่มที่เข้มแข็งเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการพัฒนาต่อไป 2) หน่วยงานภาครัฐสามารถจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนการผลิต 3) หน่วยงานภาครัฐสามารถจัดหาตลาดเพื่อรองรับสินค้าเกษตรชัดเจน ซึ่งผู้เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นในระดับปานกลางนี้เนื่องจากเป็นผู้ดำเนินงานในพื้นที่ และจำเป็นต้องใช้งบประมาณในการดำเนินงาน หากผู้บังคับบัญชาไม่สนับสนุนก็เป็นเรื่องยากในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จต่อไปได้

ตอนที่ 6 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ

ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ที่มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ ในเขตพื้นที่ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ซึ่งแบ่งสภาพปัญหาสำหรับเกษตรกร เป็น 5 ด้าน และ ผู้เกี่ยวข้องมี 4 ด้าน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ที่มีต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ

ปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ	เกษตรกร (n= 204)				ผู้เกี่ยวข้อง (N=22)			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเห็น	อันดับ	μ	σ	ระดับ ความเห็น	อันดับ
1.ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	2.15	0.36	น้อย		3.93	0.57	มาก	
1.1 มีการบุกรุกหรือดุกกล้าที่ดินในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม	1.85	0.36	น้อย	3	4.19	0.68	มาก	1
1.2 เกษตรกรมีความขัดแย้งกับเพื่อนบ้านในการใช้ที่ดิน	2.15	0.36	น้อย	2	3.62	0.50	มาก	4
1.3 มีการใช้ที่ดินไม่เหมาะสมตามคุณสมบัติของดิน หรือตามศักยภาพของดิน	2.15	0.36	น้อย	2	4.19	0.81	มาก	1
1.4 มีการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยปราศจากการบำรุงรักษา	2.30	0.72	น้อย	1	3.81	0.75	มาก	3
1.5 มีการใช้ที่ดินไม่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อพื้นที่	2.30	0.72	น้อย	1	3.86	1.01	มาก	2

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ	เกษตรกร (n= 204)				ผู้เกี่ยวข้อง (N=22)			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ ถี่ คิดเห็น	อันดับ	μ	σ	ระดับ ความ ถี่ คิดเห็น	อันดับ
2.ด้านเนื้อหาและแนวทางแก้ไข ปัญหาของแผนการใช้ที่ดิน	2.43	0.21	น้อย		3.36	0.56	ปาน กลาง	
2.1 ขอบเขตของแผนและพื้นที่ ที่จัดทำขึ้นก่อให้เกิดปัญหา กับชุมชน	1.00	0.00	น้อย ที่สุด	11	3.10	0.83	ปาน กลาง	9
2.2 แผนการใช้ที่ดินที่จัดทำ ขึ้นก่อให้เกิดปัญหาในการ ดำรงชีวิตของเจ้าหน้าที่	1.00	0.00	น้อย ที่สุด	11	2.29	0.46	น้อย	11
2.3 การมีข้อสงสัย/ปัญหา ในการใช้ข้อมูลการจัดการ ทรัพยากรที่บรรจุอยู่ในแผน การใช้ที่ดิน	1.30	0.72	น้อย ที่สุด	10	3.29	0.72	ปาน กลาง	8
2.4 กิจกรรมต่างๆ สามารถแก้ไข ปัญหาให้เกษตรกร	1.85	0.36	น้อย	8	3.14	0.65	ปาน กลาง	9
2.5 ไม่มีการต่อยอดกิจกรรมเพื่อ การสร้างเครือข่าย	4.85	0.36	มากที่สุด	1	3.14	0.36	ปาน กลาง	9
2.6 ระยะเวลาที่จัดทำโครงการ ต่างๆไม่มีความเหมาะสม	3.15	0.36	ปาน กลาง	3	3.14	0.36	ปาน กลาง	9
2.7 การชะล้างพังทลายของดิน ทำให้น้ำดินเกิดการสูญเสีย ความอุดมสมบูรณ์	2.00	0.00	น้อย	7	4.14	0.36	มาก	1
2.8 ความเสื่อมโทรมของ ทรัพยากรดินเกิดจากการจัดการ ที่ดินไม่เหมาะสมขาดการดูแล รักษาที่ถูกต้อง	4.05	1.52	มาก	2	3.95	0.74	มาก	3

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ	เกษตรกร (n= 204)				ผู้เกี่ยวข้อง (N=22)			
	\bar{X}	S.D.	ระดับความ คิดเห็น	อันดับ	μ	σ	ระดับความ คิดเห็น	อันดับ
2.9 ทรัพยากรน้ำที่มีอยู่ไม่ เพียงพอต่อความต้องการ	2.69	0.47	ปานกลาง	5	4.10	1.09	มาก	2
2.10 มีการทิ้งของเสียลงสู่แม่น้ำ ลำห้วย หนอง คลอง บึง	1.85	0.36	น้อย	8	3.62	0.86	มาก	6
2.11 ปริมาณน้ำฝน ไม่เพียงพอ ต่อการทำการเกษตร	2.70	0.72	ปานกลาง	4	3.90	1.00	มาก	4
2.12 มีการลักลอบตัดไม้ทำลาย ป่าในชุมชน	2.01	0.56	น้อย	7	3.62	0.86	มาก	5
2.13 มีการเกิดไฟป่าในชุมชน	1.00	0.00	น้อยที่สุด	11	2.52	1.12	ปานกลาง	10
2.14 สัตว์ป่าหลายชนิดใน ชุมชนเริ่มสูญหาย	1.69	0.47	น้อย	9	3.14	1.49	ปานกลาง	9
2.15 ความหลากหลายทาง ชีวภาพเริ่มลดลง เช่น เห็ดป่า เป็นต้น	2.53	0.75	ปานกลาง	6	3.33	1.43	ปานกลาง	7
2.13 มีการเกิดไฟป่าในชุมชน	1.00	0.00	น้อยที่สุด	11	2.52	1.12	ปานกลาง	10
3.ด้านเจ้าหน้าที่*	2.08	0.37	น้อย					
3.1เจ้าหน้าที่มีปัญหาในการ ปฏิบัติงานและติดตามผลการ ดำเนินงานกับเกษตรกร*	2.68	0.74	ปานกลาง	1	-	-	-	-
3.2 เจ้าหน้าที่ไม่สามารถ ช่วยเหลือ และให้คำแนะนำแก่ เกษตรกร ได้ชัดเจน *	2.53	0.75	น้อย	2	-	-	-	-

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ	เกษตรกร (n= 204)				ผู้เกี่ยวข้อง (N=22)			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ		μ	σ	ระดับ	
			ความ คิดเห็น	อันดับ			ความ คิดเห็น	อันดับ
3.3เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ ความสามารถในการถ่ายทอด ความรู้ให้แก่เกษตรกร*	2.02	0.57	น้อย	3	-	-	-	-
3.4เจ้าหน้าที่ไม่มีความซื่อสัตย์ และเป็นธรรมกับเกษตรกร*	1.85	0.36	น้อย	4	-	-	-	-
3.5เจ้าหน้าที่ไม่มีมิตรสัมพันธ์ที่ ดีให้กับเกษตรกร *	1.33	0.47	น้อยที่สุด	5	-	-	-	-
4. ด้านหน่วยงาน	2.65	0.73	ปานกลาง		3.63	0.71	มาก	
4.1 งบประมาณจากหน่วยงาน ไม่เพียงพอในการปฏิบัติตาม โครงการต่างๆ	2.64	1.35	ปานกลาง	3	4.10	0.77	มาก	1
4.2 หน่วยงานไม่มีความพร้อม ทางด้านอุปกรณ์	2.68	0.74	ปานกลาง	2	3.52	0.68	ปาน กลาง	4
4.3 การติดต่อประสานงานขาด ความต่อเนื่อง	2.48	0.75	ปานกลาง	4	3.33	0.86	ปาน กลาง	5
4.4 ช่วงระยะเวลาดำเนินงาน ตามกิจกรรมต่างๆ แต่ละ หน่วยงาน ดำเนินการต่างกัน	2.82	0.67	ปานกลาง	1	3.81	0.98	มาก	2
4.5 ขาดการประสานงานจาก หน่วยงานต่าง ๆ ภายใน สังกัด**	-	-	-	-	3.38	0.67	ปาน กลาง	3

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ	เกษตรกร (n= 204)				ผู้เกี่ยวข้อง (N=22)			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	อันดับ	μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น	อันดับ
5. ด้านเกษตรกร	2.32	0.51	น้อย		3.21	0.59	ปาน กลาง	
5.1 เกษตรกรมีเวลาไม่เพียงพอ ต่อการดำเนินกิจกรรมตาม โครงการต่างๆ	2.16	0.68	น้อย	3	3.81	0.75	มาก	1
5.2 การเดินทางของเกษตรกรไม่ สะดวก เช่น ไม่มีรถ หรือ ระยะทางที่ตั้งโครงการไกล เกินไป	1.69	0.47	น้อย	5	3.05	0.74	ปาน กลาง	3
5.3 ครอบครัวของเกษตรกรไม่ สนับสนุนเข้าร่วมกิจกรรม/ โครงการ	2.36	0.73	น้อย	2	2.90	0.62	ปาน กลาง	5
5.4 เกิดปัญหาความขัดแย้ง ระหว่างสมาชิกด้วยกัน	2.02	0.57	น้อย	4	3.00	0.77	ปาน กลาง	4
5.5 รายได้ที่ได้รับจากโครงการ ต่างๆไม่เพียงพอต่อการครองชีพ	3.36	1.10	ปาน กลาง	1	3.29	0.90	ปาน กลาง	2
รวมเฉลี่ย	2.33	0.26	น้อย		3.21	0.59	ปาน กลาง	รวม เฉลี่ย

* ข้อคำถามเฉพาะกลุ่มตัวอย่างประเภทเกษตรกร

** ข้อคำถามเฉพาะกลุ่มตัวอย่างประเภทเจ้าหน้าที่

เกณฑ์การประเมินความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการอยู่ในระดับมากที่สุด

จากตารางที่ 4.12 จากผลการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ ของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ ของเกษตรกร ในภาพรวม เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อปัญหาในระดับน้อย ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 2.33 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านใน 5 ด้าน พบว่ามีความคิดเห็นที่แตกต่างกันจึงเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยตามค่าเฉลี่ยดังต่อไปนี้ 1) ด้านหน่วยงาน เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 2.65เนื่องจากปัญหาด้านต่างๆเหล่านี้ ได้แก่ ช่วงระยะเวลาดำเนินงานตามกิจกรรมต่างๆแต่ละหน่วยงาน ดำเนินต่างกัน ความพร้อมทางด้านอุปกรณ์ การติดต่อประสานงานขาดความต่อเนื่อง และงบประมาณจากหน่วยงานไม่เพียงพอในการปฏิบัติตามโครงการต่างๆ 2) ด้านเนื้อหาและแนวทางแก้ไขปัญหาของแผนการใช้ที่ดิน เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการอยู่ในระดับน้อย ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 2.43 เนื่องจากปัญหาด้านต่างๆเหล่านี้ ได้แก่ ไม่มีการต่อยอดกิจกรรมเพื่อการสร้างเครือข่ายระยะเวลาที่จัดทำโครงการต่าง ๆ ไม่มีความเหมาะสม ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรดินเกิดจากการจัดการที่ดินไม่เหมาะสมขาดการดูแลรักษาที่ถูกต้อง ทรัพยากรน้ำที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อความต้องการปริมาณน้ำฝน ไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร ความหลากหลายทางชีวภาพเริ่มลดลง เช่น เห็ดป่า 3) ด้านเกษตรกร เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการอยู่ในระดับ น้อย ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 2.32 เนื่องจากปัญหาด้านต่างๆเหล่านี้ ได้แก่ รายได้ที่ได้รับจากโครงการต่างๆไม่เพียงพอต่อการครองชีพ ครอบครัวของเกษตรกรไม่สนับสนุนเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการ เกษตรกรมีเวลาไม่เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมตามโครงการต่างๆเกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างสมาชิกด้วยกัน การเดินทางของเกษตรกรไม่สะดวก เช่น ไม่มีรถ หรือ ระยะเวลา ทางที่ตั้งโครงการไกลเกินไป 4) ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการอยู่ในระดับ น้อย ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 2.15 เนื่องจากปัญหาด้านต่างๆเหล่านี้ มีการใช้ที่ดินไม่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อพื้นที่ มีการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยปราศจากการบำรุงรักษา มีการใช้ที่ดินไม่เหมาะสมตามคุณสมบัติของดิน หรือตามศักยภาพของดิน เกษตรกรมีความขัดแย้งกับเพื่อนบ้านในการใช้ที่ดิน มีการบุกรุก

หรือลูก้าที่ดินในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม 5) ด้านเจ้าหน้าที่ เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการอยู่ในระดับ น้อย ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 2.08 เนื่องจากปัญหาด้านต่างๆ เหล่านี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่มีปัญหาในการปฏิบัติงานและติดตามผลการดำเนินงานกับเกษตรกรเจ้าหน้าที่ไม่สามารถช่วยเหลือ และให้คำแนะนำแก่เกษตรกร ได้ชัดเจนเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรเจ้าหน้าที่ไม่มีความซื่อสัตย์ และเป็นธรรมกับเกษตรกรเจ้าหน้าที่ไม่มีมิตรสัมพันธ์ที่ดีให้กับเกษตรกร

สำหรับผู้เกี่ยวข้อง มีความคิดเห็นต่อมีปัญหากับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการในภาพรวมระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.21 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้ง 4 ด้าน มีความคิดเห็นในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 3.93 และด้านหน่วยงาน มีค่าเฉลี่ย 3.63 ผู้เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นต่อมีปัญหากับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาและแนวทางแก้ไขปัญหาของแผนการใช้ที่ดิน มีค่าเฉลี่ย 3.36 และด้านเกษตรกร มีค่าเฉลี่ย 3.21 เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นมีความคิดเห็นต่อปัญหา สูงสุดได้แก่ มีการบุกรุกหรือลูก้าที่ดินในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม มีการชะล้างพังทลายของดิน ทำให้หน้าดินเกิดการสูญเสียความอุดมสมบูรณ์มีการใช้ที่ดินไม่เหมาะสมตามคุณสมบัติของดิน หรือตามศักยภาพของดิน ทรัพยากรน้ำที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อความต้องการ และงบประมาณจากหน่วยงานไม่เพียงพอในการปฏิบัติตามโครงการต่างๆ และแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นก่อให้เกิดปัญหาในการดำรงชีวิตของผู้เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นต่อปัญหากับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องในภาพรวม

ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องในภาพรวม ทั้ง 5 ด้าน ที่มีปัญหากับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการในเขตพื้นที่ตำบลหนองน้ำใส อำเภอดงนาคร จังหวัดสระแก้ว สามารถสรุป ความคิดเห็นในแต่ละด้าน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการของ
เกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องในภาพรวม

อันดับ	เกษตรกร (n= 204)			ระดับ ความ คิดเห็น	อันดับ	ผู้เกี่ยวข้อง (N=22)			ระดับ ความ คิดเห็น
	ประเด็นปัญหา	\bar{X}	S.D.			ประเด็นปัญหา	\bar{M}	S.D.	
1	ด้านหน่วยงาน	2.65	0.73	ปาน กลาง	1	ด้านทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม	3.93	0.57	มาก
2	ด้านเกษตรกร	2.32	0.51	น้อย	2	ด้านหน่วยงาน	3.63	0.71	มาก
3	ด้านเนื้อหาและ แนวทางแก้ไข ปัญหาของ แผนการใช้ที่ดิน	2.43	0.21	น้อย	3	ด้านเนื้อหาและ แนวทางแก้ไข ปัญหาของ แผนการใช้ที่ดิน	3.36	0.56	ปานกลาง
4	ด้านทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม	2.15	0.36	น้อย	4	ด้านเกษตรกร	3.21	0.59	ปานกลาง
5	ด้านเจ้าหน้าที่*	2.08	0.37	น้อย					
	รวมเฉลี่ย	2.33	0.26	น้อย		รวมเฉลี่ย	3.21	0.59	ปานกลาง

* ข้อคำถามเฉพาะกลุ่มตัวอย่างประเภทเกษตรกร

เกณฑ์การประเมินความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล
แบบบูรณาการ

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดิน
ระดับตำบลแบบบูรณาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง ต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบ
บูรณาการอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดิน
ระดับตำบลแบบบูรณาการอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดิน
ระดับตำบลแบบบูรณาการอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดิน
ระดับตำบลแบบบูรณาการอยู่ในระดับมากที่สุด

จากตารางที่ 4.13 เมื่อพิจารณาประเด็นปัญหา เกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล แบบบูรณาการเป็นรายด้านใน 5 ด้าน พบว่า เกษตรกรมีระดับปัญหาเกี่ยวกับแผนการใช้ที่ดินระดับ ตำบลแบบบูรณาการในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย 4 ด้าน และอีก 1 ด้านเกษตรกรมีความคิดเห็น ระดับปานกลาง ต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการคือ ด้าน หน่วยงานสำหรับผู้เกี่ยวข้อง พบว่า มีความคิดเห็น ต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับ ตำบลแบบบูรณาการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้เกี่ยวข้องมี ความคิดเห็น ต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ ในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม 2) ด้านหน่วยงาน และด้านที่ผู้เกี่ยวข้องมีความคิดเห็น ต่อปัญหาเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการระดับปานกลาง ได้แก่ 1) ด้าน เนื้อหาและแนวทางแก้ไขปัญหาของแผนการใช้ที่ดิน 2) ด้านเกษตรกร

จากการศึกษาการใช้แผนการใช้ที่ดินของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องพบว่ามี การแสดง ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพิ่มเติมจากแบบสัมภาษณ์ที่ทำการเก็บข้อมูล ในพื้นที่ ตำบล หนองน้ำใส อำเภอดอนจาน จังหวัดสระแก้ว ซึ่งจะแบ่งรายละเอียดออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 คือ เกษตรกร จะมีประเด็นข้อเสนอแนะในภาพรวม 5 ประเด็น กลุ่มที่ 2 ผู้เกี่ยวข้องมีประเด็น ข้อเสนอแนะ 5 ประเด็น โดยสรุปรายละเอียดได้ดังตารางที่ 4.14

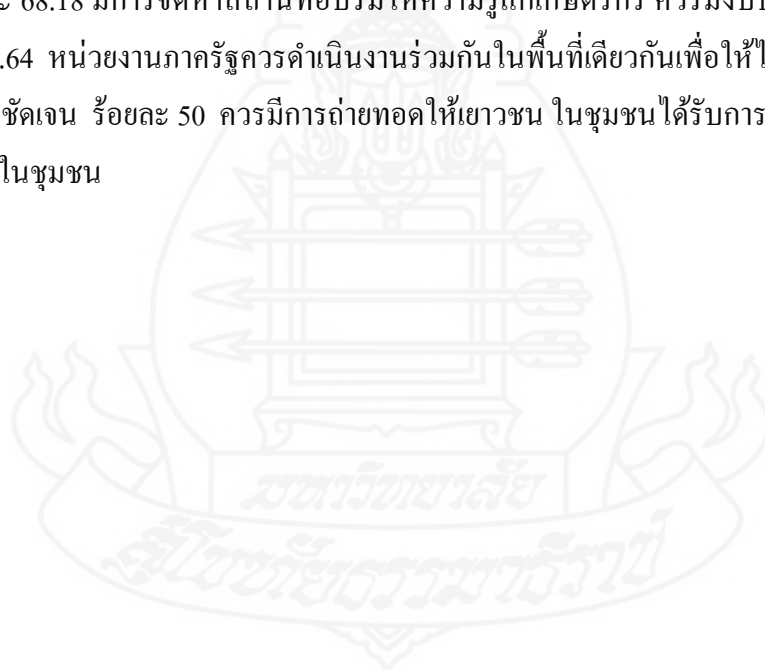

ตารางที่ 4.14 สรุปข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการของ
เกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง

อันดับ	เกษตรกร (n= 204)			อันดับ	ผู้เกี่ยวข้อง (N=22)		
	ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ		ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1	หน่วยงานภาครัฐควรมี การจัดหาตลาดรองรับ สินค้าเกษตรโดยการ ติดต่อประสานงานกับ บริษัทเอกชน	25	12.25	1	หน่วยงานภาครัฐควร ดำเนินงานร่วมกันใน พื้นที่เดียวกันเพื่อให้ ได้ผลงานออกมาเป็น รูปธรรมที่ชัดเจน	14	63.64
2	ต้องการให้หน่วยงาน ภาครัฐควรมีการแปร รูปสินค้าเกษตรให้มาก ขึ้นและจัดหาตลาด รองรับ	46	22.55	2	ให้หน่วยงานต้นสังกัด จัดสรรงบประมาณที่ ดำเนินงาน ให้เพียงพอ ต่อกิจกรรม	18	81.82
3	มีกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการใช้ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้มากขึ้น	40	19.61	3	ควรมีการถ่ายทอดให้ เยาวชน ในชุมชน ได้รับการเรียนรู้การ จัดการทรัพยากรใน ชุมชน	11	50
4	สร้างเครือข่ายใน ชุมชนให้มากขึ้น โดย นำเด็กๆในชุมชนเข้า มาเรียนรู้กิจกรรม ร่วมกับเกษตรกร	23	11.27	4	การจัดหาสถานที่ อบรมให้ความรู้แก่ เกษตรกร ควรมี งบประมาณให้ เพียงพอ	15	68.18
5	เจ้าหน้าที่ควรร่วมมือ กันปฏิบัติงานอย่าง จริงจัง และพร้อมให้ การช่วยเหลือเกษตรกร อย่างเต็มที่	67	32.84	5	การจัดทำแผนควรมี การอบรมชี้แจง ขั้นตอนวิธีการทำให้ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติได้ เข้าใจรายละเอียดมาก ขึ้น	16	72.73

จากตารางที่ 4.14 พบว่าเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องมีประเด็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการที่แตกต่างกัน โดยเกษตรกรร้อยละ 32.84 มีข้อเสนอแนะให้เจ้าหน้าที่ควรร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจัง และพร้อมให้การช่วยเหลือเกษตรกรอย่างเต็มที่ร้อยละ 22.55 เกษตรกรต้องการให้หน่วยงานภาครัฐควรมีการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มากขึ้นและจัดหาตลาดรองรับ ร้อยละ 19.61 มีกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น ร้อยละ 12.25 เกษตรกรมีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานภาครัฐมีการจัดหาตลาดรองรับสินค้าเกษตรโดยการติดต่อประสานงานกับบริษัทเอกชน และเกษตรกรร้อยละ 11.27 มีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานภาครัฐ สร้างเครือข่ายในชุมชนให้มากขึ้น โดยนำเด็กๆ ในชุมชนเข้ามาเรียนรู้กิจกรรมร่วมกับเกษตรกร

สำหรับส่วนของผู้เกี่ยวข้อง พบว่า ผู้เกี่ยวข้อง ร้อยละ 81.82 มีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานต้นสังกัดจัดสรรงบประมาณที่ดำเนินงาน ให้เพียงพอต่อกิจกรรมร้อยละ 72.73 มีข้อเสนอแนะให้ในการจัดทำแผนควรมีการอบรมชี้แจงขั้นตอนวิธีการทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติได้เข้าใจรายละเอียดมากขึ้น ร้อยละ 68.18 มีการจัดหาสถานที่อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร ควรมีงบประมาณให้เพียงพอ ร้อยละ 63.64 หน่วยงานภาครัฐควรดำเนินงานร่วมกันในพื้นที่เดียวกันเพื่อให้ได้ผลงานออกมาเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ร้อยละ 50 ควรมีการถ่ายทอดให้เยาวชน ในชุมชนได้รับการเรียนรู้ในการจัดการทรัพยากรในชุมชน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ กรณีศึกษา ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญ โดยจำแนกเป็น 3 ส่วน คือ สรุปการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ การใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ กรณีศึกษา ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ในเรื่องของ 1) สภาพเศรษฐกิจ สังคม ของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานครจังหวัดสระแก้ว 2) ความรู้ ความเข้าใจของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน 3) ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ 4) ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ 5) เปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผล การนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ 6) ปัญหา และข้อเสนอแนะ ของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เกษตรกรที่ทำการเกษตรในตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว มีประชากรที่ทำการศึกษ 2 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 กลุ่มเกษตรกรเป็นประชากรที่ทำการเกษตรในตำบลหนองน้ำใส ทั้งหมด จำนวน 1,661 ราย กลุ่มที่ 2 ประชากรที่เป็นผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 22 ราย ประชากรที่เป็นกลุ่มเกษตรกรนำมาคำนวณตามสูตรของทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane 1973) ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 204 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.28 ของประชากรที่ทำการเกษตร สำหรับประชากรที่เป็นผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 22 ราย นั้น จึงศึกษาประชากรที่เป็นผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างซึ่งมีแบบคำถามแบบปลายปิดและปลายเปิด แบบสัมภาษณ์นั้น แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจของ เกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน ตอนที่ 3 ความ คิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการตอนที่ 4 ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่อ การปฏิบัติ ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับแผนการใช้ที่ดินระดับ ตำบลแบบบูรณาการ มีค่าความเชื่อถือได้ที่ ร้อยละ 7 ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เกษตรกรด้วยตนเอง และ นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป การวิเคราะห์ผลการศึกษานี้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่ออธิบายผลการศึกษา ได้แก่ การแจกความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการเปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกร กับผู้เกี่ยวข้อง โดยใช้ตารางการ วิเคราะห์เปรียบเทียบ

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 ปัจจัยทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม ของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ตำบลหนองน้ำใส

อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

ผลการศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม ของเกษตรกรที่ทำการเกษตรในพื้นที่ ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 59.3 มีอายุมากกว่า 50 ปี ขึ้นไป โดยเกษตรกรมีอายุต่ำสุด 36 ปี สูงสุด 79 ปี เฉลี่ย 55.5 ปี เกษตรกร ร้อยละ 73.5 เรียนจบระดับ ประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 15.2 เรียนจบระดับประถมศึกษาปีที่ 6 เกษตรกรมีอาชีพรับจ้างด้วย ร้อยละ 98.0 เกษตรกรทำนาข้าว ร้อยละ 68.6 เป็นการปลูกมันสำปะหลัง การเป็นสมาชิกกลุ่มของเกษตรกร พบว่า ร้อยละ 88.2 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร และสมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน เกษตรกรใช้แรงงานจ้าง ในการทำการเกษตร ได้แก่ ร้อยละ 90.6 จ้างแรงงานทำนาข้าว ร้อยละ 90.2 จ้างแรงงานในการปลูก มันสำปะหลัง ร้อยละ 100.0 เกษตรกรมีพื้นที่ถือครองเป็นของตนเอง ร้อยละ 59.8 เป็นพื้นที่เช่า เกษตรกรร้อยละ 100 มีเอกสารสิทธิ์ เป็น นส.3 ร้อยละ 94.6 มีเอกสารสิทธิ์ เป็นโฉนด

สำหรับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคมของผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว พบว่า ผู้เกี่ยวข้อง ร้อยละ 45.45 มีอายุ 31 – 40 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 68.18 เป็นข้าราชการ ร้อยละ 63.64 มีประสบการณ์ในการทำงานภาค การเกษตร 6 – 10 ปี หรือมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 36.36

1.3.2 ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดการ ทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน

ผลการศึกษาข้อมูลความรู้ เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินพบว่า เกษตรกร มีความรู้ เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับ มากที่สุด ร้อยละ 77.45 รองลงมา มีความรู้ เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ ที่ดินระดับมาก ร้อยละ 22.55 โดยเกษตรกรมีคะแนนความรู้ ต่ำสุด 23 สูงสุด 35 และมีคะแนนเฉลี่ย 30.47 เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์คะแนนและจำนวนเกษตรกรที่ตอบคำถามตามหลักวิชาการ ได้ถูกต้อง พิจารณาเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับมากน้อย ได้ดังนี้ 1) ด้านแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบ บูรณาการเกษตรกรร้อยละ 86.6 ตอบคำถามได้ถูกต้อง 2) ด้านทรัพยากรดิน เกษตรกร ร้อยละ 85.2 ตอบคำถามได้ถูกต้อง 3) ด้านผลผลิตพืช สัตว์ ประมง เกษตรกร ร้อยละ 83.1 ตอบคำถามได้ถูกต้อง 4) ด้านทรัพยากรน้ำ เกษตรกร ร้อยละ 79.0 ตอบคำถามได้ถูกต้อง 5) ด้านทรัพยากรป่าไม้ เกษตรกร ร้อยละ 73.4 ตอบคำถามได้ถูกต้อง

สำหรับผู้เกี่ยวข้อง พบว่า ผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการ ทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับมากที่สุด ร้อยละ 100.0 โดยผู้เกี่ยวข้อง มีคะแนน ความรู้ ต่ำสุด 33 สูงสุด 40 และมีคะแนนเฉลี่ย 37.14

1.3.3 ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับ ตำบลแบบบูรณาการ

1) การบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบูรณาการ ระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส ในระดับ มากที่สุด ในทุกประเด็น คำถามสำหรับผู้เกี่ยวข้อง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน ภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใสในภาพรวมอยู่ที่ ระดับมาก

2) การบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ กับ เกษตรกรตำบลหนองน้ำใส ผล การศึกษาพบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ กับ เกษตรกร ตำบลหนองน้ำใส ในระดับมากที่สุดในทุกประเด็น คำถาม สำหรับผู้เกี่ยวข้อง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการ บูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ กับ เกษตรกรตำบลหนองน้ำใสในระดับมาก

3) การบูรณาการของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรกับเกษตรกรตำบลหนองน้ำใส ผล การศึกษาพบว่า เกษตรกร ตำบลหนองน้ำใสมีความคิดเห็น ในการบูรณาการของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม การเกษตรกับเกษตรกรตำบลหนองน้ำใส ระดับมากที่สุด ในทุกประเด็นคำถาม

1.3.4 ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ

จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ ในภาพรวมระดับมากที่สุด 4.96 โดยประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุดและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 8 ประเด็น คือ ดังต่อไปนี้ 1) การส่งเสริมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการพัฒนาของสภาพทางเศรษฐกิจ สังคมในชุมชนได้อย่างชัดเจน 2) หน่วยงานภาครัฐสามารถนำแผนฯ ที่ได้ไปประกอบการปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรของเกษตรกรได้ 3) สามารถส่งเสริมเกิดการสร้างเครือข่ายและความเข้มแข็งของชุมชน, หน่วยงานภาครัฐสามารถจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนการผลิต 4) โครงการต่าง ๆ สามารถแก้ไขปัญหาทรัพยากรเสื่อมโทรมได้ 5) เมื่อโครงการประสบความสำเร็จสามารถเผยแพร่และจัดทำเป็นแหล่งเรียนรู้ 6) ควรมีการประกวดและมอบรางวัลให้กลุ่มที่เข้มแข็งเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการพัฒนาต่อไป และ 7) องค์กรความรู้ และภูมิปัญญาต่าง ๆ เกิดขึ้นควรมีการถ่ายทอดให้กับเยาวชน และผู้ที่สนใจเพื่อเกิดการต่อยอดและพัฒนาต่อไป

สำหรับผู้เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ ในภาพรวมระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.82 โดยประเด็นที่ผู้เกี่ยวข้องเห็นด้วยระดับมากที่สุดต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ มี ประเด็นรายละเอียดย่อย 11 ประเด็น เรียงตามความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) โครงการและแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ สามารถนำไปปฏิบัติในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม 2) เมื่อโครงการประสบความสำเร็จสามารถเผยแพร่และจัดทำเป็นแหล่งเรียนรู้ 3) ส่งเสริมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการพัฒนาของสภาพทางเศรษฐกิจ สังคมในชุมชนได้อย่างชัดเจน 4) โครงการต่าง ๆ สามารถเพิ่มผลผลิตทางเกษตรได้ 5) องค์กรความรู้และภูมิปัญญาต่าง ๆ เกิดขึ้นควรมีการถ่ายทอดให้กับเยาวชน และผู้ที่สนใจเพื่อเกิดการต่อยอดและพัฒนาต่อไป 6) สามารถส่งเสริมเกิดการสร้างเครือข่ายและความเข้มแข็งของชุมชน และ ทุกหน่วยงานให้ความร่วมมือกันและพร้อมให้ความช่วยเหลือเกษตรกรอย่างเต็มความสามารถ 7) โครงการต่าง ๆ สามารถแก้ไขปัญหาทรัพยากรเสื่อมโทรมได้ 8) หน่วยงานภาครัฐสามารถจัดหาตลาดเพื่อรองรับสินค้าเกษตรชัดเจน และหน่วยงานภาครัฐสามารถนำแผนฯ ที่ได้ไปประกอบการปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรของเกษตรกรได้ 9) โครงการต่าง ๆ มีแนวโน้มพัฒนารายได้ในครัวเรือนได้ 10) หน่วยงานภาครัฐมีการอบรมหรือจัดหาแหล่งศึกษาดูงานให้กับเกษตรกรเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ทางด้านเกษตร รองลงมา ประเด็นที่ผู้เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ มี 3 ประเด็น ดังนี้ คือ 1) ควรมีการประกวดและมอบรางวัลให้กลุ่มที่เข้มแข็งเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการพัฒนาต่อไป 2) หน่วยงานภาครัฐสามารถจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนการผลิต 3) หน่วยงานภาครัฐสามารถจัดหาตลาดเพื่อรองรับสินค้าเกษตรชัดเจน

1.3.5 เปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผล การนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ

จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อผล การนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ. ในระดับมากที่สุด ซึ่งแตกต่างกับความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง โดยผู้เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นต่อผล การนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นทั้ง 2 กลุ่มมีความแตกต่างกัน เพราะว่า ผู้เกี่ยวข้องมีความเห็นด้วยในระดับปานกลางในรายละเอียดย่อย เกี่ยวกับประเด็น ที่ทุกหน่วยงานภาครัฐสามารถจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนการผลิต จัดหาตลาดเพื่อรองรับสินค้าเกษตรพร้อมทั้งมีการอบรมและจัดหาแหล่งศึกษาดูงานให้กับเกษตรกรเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการมอบรางวัลให้กับกลุ่มที่เข้มแข็ง

1.3.6 ความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษา พบว่า ส่วนของเกษตรกรมีความคิดเห็นต่อแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการต่อสภาพปัญหาเกี่ยวกับแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการในระดับน้อย สำหรับผู้เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหา ในภาพรวมระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นใน ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านเกษตรกร และด้านเนื้อหาและแนวทางแก้ไขปัญหของแผนการใช้ที่ดิน นอกจากนี้ เกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องมีประเด็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการที่แตกต่างกัน โดยเกษตรกร ร้อยละ 32.84 มีข้อเสนอแนะให้เจ้าหน้าที่ควรร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจังและพร้อมให้การช่วยเหลือเกษตรกรอย่างเต็มที่ เกษตรกรต้องการให้หน่วยงานภาครัฐควรมีการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มากขึ้นและจัดหาตลาดรองรับ มีกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการใช้ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น เกษตรกรมีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานภาครัฐควรมีการจัดหาตลาดรองรับสินค้าเกษตร โดยการติดต่อประสานงานกับบริษัทเอกชน และ มีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานภาครัฐสร้างเครือข่ายในชุมชนให้มากขึ้น โดยนำเค้กๆในชุมชนเข้ามาเรียนรู้กิจกรรมร่วมกับเกษตรกร

สำหรับส่วนของผู้เกี่ยวข้อง พบว่าผู้เกี่ยวข้อง ร้อยละ 81.82 มีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานต้นสังกัด จัดสรรงบประมาณที่ดำเนินงาน ให้เพียงพอต่อกิจกรรม ในการจัดทำแผนควรมีการอบรมชี้แจงขั้นตอนวิธีการทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติได้เข้าใจรายละเอียดมากขึ้น มีการจัดหาสถานที่อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร ควรมีงบประมาณให้เพียงพอ และหน่วยงานภาครัฐควรมีดำเนินงานร่วมกันในพื้นที่เดียวกันเพื่อให้ได้ผลงานออกมาเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ควรมีการถ่ายทอดให้เยาวชน ในชุมชนได้รับการเรียนรู้ในการจัดการทรัพยากรในชุมชน

2. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา สภาพเศรษฐกิจ สังคม ของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่ การปฏิบัติ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับ ตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ สภาพปัญหา และข้อเสนอแนะ ของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ มีสิ่งที่น่าสนใจได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจสังคมของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง

จากผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรในพื้นที่ตำบลหนองน้ำใสจะประกอบอาชีพ เกษตรกรรมเป็นหลัก มีพืชที่นิยมปลูกมากที่สุด คือ ข้าว รองลงมาคือมันสำปะหลัง และข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ตามลำดับ โดยไม่ปล่อยให้พื้นที่ว่างเปล่า นอกจากจะใช้พื้นที่ของตนเองในการทำ การเกษตร เกษตรกรบางรายยังทำการเช่าพื้นที่ของผู้อื่นทำการปลูกพืช เพื่อเพิ่มรายได้ ดังจะเห็นได้ จากรายได้ ของเกษตรกรในตำบลหนองน้ำใสมีรายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ยถึง 566,165 บาท/ปี โดยมีรายได้ น้อยสุด ประมาณ 73,000 บาท/ปี ในขณะที่เดียวกันเกษตรกรตำบลหนองน้ำใสก็มี รายจ่ายทั้งภาคการเกษตร และนอกภาคการเกษตร เฉลี่ยที่ 149,856 บาท/ปี ทำให้เกิดการกู้ยืมเฉลี่ย ร้อยละ 93.1 เป็นจำนวนเงินกู้ยืมเฉลี่ยอยู่ที่ 48,445.03 บาท/ปี เนื่องจากการปลูกพืชจำเป็นต้องใช้ ปุ๋ย/ยาปราบแมลงศัตรูพืช และแรงงานจำนวนมากเพื่อทำการเพราะปลูกให้ตรงกับสภาพพื้นที่และ สภาพภูมิอากาศ ปัญหาของโรคแมลงระบาด ปุ๋ย/ยาปราบแมลงศัตรูพืช มีราคาสูง แรงงานจ้างมี ราคาสูง ขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจ ทำให้เกษตรกรต้องกู้ยืมแหล่งเงินเชื่อต่างๆ เพื่อมาลงทุนทำ การเกษตร นอกจากนี้ยังมีเกษตรกรบางรายประกอบอาชีพ รับจ้างหลังจากฤดูทำการเกษตรคิดเป็น ร้อยละ 12.3 และเกษตรกร ที่ประกอบอาชีพภาคการเกษตรมีอายุเฉลี่ย 55.5 ปี ซึ่งเป็นวัยทำงานเพื่อ ครอบครัว มีการใช้แรงงาน มีประสบการณ์สูง เพื่อพัฒนาการผลิตให้ดีขึ้น โดยการจัดตั้งกลุ่ม เกษตรกรเพื่อต่อรองราคา กับกลุ่มพ่อค้าคนกลาง จัดอบรมสัมมนา ถ่ายทอดองค์ความรู้ต่างๆ สร้าง อาชีพเสริมให้กับสมาชิก พร้อมทั้งจัดตั้งกลุ่มสหกรณ์กับชุมชน สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ สุทิน วุฒินุตร (2545) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรของ ชุมชนพบว่าปัจจัยด้านรายได้รวมของครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน ลักษณะการอยู่อาศัยใน

หมู่บ้าน ระยะเวลาการอยู่อาศัยในหมู่บ้าน การติดต่อกับสังคมภายนอก และการเรียนหนังสือของสมาชิกในครัวเรือน มีความสัมพันธ์ต่อกัน

ในส่วนของผู้เกี่ยวข้อง พบว่า ร้อยละ 68.9 เป็นข้าราชการ ร้อยละ 72.7 มีตำแหน่งเป็นนักวิชาการและเจ้าพนักงานของหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และร้อยละ 27.3 เป็นหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ 68.9 มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 13.6 มีการศึกษาสูงสุดที่ระดับปริญญาโท ร้อยละ 18.9 เป็นระดับมัธยมศึกษา โดยพบว่าผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดนี้มีอายุเฉลี่ยที่ 40.9 ปี ร้อยละ 36.3 มีประสบการณ์การทำงานภาคการเกษตร ตั้งแต่ 6-10 ปี และมากกว่า 10ปี ขึ้นไป ประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ทำให้สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ และพร้อมที่จะเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้า ความรู้และเทคนิคใหม่ๆ มาส่งเสริมและเผยแพร่ให้กับเกษตรกรนำไปปฏิบัติได้เป็นอย่างดี

2.2 ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน

จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน ได้ดังนี้

2.2.1 ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกร พบว่าเกษตรกร ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ร้อยละ 77.45 มีความรู้ความเข้าใจในระดับมากที่สุดเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน โดยมีคะแนนต่ำสุด 23.0 คะแนนสูงสุด 35.0 และมีคะแนนเฉลี่ย 30.47 ที่วัดได้จากจำนวนเกษตรกรที่ตอบคำถามได้ถูกต้องในด้านต่างๆและสรุปรายละเอียดความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน ในแต่ละด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังต่อไปนี้

1) **ด้านแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ** เกษตรกร ร้อยละ 86.6 ตอบคำถามได้ถูกต้อง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรให้ความสนใจในเรื่องของการกำหนดเขตการใช้ที่ดินเพื่อทำการเกษตรให้เกิดประสิทธิภาพตามคุณสมบัติของดินทำให้ผลผลิตทางการเกษตรมีคุณภาพและปริมาณจำนวนมากขึ้น มีการจัดการและการอนุรักษ์เขตพื้นที่ป่าไม้ กำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช และทำการเกษตร มีการบริหารจัดการกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง ซื่อสัตย์ สามัคคี และนำไปถ่ายทอดความรู้เพื่อสร้างเครือข่ายให้แก่ชุมชนใกล้เคียง ได้อย่างชัดเจนสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ มัทนา อินไชย (2552) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงแบบแผนการใช้ที่ดินทำกินของเกษตรกร ซึ่งพบว่าเกษตรกรที่มีการเปลี่ยนแปลงแบบแผนการใช้ที่ดินทำกิน ได้รับผลตอบแทนสุทธิทางการเกษตรสูงกว่าเกษตรกรที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน

2) *ด้านทรัพยากรดิน* เกษตรกร ร้อยละ 85.7 ตอบคำถามได้ถูกต้อง ในเรื่องของการใช้ปุ๋ยเคมีและสารป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช ที่ก่อให้เกิดสารพิษตกค้างในดิน มีวิธีการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราที่เหมาะสมโดยนำดินไปตรวจวัดคุณภาพเพื่อหาปริมาณธาตุอาหารในดินก่อนการปลูกพืช มีการทำเกษตรอินทรีย์ที่ลดต้นทุนการผลิต โดยนำปุ๋ยพืชสดมาใช้ในการปรับปรุงบำรุงดิน ในด้านความรู้ความเข้าใจของการใช้หญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำนั้น เกษตรกรตำบลหนองน้ำใสยังมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลางเนื่องจากสภาพพื้นที่ของตำบลหนองน้ำใสเป็นที่ราบ มีการนำหญ้าแฝกมาใช้เป็นส่วนน้อย จึงทำให้เกษตรกรบางกลุ่มไม่ทราบถึงประโยชน์ของหญ้าแฝกในระดับมากเหมือนด้านต่างๆที่กล่าวมาสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ สุทิน วุฒินุตร (2545) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรของชุมชนสภาพภูมิประเทศ สถานภาพทรัพยากรดิน ความลึกของผิวน้ำดิน สถานภาพทรัพยากรน้ำ สถานภาพพื้นที่ทำกินและจำนวนพื้นที่ถือครอง มีความสัมพันธ์ต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินของชุมชน

3) *ด้านผลผลิตพืช/สัตว์/ ประมง* เกษตรกรร้อยละ 83.1 ตอบคำถามได้ถูกต้อง ในเรื่องของการปรับปรุงพันธุ์พืชเพื่อต้านทาน โรคต่างๆ การใช้สารป้องกันแมลงศัตรูพืชที่ทำจากพืชสมุนไพร และเข้าใจประโยชน์ของการขยายพันธุ์สัตว์ และการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ นอกจากนี้ยังมีเกษตรกรบางกลุ่มที่เข้าใจในการเพิ่มผลผลิตพืช/สัตว์/ ประมง ที่เป็นส่วนหนึ่งของการทำให้เกษตรกรมีรายได้ลดลงเนื่องจาก ระยะแรกของการเพิ่มผลผลิตจะต้องมีการลงทุนสูง

4) *ด้านทรัพยากรน้ำ* เกษตรกร ร้อยละ 79.0 ตอบคำถามได้ถูกต้อง ในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศกับทรัพยากรน้ำ / การทราบถึงแหล่งน้ำใต้ดินที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์เป็นแหล่งน้ำทางการเกษตร และใช้ อุปโภค บริโภคได้ นอกจากนี้ยังมีเกษตรกรจำนวนหนึ่ง ที่ตอบคำถามได้ถูกต้องเป็นจำนวนน้อย เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของ ความสำคัญของการตรวจวัดคุณภาพน้ำกับการทำการเกษตร เนื่องจากพื้นที่ตำบลหนองน้ำใส มีทรัพยากรน้ำในพื้นที่เป็นจำนวนน้อยทำให้เกษตรกรไม่มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำมากนัก จึงไม่มีประสบการณ์ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ไม่ทราบถึงความสำคัญของการตรวจวัดคุณภาพน้ำกับการทำการเกษตร

5) *ด้านทรัพยากรป่าไม้* เกษตรกร ร้อยละ 73.4 ตอบคำถามได้ถูกต้อง ถึงความหมายของประเภทป่าต่างๆ และความสำคัญของป่าต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ นอกจากนี้เกษตรกรบางกลุ่มยังมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลางเกี่ยวกับวิธีการป้องกันการเกิดไฟป่า กฎหมายของโทษผู้ที่ทำการบุกรุกพื้นที่ป่าและผู้นุกรุกตัดไม้ทำลายป่า เนื่องจากตำบลหนองน้ำใสไม่มีพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ จึงทำให้ผู้นำชุมชน ไม่มีการณรงค์และการอบรมให้ความรู้ในเรื่องของทรัพยากรป่าไม้ หากเกษตรกรตำบลหนองน้ำใสได้รับการอบรมจะทำให้เกิดการอนุรักษ์ ทรัพยากรในระดับมากยิ่งขึ้นดังผลการ

ศึกษาวิจัยของเช่นเดียวกันกับ ผลการศึกษาวิจัยของ ธเนศ ศรีวิชัยคำพันธ์ (2552) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับโครงการป่าชาวบ้านของเกษตรกรโดยใช้ logit model พบว่า การเข้าร่วมประชุม/อบรมโครงการป่าชาวบ้านเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุด ส่งผลต่อโอกาสที่จะทำให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการป่าชาวบ้านเพิ่มขึ้นร้อยละ 58.4 รองลงมาได้แก่ การทราบว่าโครงการป่าชาวบ้านมีผลดีต่อการพัฒนาอาชีพ และด้านอื่นๆของเกษตรกร การทราบว่าไม่ป่าที่โครงการป่าชาวบ้านนำมาส่งเสริมให้ปลูกนั้นเป็นไม้ป่าโตเร็วซึ่งสามารถใช้ประโยชน์จากส่วนต่างๆ

2.2.2 ความรู้ความเข้าใจของผู้เกี่ยวข้อง

จากผลการศึกษาพบว่า ผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจในระดับมากที่สุด เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน มีคะแนนต่ำสุด 33.0 คะแนนสูงสุด 40.0 และมีคะแนนเฉลี่ย 37.14 โดยผู้เกี่ยวข้องสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง ร้อยละ 97.14 ในเรื่องของทรัพยากรน้ำ เท่ากันกับ ด้านการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่าย ร้อยละ 95.24 ด้านทรัพยากรดิน ร้อยละ 94.25 ด้านทรัพยากรป่าไม้ และมีจำนวนผู้ที่ตอบคำถามถูกต้อง จำนวนเท่ากันกับ ด้านผลผลิตพืช/สัตว์/ ประมง สาเหตุที่ผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจในระดับมากที่สุด เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน เนื่องจากผู้เกี่ยวข้องมีการการศึกษาในด้านการเกษตร ได้รับการอบรม ต่างๆเพิ่มเติมในแต่ละด้าน อีกทั้งยังมีประสบการณ์ในการทำงานด้านการเกษตรมาเป็นระยะเวลา ตั้งแต่ 6 ถึง 10 ปี มาแล้วนั้น แต่สิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องมีระดับความรู้ด้านเขตการใช้ที่ดินและการบริหารจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากผู้เกี่ยวข้องบางกลุ่ม ไม่มีประสบการณ์ หรือไม่ได้ทำงานด้านการวางแผนการใช้ที่ดิน อีกทั้งการเผยแพร่ของเจ้าหน้าที่ทำการกำหนดเขตการใช้ที่ดินไม่สามารถถ่ายทอด ข้อมูลและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจในข้อมูล ได้ชัดเจนจึงทำให้ผู้เกี่ยวข้องบางรายตอบคำถามได้ถูกต้องเป็นจำนวนน้อย

2.3 ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ

2.3.1 การบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส

จากผลการศึกษาพบว่าเกษตรกร เห็นด้วยมากที่สุดที่หน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควรมีการประสานงานร่วมกับเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำใส ในเรื่องของการถ่ายทอดความรู้ข้อมูลวิชาการจากหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ มีการติดตามรายงานความก้าวหน้าจากกิจกรรมและ โครงการต่างๆ โดยจัดหาวัสดุอุปกรณ์ จัดหางบประมาณแหล่งเงินทุน มาบริการให้ พร้อมเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการ ร่วมรับฟังแก้ไขปัญหาของเกษตรกร สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ อภินพ ธาระสาร (2539) พบว่าเงินเป็นปัจจัยสำคัญในการแลกเปลี่ยนเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งของวัตถุที่ตนเองต้องการ และการเปลี่ยนแปลงระบบการผลิตทั้งด้านเกษตรกรรม ส่งผล

ให้ชาวทะเลที่เรือต้องมีการพึ่งพาระบบตลาด แรงงาน ทุน จากภายนอกชุมชนมากขึ้น สำหรับผู้เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นปานกลางในส่วนที่หน่วยงานควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์มาบริการให้เกษตรกร และการจัดหางบประมาณเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรเนื่องจาก เจ้าหน้าที่ไม่มีข้อมูล และไม่สามารถติดต่อกับแหล่งสินเชื่อหรือร้านค้าที่ให้บริการด้านวัสดุอุปกรณ์ หรือแหล่งเงินทุน

2.3.2 การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐกับเกษตรกร จากผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องเห็นด้วยมากที่สุดที่หน่วยงานภาครัฐควรมีการบูรณาการร่วมกับเกษตรกร โดยมีการส่งเสริมและสนับสนุน โครงการและกิจกรรมต่างๆอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณให้กับเกษตรกร ได้มีโอกาสที่มั่นคงมีกิจกรรมทำหลังจากฤดูทำนา มีการอบรมให้ความรู้ เมื่อมีการส่งเสริมให้มีกิจกรรม มีอาชีพเสริม ควรให้คำแนะนำ ปรีกษา รับฟังปัญหาพร้อมทั้งแก้ไขปัญหาลูกให้เกษตรกร พร้อมทั้งจัดหาตลาดรองรับสินค้าเกษตร เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับเกษตรกร สอดคล้องกับการศึกษาของณัฐ โกงเศส (2550) พบว่า ราษฎรยังมีความต้องการที่ดินทำกินเพิ่มมากขึ้นอีก ซึ่งจะทำให้พื้นที่ป่าอนุรักษ์เสียหาย ดังนั้นจึงนับเป็นเรื่องเร่งด่วนที่จะต้องมีการริเริ่มสร้างความร่วมมืออันเหมาะสมระหว่างราษฎรในท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อนุรักษ์เป็นไปอย่างยั่งยืน

2.3.3 การบูรณาการของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรกับเกษตรกร จากผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรเห็นด้วยมากที่สุด ในการบูรณาการของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรกับเกษตรกร เนื่องจากเจ้าหน้าที่เป็นบุคคลที่นำข้อมูล ความรู้ เทคนิคต่างๆ ในการประกอบอาชีพ รวมทั้งข้อมูลวิชาการมาเผยแพร่ให้ความรู้แก่เกษตรกรซึ่งถือได้ว่าเป็นบุคลากรที่มีความใกล้ชิดกับเกษตรกรมากที่สุด นอกจากนี้ในการถ่ายทอดความรู้เกษตรกรยังเห็นด้วยในระดับมากที่สุดที่เจ้าหน้าที่ควรมีกิจกรรมสนับสนุนการมาสนับสนุนการให้เกษตรกรได้ผ่อนคลาย สร้างความสามัคคีให้แกกัน เจ้าหน้าที่ควรสร้างความเชื่อมั่นให้เกษตรกร โดยคอยให้คำปรึกษาจัดหาบริษัทเอกชนเข้าร่วมกิจกรรม เช่น บริษัท CP นำเมล็ดพันธุ์มาให้เกษตรกรปลูก และคอยดูแล ให้คำปรึกษาร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ พร้อมทั้งประกันราคาผลผลิต และรับซื้อสินค้าเข้าสู่โรงงานต่อไป ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เกษตรกรมีความต้องการให้เจ้าหน้าที่นำมาใช้ในพื้นที่ยังตำบลหนองน้ำใสเป็นอย่างยิ่ง สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ ปริญา ใจเทิง (2544) ได้ศึกษาพัฒนาการของรูปแบบการผลิตทางการเกษตร พบว่าเงื่อนไขที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงมีทั้งเงื่อนไขภายใน ได้แก่ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในระบบการผลิตการลอกเลียนแบบและดูตัวอย่างจากผู้นำอาชีพ และจากการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ทำกินของหมู่บ้านและเงื่อนไขภายนอก การคมนาคมขนส่ง และการติดต่อสื่อสารที่สะดวกรวดเร็ว การมีตลาดรองรับผลผลิต และการสนับสนุนการผลิตทั้งจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน

2.4 ความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ

จากผลการศึกษาพบว่าเกษตรกร เห็นด้วยในระดับมากที่สุด ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ หากแผนการใช้ที่ดินสามารถนำไปแก้ไขปัญหาต่างๆในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสมทำให้ทรัพยากรในชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น กิจกรรมต้องแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรในชุมชน ทำให้สภาพเศรษฐกิจสังคมในชุมชนมีการพัฒนา ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือนได้ มีการสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็ง ทุกหน่วยงานให้ความร่วมมือกัน และพร้อมให้ความช่วยเหลือเกษตรกรอย่างเต็มความสามารถ เพื่อแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรของเกษตรกรได้ โดยจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนการผลิตให้มีประสิทธิภาพ มีการอบรมสัมมนา จัดหาแหล่งศึกษาดูงานเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ จัดประกวดและมอบรางวัลให้เกษตรกรที่มีความเข้มแข็ง เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการพัฒนาอาชีพ และชุมชนต่อไป นอกจากนี้องค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากภูมิปัญญาต่างๆ ควรทำการถ่ายทอดให้กับเยาวชนและผู้สนใจเพื่อเกิดการถ่ายทอดและต่อยอดองค์ความรู้ให้มีการพัฒนาต่อไป สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปริญญา นนท์ ทองคำ (2550) ที่ได้ศึกษาการเชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินในชุมชน พบว่าปัจจุบันการใช้ประโยชน์ที่ดินของเกษตรกรได้นำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์และภูมิปัญญาเข้าไปผสมผสานใช้ร่วมกันเพราะต่างก็มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ การผลิตให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และได้ผลผลิตอย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพรวมถึงการใช้ประโยชน์ที่ดินผืนนั้นได้อย่างยาวนาน และยั่งยืน แต่ผู้เกี่ยวข้องเห็นด้วยในระดับปานกลาง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ ในเรื่องของการจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนการผลิต การแปรรูปสินค้าเกษตร การจัดหาตลาดเพื่อรองรับสินค้าเกษตร การจัดหาแหล่งอบรม แหล่งศึกษาดูงานให้กับเกษตรกรเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการประกวดมอบรางวัลให้แก่กลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งเนื่องจากเจ้าหน้าที่ขาดการสนับสนุนเรื่องงบประมาณไม่เพียงพอ และบุคลากรไม่เพียงพอ จากหน่วยงานต้นสังกัดในการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ และโครงการดังกล่าว อีกทั้งไม่มีความเชื่อมั่นในการติดต่อหน่วยงานที่ให้บริการด้านสินเชื่อเพราะอาจทำให้โครงการต่างๆไม่ประสบความสำเร็จได้

2.5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ

จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นที่แตกต่างกับผู้เกี่ยวข้อง ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ โดยเกษตรกรเห็นด้วยในระดับมาก

ที่สุด ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ ไปสู่การปฏิบัติ เนื่องจากเกษตรกรต้องการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานเข้ามาให้ความช่วยเหลือร่วมกัน ขับเคลื่อนกิจกรรม และ โครงการต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จ สามารถแก้ไขปัญหาสภาพเศรษฐกิจ สังคมของเกษตรกรตำบลหนองน้ำใส ให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี มีรายได้เสริมทุกครัวเรือน มีการจัดตั้งกลุ่มที่เข้มแข็ง เพื่อต่อรองราคากับพ่อค้าคนกลาง และมีการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าในชุมชนได้ ซึ่งความคิดเห็นเหล่านี้ จะประสบความสำเร็จได้ เมื่อผู้เกี่ยวข้องที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐช่วยกันขับเคลื่อนกิจกรรมพร้อมทั้งจัดหาแหล่งเงินทุนสนับสนุน โครงการ และจัดหาตลาดรองรับสินค้า จัดหาแหล่งเงินทุน เพื่อสนับสนุนโครงการ จัดหาตลาดรองรับสินค้า จัดประกวดและมอบรางวัลให้กับกลุ่มที่เข้มแข็งเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ ประเด็นเหล่านี้จะมีความแตกต่างจากผู้เกี่ยวข้องซึ่งผู้เกี่ยวข้องจะเห็นด้วยในระดับปานกลาง เนื่องจากผู้เกี่ยวข้อง ไม่สามารถจัดหาแหล่งเงินทุนมาสนับสนุนโครงการ และ ไม่มีความสะดวกในการติดต่อประสานงานกับแหล่งเงินทุน เพราะต้องใช้ปัจจัยหลายอย่าง หากผู้บังคับบัญชา หรือหน่วยงานไม่ให้การสนับสนุนทั้งงบประมาณและระยะเวลาในการปฏิบัติงานจะประสบความสำเร็จยากพอสมควร

2.6 ปัญหา และข้อเสนอแนะ ของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ จากผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับน้อย ผู้เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นระดับปานกลาง ซึ่งมีความแตกต่าง ในรายละเอียดสภาพปัญหาแบ่งเป็น 5 ด้าน พบว่า เกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในแต่ละด้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.6.1 ระดับปัญหาด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

พบว่าเกษตรกรในพื้นที่ตำบลหนองน้ำใสมีความคิดเห็นในระดับน้อยเกี่ยวกับปัญหาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในชุมชน โดยแตกต่างกับผู้เกี่ยวข้องเนื่องจากผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ด้านการจัดการทรัพยากรเป็นอย่างดี มีความเข้าใจในเรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน การใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์ การบุกเบิกที่ดินในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม จึงทำให้ความคิดเห็นของทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกัน โดยที่เกษตรกรไม่ทราบข้อเท็จจริงในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางธรรมชาติที่ไม่ตรงกับหลักการวิชาการและความถูกต้องของระบบนิเวศและระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ฉะนั้นเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องที่ดูแลพื้นที่ ควรให้คำแนะนำชี้แจงยกตัวอย่าง สาธิตวิธีการเพื่อสร้างความเข้าใจยิ่งขึ้นให้กับเกษตรกรในพื้นที่ เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เช่นเดียวกับ การวิจัยของ ถาวร อ่อนประไพ(2554) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหา ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและเกษตรกรรม มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาพื้นที่ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการทรัพยากรที่ดิน ตลอดจนการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินการพัฒนาพื้นที่ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ จะเกิดขึ้นได้อย่างมี

ประสิทธิภาพจากการใช้ฐานข้อมูลทางภูมิศาสตร์ นอกจากนี้ยัง ขึ้นอยู่กับตัวชุมชนเองโดยเฉพาะความเข้าใจในตัวข้อมูล การยอมรับสถานภาพและความเป็นจริงของทรัพยากรและการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนความร่วมมือหรือตกลงใจที่จะร่วมกันแก้ไขฟื้นฟูทรัพยากรและรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินให้กลับคืนสู่สมดุลและสร้างผลิตภาพให้การเกษตรกรรมได้อย่างยั่งยืนต่อไป

2.6.2 ระดับปัญหาด้านเนื้อหาและแนวทางแก้ไขปัญหาของแผนการใช้ที่ดิน

เกษตรกรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขอยู่ในระดับน้อยที่สุด ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตของแผนและพื้นที่ที่จัดทำขึ้นไม่ก่อให้เกิดปัญหากับการดำรงชีวิตและชุมชนทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลหนองน้ำใสไม่เกิดการชะล้างพังทลายที่ทำให้เกิดการสูญเสียดิน เนื่องจากสภาพพื้นที่ของตำบลหนองน้ำใสเป็นที่ราบไม่มีความลาดชันมากและการทิ้งของเสียลงสู่แม่น้ำ การตัดไม้ทำลายป่า การเกิดไฟป่า และสัตว์ป่าหลายชนิดเริ่มสูญหาย เป็นปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยเช่นกัน เนื่องจากทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ของชุมชน มีจำนวนน้อยทำให้ประชากรในชุมชนมีการดูแลอย่างทั่วถึง พร้อมทั้งช่วยกันรณรงค์ปลูกป่าเพิ่มเติมทำให้ชุมชนหนองน้ำใสยังมีความหลากหลายทางชีวภาพคงอยู่ จะเห็นได้จากการเกิดของเห็ดป่า และหน่อไม้ป่า เป็นต้น แต่สิ่งที่เป็นปัญหาในระดับมากที่สุดคือในเรื่องของการต่อ ยอดกิจกรรมเพื่อสร้างเครือข่ายเนื่องจาก ปัญหาของงบประมาณทำให้เกิดความขัดแย้งเกิดขึ้นภายในกลุ่ม ในเรื่องความเสื่อมโทรมของทรัพยากรดินที่เกิดจากการจัดการที่ดินที่ไม่เหมาะสมขาดการดูแลรักษาที่ไม่ถูกต้องเนื่องจาก ปัญหาของเงินทุนในการทำการเกษตรและเกษตรกรบางรายต้องการความรวดเร็วในการทำการเกษตร จึงมีการจัดการที่ดินที่ไม่ถูกต้องตามหลักการอนุรักษ์ดิน นอกจากนี้การขาดแคลน ทรัพยากรน้ำ ปริมาณน้ำฝนที่ไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร เป็นสภาพปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลาง บางประเด็นผู้เกี่ยวข้องก็มีแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาในระดับมากที่สุดที่แตกต่างจากเกษตรกรในเรื่องของความเสื่อมโทรมของทรัพยากรดินที่เกิดจากการจัดการที่ดินที่ไม่เหมาะสม การขาดแคลนทรัพยากรน้ำ ปริมาณน้ำฝนที่ไม่เพียงพอ การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า เนื่องจากผู้เกี่ยวข้องมีความรู้และมีข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรดินน้ำป่าไม้ ทำให้สภาพปัญหาเหล่านี้จำเป็นต้องเร่งแก้ไขปัญหาดต่อไป

2.6.3 ด้านเจ้าหน้าที่

เกษตรกรมีความคิดเห็นในสภาพปัญหาของเจ้าหน้าที่ในเรื่องของการปฏิบัติงานและติดตามผลการดำเนินงานกับเกษตรกร อยู่ในระดับปานกลางเนื่องจากภารกิจของเจ้าหน้าที่มีจำนวนมาก อาจดูแลให้คำปรึกษา และการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของเกษตรกรไม่มีความต่อเนื่องเท่าที่ควร

2.6.4 ด้านหน่วยงาน

สภาพปัญหาที่เกิดจากหน่วยงาน เกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นว่าเป็นปัญหาที่อยู่ในระดับมาก ในเรื่องของงบประมาณจากหน่วยงานที่ไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานตามโครงการต่างๆ และระยะเวลาการดำเนินกิจกรรมต่างๆของแต่ละหน่วยงานภายในสังกัดที่แตกต่างกันทำให้เกษตรกรขาดความ

เชื่อมั่น เกิดการรวมกลุ่มที่ไม่เข้มแข็ง เกิดความขัดแย้งภายในกลุ่มทำให้การสร้างเครือข่ายไม่เป็นไปตามเป้าหมาย และแผนที่วางไว้ในเรื่องของการติดต่อประสานงานขาด ความต่อเนื่องหน่วยงานไม่มีความพร้อมในเรื่องของ อุปกรณ์ และช่วงระยะเวลาดำเนินงานตามกิจกรรมต่างๆแต่ละหน่วยงานดำเนินการต่างกัน เป็นระดับปัญหาที่ เกษตรกรคิดว่าอยู่ในระดับปานกลาง ที่หน่วยงานสามารถแก้ไขปรับปรุงกิจกรรมตามโครงการต่างๆให้ประสบความสำเร็จต่อไปได้

2.6.5 ด้านเกษตรกร

สภาพปัญหาในเรื่องของเวลาที่ไม่มีเพียงพอในการดำเนินกิจกรรมตามโครงการต่างๆ การเดินทางเข้าร่วมกิจกรรมและการสนับสนุนของครอบครัว ในการเข้าร่วมกิจกรรมของหน่วยงาน เกษตรกรตำบลหนองน้ำใสถือว่าเป็นปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยเนื่องจากเกษตรกรมีแนวคิดที่เป็นจิตอาสาและให้ความร่วมมือกับภาครัฐอยู่แล้วมีอำนาจข้อมูลการประกอบอาชีพที่ทำให้เกิดรายได้ที่มากขึ้น มีกิจกรรมส่งเสริมให้เกษตรกรได้รับความรู้ ซึ่งตรงข้ามกับผู้เกี่ยวข้องที่มีแนวความคิดในระดับมากในเรื่องของเวลาที่ไม่มีเพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมตามโครงการต่างๆ

เกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องมีประเด็นข้อเสนอนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการที่แตกต่างกัน โดยเกษตรกร มีข้อเสนอนะให้เจ้าหน้าที่ควรร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจังและพร้อมให้การช่วยเหลือเกษตรกรอย่างเต็มที่ ต้องการให้หน่วยงานภาครัฐควรมีการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มากขึ้นและจัดหาตลาดรองรับ มีกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการใช้ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น เกษตรกรมีข้อเสนอนะให้หน่วยงานภาครัฐควรมีการจัดหาตลาดรองรับสินค้าเกษตรโดยการติดต่อประสานงานกับบริษัทเอกชน และเกษตรกรร้อยละ และมีข้อเสนอนะให้หน่วยงานภาครัฐ สร้างเครือข่ายในชุมชนให้มากขึ้น โดยนำเด็กๆในชุมชนเข้ามาเรียนรู้กิจกรรมร่วมกับเกษตรกร

สำหรับส่วนของผู้เกี่ยวข้อง พบว่าผู้เกี่ยวข้องมีข้อเสนอนะให้หน่วยงานต้นสังกัด จัดสรรงบประมาณที่ดำเนินงานให้เพียงพอต่อกิจกรรม ในการจัดทำแผนควรมีการอบรมชี้แจงขั้นตอนวิธีการทำ ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติได้เข้าใจรายละเอียดมากขึ้น มีการจัดหาสถานที่อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร ควรมีงบประมาณให้เพียงพอ หน่วยงานภาครัฐควรดำเนินงานร่วมกันในพื้นที่เดียวกันเพื่อให้ได้ผลงานออกมาเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ควรมีการถ่ายทอดให้เยาวชน ในชุมชนได้รับการเรียนรู้ในการจัดการทรัพยากรในชุมชน

3. ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะตามเหตุที่ปรากฏและค้นพบเพื่อนำไปสู่การปรับปรุง การส่งเสริมและการพัฒนาตามแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ เพื่อเป็นการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืนต่อไป โดยเฉพาะหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบล โดยนำผลการศึกษาครั้งนี้ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน สำหรับการวางแผนการส่งเสริมการเกษตร หรือพัฒนาชุมชนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

3.1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1) จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นให้หน่วยงานภาครัฐส่งเสริมโครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่ปฏิบัติในพื้นที่ให้สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ในชุมชน ได้อย่างเหมาะสมในระดับมากที่สุด ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมให้ชุมชนและเกษตรกรในชุมชน มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ร่วมกันระหว่างรัฐและชาวบ้าน ลดปัญหาแรงงานในครอบครัวถูกใช้ไปนอกภาคการเกษตรเป็นการถาวรควรส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างสม่ำเสมอทุกฤดูกาลผลิต ไม่ควรปล่อยให้ที่ดินรกร้างไว้

2) จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นให้หน่วยงานภาครัฐ มีการส่งเสริมที่ก่อให้เกิดการพัฒนาของสภาพทางเศรษฐกิจสังคมได้อย่างชัดเจน ชุมชนเกิดการสร้างเครือข่ายและความเข้มแข็งของชุมชน ในระดับมากที่สุด ดังนั้น หน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควรส่งเสริมให้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุน ชุมชนในการสร้างอาชีพให้ตรงกับความต้องการของเกษตรกร ที่ต้องการแก้ไขปัญหาครัวเรือนอย่างแท้จริง ให้มีข้อมูลวิชาการร่วมกัน พร้อมทั้งหาวิธีการ จัดประกวดผลงานที่ดีเด่น เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้เกษตรกร จัดตั้งกองทุนสหกรณ์ ให้ความรู้ในเรื่องของการออม การบันทึกรายรับรายจ่ายให้มากขึ้น

3) จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นให้หน่วยงานภาครัฐ ควรให้บริการเกษตรกร โดยจัดหาวัสดุอุปกรณ์มาบริการให้เกษตรกร เพื่อช่วยเหลือพร้อมเสนอแนะแนวทางการจัดการ และจัดหาตลาดเพื่อรองรับสินค้าเกษตร สร้างความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการสินค้าเกษตร มีการติดตามรายงานความก้าวหน้า ในระดับมากที่สุด ดังนั้น หน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์สามารถนำผลการศึกษา ไปปฏิบัติ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับเกษตรกร ควรลงพื้นที่อยู่เสมอ มีการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานให้มากขึ้นมีการนัดหมายประชุม รับฟังข้อเสนอแนะ จากเกษตรกร เป็นที่ปรึกษา คอยช่วยเหลือแก้ไขปัญหา ให้ความใกล้ชิดกับเกษตรกร และชุมชน

4) จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นให้หน่วยงานภาครัฐ สร้างขวัญและกำลังใจให้กับกลุ่มเกษตรกรที่เข้มแข็งในระดับมากที่สุด ดังนั้นหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์สามารถนำผลการศึกษา ทำการเผยแพร่ข้อมูลด้วยการจัดประชุมสัมมนา อบรมหรือ จัดทำเป็นวารสารเผยแพร่ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจ เพื่อจะได้นำไปปฏิบัติในพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพ และเป็นการขยายผลต่อไป

3.1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบล

1) จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นให้หน่วยงานภาครัฐควรมีการรับฟังปัญหาและช่วยเหลือเกษตรกรทั้งในเรื่องการจัดการทรัพยากรในชุมชนให้ดีขึ้น ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรนำความคิดเห็นของเกษตรกรที่ได้ จากการศึกษาครั้งนี้ ไปสนับสนุนงบประมาณ จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสามัคคี รวมทั้งสร้างความเข้าใจในเรื่องของความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม ของชุมชนให้สามารถทำการเกษตรให้เกิดความยั่งยืน เพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ด้วยวิธีการต่างๆจากการบูรณาการ ของหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2) จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นให้หน่วยงานภาครัฐ ควรร่วมมือกันและพร้อมช่วยเหลือเกษตรกรอย่างเต็มความสามารถ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถประสานงานกับหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ตลอดเวลาโดยไม่ผ่านขั้นตอนของทางราชการมากนัก สามารถติดต่อประสานงานได้ในระยะเวลาที่รวดเร็ว เมื่อต้องการขอคำปรึกษา แก้ไขปัญหาของเกษตรกร หรือร่วมมือจัดกิจกรรมต่างๆ

3.1.3 ข้อเสนอแนะสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

1) จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นให้หน่วยงานภาครัฐ ในการเผยแพร่ข้อมูลให้กับเกษตรกรนั้นจำเป็นอย่างยิ่งในเรื่องของความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ที่เจ้าหน้าที่จะนำไปส่งเสริมให้กับเกษตรกรไปปฏิบัติจริงในพื้นที่ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องนั้นๆ และความสามารถในการสื่อสาร โน้มน้าว และถ่ายทอดให้เกษตรกรเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม

2) จากผลการศึกษา พบว่า เจ้าหน้าที่ควรมีการติดต่อประสานงานและให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรอยู่เสมอ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ผู้ประสานงาน หรือนักส่งเสริมการเกษตร หรือนักวิชาการ หรือเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ ต้องเป็นบุคคลที่สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับเกษตรกร มีความตั้งใจจริง มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาเกษตรกร เมื่อเกษตรกรมีปัญหาอย่างจริงจัง มีการติดต่อประสานงานอยู่เสมอ เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรับฟังความคิดเห็นจากเกษตรกร แล้วนำปัญหาหรือข้อแก้ไขที่ได้รับไปนำเสนอผู้บังคับบัญชา หัวหน้าหน่วยงาน หรือผู้เกี่ยวข้องทันที แล้วร่วมมือกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

3.1.4 ข้อเสนอแนะสำหรับเกษตรกร

1) ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรในชุมชนมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรภายในชุมชน และมีความรู้ต่อแผนการใช้ที่ดินในระดับมาก เนื่องจากส่วนใหญ่อยู่แล้วเกษตรกรจะมีทักษะและประสบการณ์ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้สนองต่อวิถีการผลิตและการดำเนินชีวิต อีกทั้งยังมีความพยายามร่วมกันในการปกป้องและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเอาไว้ให้ลูกหลานในอนาคต เป็นการแสดงให้เห็นว่าชุมชนชนบทมีวิธีการในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสอดคล้องกับวิถีชีวิตและระบบการผลิตของชุมชน อีกทั้งยังมีความรู้ที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการและสืบทอดความคิดในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ให้เยาวชนรุ่นหลังได้สืบทอดต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาวิจัยความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ที่มีต่อแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ ซึ่งอยู่ในโครงการเดียวกันกับการศึกษาครั้งนี้ ในพื้นที่อื่นๆ ในลักษณะชุมชนที่แตกต่างกัน เพื่อจะได้นำผลมาเปรียบเทียบกับหรือตรวจสอบกับการวิจัยครั้งนี้ มาเป็นพื้นฐานในการวิจัยพัฒนาเชิงปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงพัฒนาแผนการใช้ที่ดินระดับอำเภอและจังหวัดต่อไป

3.2.2 ควรศึกษาวิจัยถึงกระบวนการสนับสนุนให้ภาครัฐ ชุมชน และเกษตรกร ในพื้นที่ประสานความร่วมมือกันในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ เพื่อชุมชนจะได้เกิดการพัฒนามีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากขึ้น

3.2.3 ควรศึกษาวิจัยแนวทางการดำเนินงานตามแผนให้เกิดประสิทธิภาพและความเหมาะสมของชุมชน เพื่อพัฒนากระบวนการร่วมมือขององค์กรต่างๆ ที่มีส่วนในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการในชุมชน

3.2.4 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการยอมรับองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นจากการจัดตั้งกลุ่มเพื่อต้องการนำองค์ความรู้เหล่านี้ไป ถ่ายทอดให้กับคนรุ่นหลังต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมพัฒนาที่ดิน (2532) *แผนการใช้ที่ดิน จังหวัดระยอง* กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร
- กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน (2555) *เขตการใช้ที่ดินตำบลแบบบูรณาการ ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว* กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร
- กรมพัฒนาชุมชน (2550) *การบูรณาการตามแผนชุมชน สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน* กรมการพัฒนาชุมชน
- จรรยาภรณ์ พรหมคุณ (2554) *การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำลำปะเทีย* ส่วนวิชาการ สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 5 กรมทรัพยากรน้ำ
- ชัยวุฒิ ชัยพันธุ์ (2542) *การจัดการการเกษตรทรัพยากรธรรมชาติและการท่องเที่ยว* คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
- ชัยอนันต์ สมทวนิช และกุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา (2535) *สิ่งแวดล้อมกับความมั่นคง ความมั่นคงของรัฐกับความไม่มั่นคงของราษฎร* กรุงเทพมหานคร พี.เพรส
- ณัฐ โกงเศียร (2550) "การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ของชุมชนบ้านคูจังหวัดน่าน" *ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน* มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ดวงเดือน ดวงคำ (2547) "ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจและปัจจัยที่มีต่อผลการตัดสินใจทำการเกษตรแบบอินทรีย์ของเกษตรกร ตำบลบ้านป็น อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา" *ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*
- ทวิวงศ์ ศรีบุรี (2544) "การจัดการและการใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการ" ใน *ประมวลผลงานวิจัยการประชุมวิชาการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม* วันที่ 6-8 ธันวาคม ณ โรงแรมโลตัสปางสวนแก้ว จังหวัดเชียงใหม่สถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธนศ ศรีวิชัยลำพันธ์ (2552) *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการยอมรับโครงการป่าชาวบ้านของเกษตรกรในเขตพื้นที่โครงการหลวง มูลนิธิโครงการหลวง*
- _____ (2554) *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการยอมรับการปลูกผักในระบบเกษตรกรอินทรีย์ของเกษตรกรในพื้นที่โครงการหลวง มูลนิธิโครงการหลวง*

- นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2543) เก็บที่โล่งแก่รากหญ้า : คัดสรรข้อเขียน 1 ทศวรรษว่าด้วยทรัพยากรดินน้ำ
ป่าและอื่นๆ เชียงใหม่ มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย
- นิวัติ เรืองพานิช (2533) หลักการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ฝ่าย
แผนที่ภาพถ่ายทางอากาศและดาวเทียม กองจัดการป่าไม้ กรมป่าไม้.
- บัณฑิต ต้นศิริ (2535) แนวทางการวางแผนการใช้ที่ดิน กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร
- ประสาร ฤทธิมนตรี (2545) “ความคิดเห็นของพนักงานไปรษณีย์ต่อการแปรรูปกิจการไปรษณีย์”
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันราชภัฏธนบุรี
- ปริญญา ใจเทิง (2544) “พัฒนาการของรูปแบบการผลิตทางการเกษตรของชาวเขาเผ่าม้ง”
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ปริญญา นนท์ ทองคำ (2550) “การเชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับดินและการใช้
ประโยชน์ที่ดินในชุมชนบ้านแพะ ตำบลบ่อทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดอุดรธานี”
วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการใช้ที่ดินและการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ปกาศา อุทุมพันธ์ (2551) “ปัจจัยที่กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินนาลุ่มกับผลกระทบต่อความสามารถ
ในการพึ่งตนเองด้านการผลิตของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดพะเยาปริญญาวิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- มัทนา อินไชย (2552) “ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงแบบแผนการใช้ที่ดินทำกินของเกษตรกรใน
พื้นที่อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- เมธา ถนอมพันธ์ (2547) “การตัดสินใจปลูกข้าวไร่ของเกษตรกรในจังหวัดชัยภูมิ” วิทยานิพนธ์
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- มนู โอมะคุปต์ และ สุกาญจนวดี มณีรัตน์ (2537) "การสำรวจการใช้ที่ดินด้วยข้อมูลจากดาวเทียม"
วารสารพัฒนาที่ดิน 31 (344) ม.ค. 2537 : 11-18
- ราชบัณฑิตยสถาน(2524) พจนานุกรมทางสังคมวิทยาฉบับที่ ๑๑๒๖ กรุงเทพมหานคร รุ่งศิลป์การพิมพ์
..... (2532) ปทานุกรมสังคมวิทยา กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์การพิมพ์

- ลาวัญย์ จักรานูวัฒน์ (2540) “ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาปริญญาโท ภาคพิเศษ สาขาวิชา
บริหารธุรกิจ (M.B.A.) สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร ต่อการ
จัดการศึกษา ภาคพิเศษ” ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (ธุรกิจศึกษา) บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ
- วัชรภา ศรีสัจจะเลิศวาจา (2547) “ความคิดเห็นของเยาวชนและประชาชนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม
ค่ายพักแรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานครวิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาการจัดการนันทนาการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สุกรีพ พิพิษฐกุล (2542) “ความคิดเห็นของผู้บริหารหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อบทบาทการดำเนินงานของของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์
จังหวัด” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์ประยุกต์ บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สัตตยา กระแสร์ชล (2538) “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดตั้งอุทยานสายใจธรรมจังหวัด
ฉะเชิงเทรา” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุทิน วุฒิบุต (2545) “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรของชุมชน
กะเหรี่ยงในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่สอง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก” ปริญญาวิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารทรัพยากรป่าไม้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สันทัต สมชีวิตา (ม.ป.ป.) *สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ* เล่มที่ 21 การจัดการทรัพยากรป่าไม้ ค้น
คืนวันที่ 5 เมษายน 2556 จาก http://guru.sanook.com/search/knowledge_search.php?
- สมพร อิศวิลานนท์ (2540) *เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรธรรมชาติ : หลักและทฤษฎี* กรุงเทพมหานคร
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สำนักนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน (2555) *แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ ตำบลหนอง
น้ำใส อำเภอดำรงวิทยาคาร จังหวัดสระแก้ว* กรมพัฒนาที่ดิน
- อภิณพ ธนะสาร (2539) “การเปลี่ยนแปลงระบบการผลิตที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง”
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- อานันท์ กาญจนพันธุ์ (2543) *พลวัตของชุมชนในการจัดการทรัพยากร : กระบวนทัศน์และนโยบาย
กรุงเทพมหานคร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย* 710 หน้า 83-95 หน้า

อรรถวุฒิ กรุงเทพมหานคร (2550) “ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านการเกษตรในไร่นา
บ้านโนนชัย ตำบลหนองบัว อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยา
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเกษตรกร

แบบสัมภาษณ์โครงการวิจัย
เรื่อง การใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ
กรณีศึกษา ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์การวิจัยนี้ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการของเกษตรกร กรณีศึกษา ตำบลหนองน้ำใส อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและ สังคม

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจความรู้ เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็น ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ

ตอนที่ 5 ศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ

ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ตอบฟังแล้วผู้สัมภาษณ์ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ()
หน้าข้อความที่ต้องการและเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ ชื่อ- สกุล.....

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... บ้าน..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

ผู้สัมภาษณ์ ชื่อ- สกุล.....

ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และสังคม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง

1. ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

1.1 ปัจจุบันท่านมีอายุ.....ปี (เกิน 6 เดือนให้นับเป็น 1 ปี) A1

1.2 ระดับการศึกษาสูงสุดของท่านคือ A2

- () 1. ไม่ได้รับการศึกษา () 5. มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า
 () 2. ประถมศึกษาปีที่ 4 () 6. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า/ปวส.
 () 3. ประถมศึกษาปีที่ 6 () 7. ปริญญาตรี สาขา.....
 () 4. มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า () 8. ปริญญาโท สาขา.....
 () 9. อื่น ๆ (ระบุ).....

2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม

2.1 ครอบครัวประกอบอาชีพอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() เกษตรกร A31 () รับจ้าง A32 () ค้าขาย A33 () อื่นๆ ระบุ A34

2.2 กิจกรรมการผลิตด้านการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 2.2.1 () ทำนาข้าว A41 2.2.2 () มันสำปะหลัง A42
 2.2.3 () ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ A43 2.2.4 () ปลูกพืชผัก (ชื่อพืช) A44
 2.2.5 () เลี้ยงสัตว์ A45 2.2.6 () ประมง A46
 2.2.7 () อื่นๆ A47

2.3 ขนาดพื้นที่ถือครอง (เฉพาะพื้นที่ทำการเกษตร)

- 2.3.1 เป็นพื้นที่ของตนเอง จำนวน.....ไร่ A51
 2.3.2 เป็นพื้นที่เช่า จำนวน.....ไร่ A52
 2.3.3 เป็นพื้นที่ของผู้อื่นให้ทำฟรี จำนวน.....ไร่ A53
 2.3.4 เนื้อที่รวมทั้งสิ้น จำนวน.....ไร่ A54

2.4 เอกสารสิทธิในการถือครอง เฉพาะพื้นที่ทำการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. นส.3 A61 () 2. สปก. A62
 () 3. โฉนด A63 () 4. อื่น ๆ (ระบุ)..... A64

25 แรงงานที่ใช้ในการทำการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ลำดับ	รายละเอียดการใช้แรงงาน	จำนวนแรงงาน ในครัวเรือน (คน)	จำนวน แรงงานจ้าง (คน)
2.5.1	แรงงานในการทำนาข้าว ☐ A71	☐ A711	☐ A712
2.5.2	แรงงานในการปลูกมันสำปะหลัง ☐ A72	☐ A721	☐ A722
2.5.3	แรงงานในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ☐ A73	☐ A731	☐ A732
2.5.4	แรงงานในการปลูกพืชผัก ☐ A74	☐ A741	☐ A742
2.5.5	แรงงานในการปลูกพืชอื่นๆ (.....) ☐ A75	☐ A751	☐ A752
2.5.6	แรงงานในการเลี้ยงสัตว์ (.....) ☐ A76	☐ A761	☐ A762

26 รายได้ภาคการเกษตร

- 2.6.1 รายได้จากการทำนา..... บาทปี A81
- 2.6.2 รายได้จากการปลูกมันสำปะหลัง...../ปีบาท A82
- 2.6.3 รายได้จากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์..... บาทปี A83
- 2.6.4 รายได้จากการปลูกพืชอื่นๆ..... บาทปี A84
- 2.6.5 รายได้จากการปศุสัตว์..... บาทปี A85
- 2.6.6 รายได้จากการประมง..... บาทปี A86
- 2.6.7 รายได้จากกิจกรรมอื่นๆ..... บาทปี A87
- 2.6.8 รายได้รวมทั้งหมด (1-7) บาทปี A88

27 รายได้นอกภาคการเกษตร

- 2.7.1 มีเงินเดือนตอบแทน.....บาทปี A91
- 2.7.2 รับจ้างทั่วไป.....บาทปี A92
- 2.7.3 กิจกรรมอื่นๆ.....บาทปี A93
- 2.7.4 รายได้นอกภาคการเกษตร รวม (1-4).....บาทปี A94
- 2.7.5 รายได้รวมทั้งหมด (1-4)บาทปี A95

- 2.8 รายได้รวมทั้งปี (2.6.8 + 2.7.5).....บาท/ปี A10

2.9 รายจ่ายในภาคการเกษตร

- 2.9.1 รายจ่ายจากการทำนา..... บาทปี A111
- 2.9.2 รายจ่ายจากการปลูกมันสำปะหลัง..... บาทปี A112
- 2.9.3 รายจ่ายจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์..... บาทปี A113
- 2.9.4 รายจ่ายจากการปลูกพืชอื่นๆ..... บาทปี A114
- 2.9.5 รายจ่ายจากการปลูกสัตว์.....บาทปี A115
- 2.9.6 รายจ่ายจากการประมง..... บาทปี A116
- 2.9.7 รายจ่ายจากกิจกรรมอื่นๆ..... บาทปี A117
- 2.9.8 รายจ่ายรวมทั้งหมด (1-7) บาทปี A 118

2.10 รายจ่ายนอกภาคการเกษตร

- 2.10.1 รายจ่ายในครัวเรือน.....บาท/ด A120
- 2.10.2 รายจ่ายส่วนตัว..... บาท/ด A121
- 2.10.3 รายจ่ายกิจกรรมอื่นๆ(งานสังคม)..... บาท/ด A122
- 2.10.4 รายจ่ายนอกภาคการเกษตร รวม (1-4)..... บาท/ด A123
- 2.10.5 รายจ่ายรวมทั้งปี (2.9.8 + 2.10.4)..... บาทปี A124

2.11 แหล่งเงินเชื่อ

- () 2.11.1. ไม่ได้กู้ A130
- () 2 .11.2 กู้ยืม แหล่งเงินกู้ A131
- () 1. ธนาคารพาณิชย์ A132 () 2. ธกส A133
- () 3. กองทุนหมู่บ้าน A134 () 4. เพื่อนบ้าน A135
- () 5. กองทุนออมทรัพย์ A136 () 6. ญาติพี่น้อง A137
- () 7. อื่น ๆ (ระบุ). A138
- () 2.11.3 จำนวนเงินกู้.....บาทปี A139

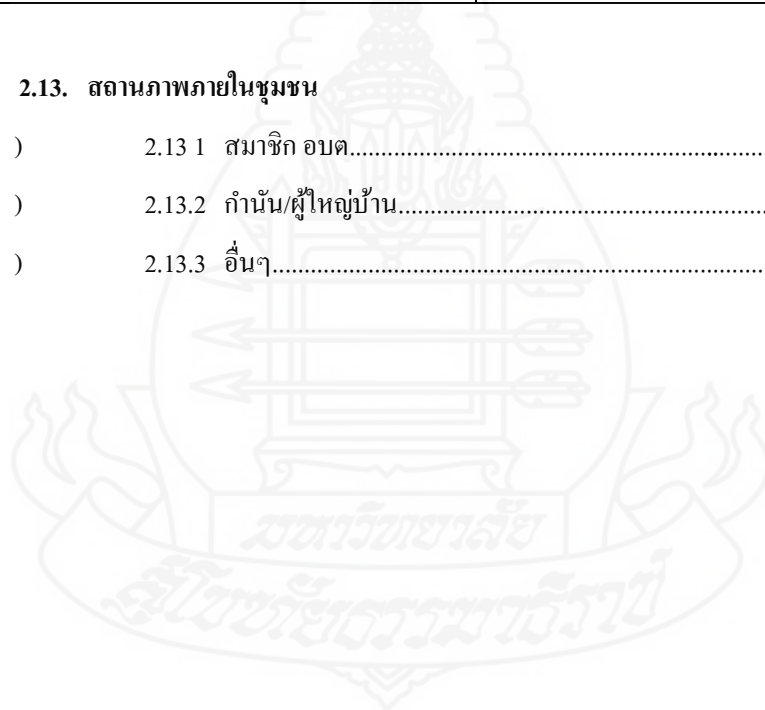
2.12 การเป็นสมาชิกกลุ่มของเกษตรกร

- () 2.12.1 ไม่เป็น A140
- () 2.12.2 เป็น โปรระบุกลุ่ม ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 กลุ่ม) A141

การเป็นสมาชิก	สถานภาพภายในกลุ่ม
() 1. กลุ่มเกษตรกร ☐ A142	ประธาน / สมาชิก / อื่นๆ ☐ A143
() 2. กลุ่มยุวเกษตรกร ☐ A144	ประธาน / สมาชิก / อื่นๆ ☐ A145
() 3. สหกรณ์การเกษตร ☐ A146	ประธาน / สมาชิก / อื่นๆ ☐ A147
() 4. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ☐ A148	ประธาน / สมาชิก / อื่นๆ ☐ A149
() 5. กลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส. ☐ A150	ประธาน / สมาชิก / อื่นๆ ☐ A151
() 6. อื่น ๆ ระบุ..... ☐ A152	ประธาน / สมาชิก / อื่นๆ ☐ A153

2.13. สถานภาพภายในชุมชน

- () 2.13.1 สมาชิก อบต..... A161
- () 2.13.2 กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน..... A162
- () 2.13.3 อื่นๆ..... A163

ตอนที่ 2 บั้จจ้ยด้านความศู้วามเข้าใจความศู้ว ู้เกี่ยวกับกาจัดการทรัพยากรเพื่อกาจัดทาแผนกาใช้ที่ดิ

คำชี้แจง : โปรดทาเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความศู้วความเข้าใจของท่าน

ข้อความ	ระดับความศู้วเข้าใจ	
	ใช่	ไม่ใช่
1. ด้านทรัพยากรดิ		
1.1 ทรัพยากรดิไม่มีความสำคัญต่อการปลูกพืช ☐ B11		
1.2 กาใช้ปุ๋ยพืชสดเป็นการปรับปรุงบำรุงดิก่อนปลูกพืช ☐ B12		
1.3 ู้กาใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราที่เหมาะสมจะทำให้พืชเจริญเติบโตได้ดี ☐ B13		
1.4 กาใช้ปุ๋ยเคมี/สารกาจัดแมลงศัตรูพืชมากเกินไปทำให้มีสารพิษตกค้างในดิ ☐ B14		
1.5 กาผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ทำได้จากวัสดุเหลือใช้ เช่น พืชผัก เศษใบไม้ เศษอาหาร ☐ B15		
1.6 กาทาเกษตรอินทรีย์ทำให้ลดต้นทุนการผลิตได้ ☐ B16		
1.7 กา ใช้ปุ๋ยพืชสดทำให้พืชเจริญเติบโตช้า ☐ B17		
1.8 หล้าแฝก ไม่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ดิและน้ำ ☐ B18		
1.9 พืชจะให้ผลผลิตได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับการปรับปรุงบำรุงดิ ☐ B19		
1.10 กาตรวจวัดคุณภาพดิไม่มีความสำคัญต่อการปลูกพืช ☐ B110		
2. ด้านทรัพยากรน้ำ		
2.1 ทรัพยากรน้ำ ไม่จำเป็นต่อการปลูกพืช ☐ B21		
2.2 กาเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศมีผลต่อการเพิ่มหรือลดของปริมาณน้ำฝน ☐ B22		
2.3 ปริมาณน้ำฝน มีผลต่อการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ☐ B23		
2.4 กาตรวจวัดคุณภาพน้ำไม่เกี่ยวข้องกับการทาการเกษตร ☐ B24		
2.5 แหล่งน้ำใต้ดิ สามารถนำมาใช้ประโยชน์เป็นแหล่งน้ำทางการเกษตรได้ ☐ B25		

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความรู้ความเข้าใจของท่าน

ข้อความ	ระดับความรู้ความเข้าใจ	
	ใช่	ไม่ใช่
3. ด้าน ทรัพยากรป่าไม้		
3.1 ทรัพยากรป่าไม้มีผลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ☐ B31		
3.2 การบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าไม่มีกฎหมายลงโทษ ☐ B32		
3.3 การป้องกันการเกิดไฟป่าทำได้โดยการถางป่าอยู่เสมอ ☐ B33		
3.4 ป่ารอสภาพฟื้นฟูคือป่าเสื่อมโทรม ☐ B34		
3.5 ป่าสงวนแห่งชาติ เป็นเขตป่าตามกฎหมาย ที่สามารถทำการเกษตรได้ ☐ B35		
4. ด้านผลผลิตพืช/สัตว์/ประมง		
4.1 การเพิ่มผลผลิตพืช/สัตว์/ประมง ทำให้เกษตรกรรายได้ลดลง ☐ B41		
4.2 การป้องกันแมลงศัตรูพืชทำได้โดยการใช้น้ำหมักจากใบสะเดาฉีดพ่น ☐ B42		
4.3 การปรับปรุงพันธุ์พืช เป็นอีกวิธีในการเพิ่มผลผลิตพืชให้ด้านทานโรคต่างๆ ☐ B43		
4.4 การขยายพันธุ์สัตว์ คือ การผสมเทียมสัตว์ ☐ B44		
4.5 การขยายพันธุ์สัตว์น้ำ /ประมง ทำให้เกิดการอนุรักษ์สายพันธุ์ปลาหายากไว้ได้ ☐ B45		
5. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ		
5.1 เขตการใช้ที่ดิน คือ เขตในการทำการเกษตร ☐ B51		
5.2 การกำหนดเขตพื้นที่ป่าไม้ ทำให้เกษตรกรไม่บุกรุกพื้นที่ป่า ☐ B52		
5.3 การกำหนดเขตเกษตรกรรมทำให้เกษตรกรเพิ่มผลิตพืชตามศักยภาพของพื้นที่ ☐ B53		
5.4 เขตเร่งรัดพัฒนาเกษตร มีประโยชน์ในการทำการเกษตรน้อยมาก ☐ B54		
5.5 แนวทางการจัดการดินตามแผนการใช้ที่ดินเป็นวิธีการที่ช่วยลดปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า ☐ B55		
5.6 การสร้างกลุ่มให้เข้มแข็งมีผลต่อการต่อรองกับพ่อค้าคนกลางได้ ☐ B56		
5.7 การรวมกลุ่มเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่ชุมชนเป็นการสร้างเครือข่ายที่ดี ☐ B57		
5.8 การบริหารจัดการภายในกลุ่มต้องมีความซื่อสัตย์ โปร่งใส ยุติธรรม และมีจิตอาสา ☐ B58		
5.9 การอบรม ในการพัฒนาเสริมอาชีพ เป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร ☐ B59		
5.10 เกษตรกรไม่เชื่อมั่น ในการสร้างเครือข่ายให้ชุมชนประกอบอาชีพได้ ☐ B510		

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1. การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐกับเกษตรกร					
1.1 เห็นด้วยกับหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริมและสนับสนุนโครงการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ☐ C11					
1.2 เห็นด้วยกับหน่วยงานภาครัฐในการให้คำปรึกษาเพื่อจัดหาแหล่งเงินทุนทำการเกษตร ☐ C12					
1.3 เห็นด้วยกับหน่วยงานภาครัฐที่มีการจัดหาปัจจัยการผลิตพร้อมทั้งอบรมให้ความรู้ ☐ C13					
1.4 เห็นด้วยกับหน่วยงานภาครัฐที่มีการอบรมจัดหาอาชีพเสริมรายได้เพิ่มเติมจากอาชีพหลัก ☐ C14					
1.5 เห็นด้วยกับหน่วยงานภาครัฐในการจัดหาตลาดรองรับผลผลิตสินค้าเกษตร ☐ C15					
2. การบูรณาการ ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรกับเกษตรกร					
2.1 เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดเป็นอย่างดี ☐ C21					
2.2 เจ้าหน้าที่ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการสื่อสาร ☐ C22					
2.3 เจ้าหน้าที่ มีเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้ ให้เข้าใจ ☐ C23					
2.4 เจ้าหน้าที่ มีความตั้งใจในการนำเสนอและเผยแพร่ความรู้ ☐ C24					
2.5 เจ้าหน้าที่ มีกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสม ☐ C25					
2.6 เจ้าหน้าที่ ให้ความช่วยเหลือและเป็นທີ່ปรึกษาที่ดี ☐ C26					
2.7 เจ้าหน้าที่ สร้างความเชื่อมั่นให้กับเกษตรกร ☐ C27					
2.8 เจ้าหน้าที่ มีการติดต่อประสานกับเกษตรกรสม่ำเสมอ ☐ C28					
2.9 เจ้าหน้าที่ มีการจัดหาบริษัทเอกชนเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร เช่น บริษัทเมล็ดพันธุ์ต่างๆ ☐ C29					

ตอนที่ 3 (ต่อ)

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
3. การบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กับ อบต.หนองน้ำใส					
3.1 เห็นด้วยกับหน่วยงานกระทรวงเกษตรฯ ในการจัดสรรงบประมาณร่วมกันกับทาง อบต.หนองน้ำใส ☐ C31					
3.2 เห็นด้วยที่ทุกหน่วยงาน ให้บริการเกษตรกรโดยจัดหาวัสดุอุปกรณ์มาบริการให้กับเกษตรกรพร้อมเพียงกัน ☐ C32					
3.3 เห็นด้วยที่ทุกหน่วยงาน ต้องจัดหางบประมาณเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร พร้อมเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการ ☐ C33					
3.4 เห็นด้วยที่ทุกหน่วยงาน ให้การช่วยเหลือและส่งเสริมซึ่งกันและกันในบางกิจกรรมที่หน่วยงานไม่เชี่ยวชาญ ☐ C34					
3.5 เห็นด้วยที่ทุกหน่วยงาน ควรมีการนัดหมายประชุม รับฟังข้อเสนอแนะจากเกษตรกร ก่อน/หลังดำเนินกิจกรรมตามโครงการฯ ☐ C35					
3.6 เห็นด้วยที่ทุกหน่วยงาน ควรมีการ ติดตามผล และรายงานความก้าวหน้าจากกิจกรรมและโครงการต่างๆ ☐ C36					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็น ต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. โครงการและแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆสามารถนำไปปฏิบัติในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม ☐ D1					
2. ทรัพยากรในชุมชนต้องมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ☐ D2					
3. แผนการใช้ที่ดินก่อให้เกิดการพัฒนาของสภาพทางเศรษฐกิจ สังคมในชุมชนได้อย่างชัดเจน ☐ D3					
4. เกิดการสร้างเครือข่ายและความเข้มแข็งของชุมชน ☐ D4					
5. เจ้าหน้าที่มีการติดต่อประสานงานและให้คำปรึกษากับเกษตรกรอยู่เสมอ ☐ D5					
6. ทุกหน่วยงานให้ความร่วมมือกันและพร้อมให้ความช่วยเหลือเกษตรกรอย่างเต็มที่ ☐ D6					
7. หน่วยงานภาครัฐสามารถนำแผนฯ ที่ได้ไปประกอบการปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาทางด้านการเกษตร ของเกษตรกร ได้ ☐ D7					
8. หน่วยงานภาครัฐสามารถจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนการผลิต ☐ D8					
9. หน่วยงานภาครัฐสามารถจัดหาตลาดเพื่อรองรับสินค้าเกษตรชัดเจน ☐ D9					
10. หน่วยงานภาครัฐมีการอบรมหรือจัดหาแหล่งศึกษาดูงานให้กับเกษตรกรเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ทางด้านการเกษตร ☐ D10					
11. โครงการต่างๆ สามารถแก้ไขปัญหาทรัพยากรเสื่อมโทรมได้ ☐ D11					
12. โครงการต่างๆ สามารถเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรได้ ☐ D12					
13. เมื่อโครงการประสบความสำเร็จสามารถเผยแพร่และจัดทำเป็นแหล่งเรียนรู้ ☐ D13					
14. ควรมีการประกวดและมอบรางวัลให้กับกลุ่มที่เข้มแข็งเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการพัฒนาต่อไป ☐ D14					
15. องค์ความรู้และภูมิปัญญาต่างๆที่เกิดขึ้นควรมีการถ่ายทอด ให้กับเยาวชนและผู้ที่สนใจเพื่อเกิดการต่อยอดและพัฒนาต่อไป ☐ D15					

ตอนที่ 5 ศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ
คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ปัญหา	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม					
1.1 มีการบุกรุกหรือปลูกต้นไม้ในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม ☐ E11					
1.2 เกษตรกรมีความขัดแย้งกับเพื่อนบ้านในการใช้ที่ดิน ☐ E12					
1.3 มีการใช้ที่ดินไม่เหมาะสมตามคุณสมบัติของดิน หรือตามศักยภาพของดิน ☐ E13					
1.4 มีการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยปราศจากการบำรุงรักษา ☐ E14					
1.5 มีการใช้ที่ดินไม่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อพื้นที่ในระดับใด ☐ E15					
2. ด้านเนื้อหาและแนวทางแก้ไขปัญหาของแผนการใช้ที่ดิน					
2.1 ขอบเขตของแผนและพื้นที่ ที่จัดทำขึ้นก่อให้เกิดปัญหาให้กับชุมชน ☐ E21					
2.2 แผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นก่อให้เกิดปัญหาในการดำรงชีวิตของเกษตรกร ☐ E22					
2.3 ท่านมีข้อสงสัย/ปัญหา ในการใช้ข้อมูลการจัดการทรัพยากรที่บรรจุอยู่ในแผนการใช้ที่ดิน ในระดับใด ☐ E23					
2.4 กิจกรรมต่างๆ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้เกษตรกรได้ ☐ E24					
2.5 การสร้างเครือข่ายเป็นไปในชุมชนได้ในระดับใด ☐ E25					
2.6 ระยะเวลาที่จัดทำโครงการต่างๆ ไม่มีความเหมาะสม ☐ E26					
2.7 การชะล้างพังทลายของดิน ทำให้หน้าดินเกิดการสูญเสีย ความอุดมสมบูรณ์ ☐ E27					
2.8 ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรดินเกิดจากการจัดการที่ดิน ไม่เหมาะสมขาดการดูแลรักษาที่ถูกต้อง ☐ E28					
2.9 ทรัพยากรน้ำที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ☐ E29					
2.10 มีการทิ้งของเสียลงสู่แม่น้ำ ลำห้วย หนอง คลอง บึง ☐ E210					
2.11 ปริมาณน้ำฝนไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตรในระดับใด ☐ E211					
2.12 มีการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าในชุมชน ☐ E212					

ตอนที่ 5 (ต่อ)

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ปัญหา	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.13 มีการเกิดไฟฟ้าในชุมชน ☐ E213					
2.14 สัตว์ป่าหลายชนิดเริ่มสูญหาย ☐ E214					
2.15 ความหลากหลายทางชีวภาพเริ่มลดลง เช่น เห็ดป่า ☐ E215					
3. ด้านเจ้าหน้าที่					
3.1 เจ้าหน้าที่มีปัญหาในการปฏิบัติงานและติดตามผลการดำเนินงานกับเกษตรกร ☐ E31					
3.2 เจ้าหน้าที่ไม่สามารถช่วยเหลือ และให้คำแนะนำแก่เกษตรกร ได้ชัดเจน ☐ E32					
3.3 เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร ☐ E33					
3.4 เจ้าหน้าที่ไม่มีความซื่อสัตย์ และเป็นธรรมกับเกษตรกร ☐ E34					
3.5 เจ้าหน้าที่ไม่มีมิตรสัมพันธ์ที่ดีให้กับเกษตรกร ☐ E35					
4. ด้านหน่วยงาน					
4.1 งบประมาณจากหน่วยงานไม่เพียงพอในการปฏิบัติตามโครงการต่างๆ ☐ E41					
4.2 หน่วยงานไม่มีความพร้อมทางด้านอุปกรณ์ ☐ E42					
4.3 การติดต่อประสานงานขาดความต่อเนื่อง ☐ E43					
4.4 ช่วงระยะเวลาดำเนินงานตามกิจกรรมต่างๆ แต่ละหน่วยงาน ดำเนินการต่างกัน ☐ E44					
5. ด้านเกษตรกร					
5.1 เกษตรกรมีเวลาไม่เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมตามโครงการต่างๆ ☐ E51					
5.2 การเดินทางของเกษตรกรไม่สะดวก เช่น ไม่มีรถ หรือ ระยะทางที่ตั้งโครงการไกลเกินไป ☐ E52					
5.3 ครอบครัวของเกษตรกรไม่สนับสนุนเข้าร่วม กิจกรรม/โครงการ ☐ E53					
5.4 เกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างสมาชิกด้วยกัน ☐ E54					

ตอนที่ 5 (ต่อ)

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ปัญหา	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.5 รายได้ที่ได้รับจากโครงการต่างๆของภาครัฐ ไม่เพียงพอต่อการครองชีพ ☐ E55					

ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อการปรับปรุง

1. ด้านแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลหรือโครงการ กิจกรรมต่างๆตามแผนการที่นำเสนอ

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

.....

.....

.....

.....

.....

3. อื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

*****ขอขอบคุณในการตอบแบบสัมภาษณ์*****

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามผู้เกี่ยวข้อง

เลขที่แบบสัมภาษณ์ □□□
 ส่วนของ ผู้เกี่ยวข้อง

แบบสัมภาษณ์โครงการวิจัย

เรื่อง การใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ กรณีศึกษา ตำบลหนองน้ำใส อำเภอดอนจาน จังหวัดสระแก้ว

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์การวิจัยนี้ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับ การใช้แผนการใช้ที่ดินระดับ
 ตำบลแบบบูรณาการของเกษตรกร กรณีศึกษา ตำบลหนองน้ำใส อำเภอดอนจาน จังหวัด
 สระแก้ว โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและ สังคม

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจความรู้ เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำ
 แผนการใช้ที่ดิน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ
ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อผลการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ ไปสู่กา
 ปฏิบัติ

ตอนที่ 5 ศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล
 แบบบูรณาการ

ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ตอบฟังแล้วผู้สัมภาษณ์ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ()
 หน้าข้อความที่ต้องการและเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้เกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ ชื่อ- สกุล.....

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... บ้าน..... ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด

ผู้สัมภาษณ์ ชื่อ- สกุล.....

ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และสังคม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง

1. ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

- 1.1 ปัจจุบันท่านมีอายุ.....ปี (เกิน 6 เดือนให้นับเป็น 1 ปี) A1
- 1.2 ระดับการศึกษาสูงสุดของท่านคือ A2
- () 1. ไม่ได้รับการศึกษา () 5. มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า
- () 2. ประถมศึกษาปีที่ 4 () 6. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า/ปวส.
- () 3. ประถมศึกษาปีที่ 6 () 7. ปริญญาตรี สาขา.....
- () 4. มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า () 8. ปริญญาโท สาขา.....
- () 9. อื่น ๆ (ระบุ).....

2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม

- 2.1 อาชีพ A3
- () ข้าราชการ () พนักงานราชการ () ลูกจ้างประจำ
- () จ้างเหมา () อื่นๆ
- 2.2 ตำแหน่งที่รับผิดชอบ..... A4
- 2.3 หน่วยงานที่สังกัด..... A5
- 2.4 ประสบการณ์ในการทำงานภาคการเกษตร.....ปี A6

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจความรู้ เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน
คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความรู้ความเข้าใจของท่าน

ข้อความ	ระดับความรู้ความเข้าใจ	
	ใช่	ไม่ใช่
1. ด้านทรัพยากรดิน		
1.1 ทรัพยากรดินไม่มีความสำคัญต่อการปลูกพืช ☐ B11		
1.2 การใช้ปุ๋ยพืชสดเป็นการปรับปรุงบำรุงดินก่อนปลูกพืช ☐ B12		
1.3 รู้การใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราที่เหมาะสมจะทำให้พืชเจริญเติบโตได้ดี ☐ B13		
1.4 การใช้ปุ๋ยเคมี/สารกำจัดแมลงศัตรูพืชมากเกินไปทำให้มีสารพิษตกค้างในดิน ☐ B14		
1.5 การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ทำได้จากวัสดุเหลือใช้ เช่น พืชผัก เศษใบไม้ เศษอาหาร ☐ B15		
1.6 การทำเกษตรอินทรีย์ทำให้ลดต้นทุนการผลิตได้ ☐ B16		
1.7 การใช้ปุ๋ยพืชสดทำให้พืชเจริญเติบโตช้า ☐ B17		
1.8 หญ้าแฝก ไม่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ ☐ B18		
1.9 พืชจะให้ผลผลิตได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ การปรับปรุงบำรุงดิน ☐ B19		
1.10 การตรวจวัดคุณภาพดินไม่มีความสำคัญต่อการปลูกพืช ☐ B110		
2. ด้านทรัพยากรน้ำ		
2.1 ทรัพยากรน้ำ ไม่จำเป็นต่อการปลูกพืช ☐ B21		
2.2 การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศมีผลต่อการเพิ่มหรือลดของปริมาณน้ำฝน ☐ B22		
2.3 ปริมาณน้ำฝน มีผลต่อการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ☐ B23		
2.4 การตรวจวัดคุณภาพน้ำไม่เกี่ยวข้องกับการทำการเกษตร ☐ B24		
2.5 แหล่งน้ำใต้ดิน สามารถนำมาใช้ประโยชน์เป็นแหล่งน้ำทางการเกษตรได้ ☐ B25		

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความรู้ความเข้าใจของท่าน

ข้อความ	ระดับความรู้ความเข้าใจ	
	ใช่	ไม่ใช่
3. ด้าน ทรัพยากรป่าไม้		
3.1 ทรัพยากรป่าไม้มีผลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ☐ B31		
3.2 การบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าไม่มีกฎหมายลงโทษ ☐ B32		
3.3 การป้องกันการเกิดไฟป่าทำได้โดยการกางป่าอยู่เสมอ ☐ B33		
3.4 ป่ารอสภาพฟื้นฟูคือป่าเสื่อมโทรม ☐ B34		
3.5 ป่าสงวนแห่งชาติ เป็นเขตป่าตามกฎหมาย ที่สามารถทำการเกษตรได้ ☐ B35		
4. ด้านผลผลิตพืช/สัตว์/ประมง		
4.1 การเพิ่มผลผลิตพืช/สัตว์/ประมง ทำให้เกษตรกรรายได้ลดลง ☐ B41		
4.2 การป้องกันแมลงศัตรูพืชทำได้โดยการใช้น้ำหมักจากใบสะเดาฉีดพ่น ☐ B42		
4.3 การปรับปรุงพันธุ์พืช เป็นอีกวิธีในการเพิ่มผลผลิตพืชให้ต้านทานโรคต่างๆ ☐ B43		
4.4 การขยายพันธุ์สัตว์ คือ การผสมเทียมสัตว์ ☐ B44		
4.5 การขยายพันธุ์สัตว์น้ำ /ประมง ทำให้เกิดการอนุรักษ์สายพันธุ์ปลาหายากไว้ได้ ☐ B45		
5. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ		
5.1 เขตการใช้ที่ดิน คือ เขตในการทำการเกษตร ☐ B51		
5.2 การกำหนดเขตพื้นที่ป่าไม้ ทำให้เกษตรกรไม่บุกรุกพื้นที่ป่า ☐ B52		
5.3 การกำหนดเขตเกษตรกรรมทำให้เกษตรกรเพิ่มผลผลิตตามศักยภาพของพื้นที่ ☐ B53		
5.4 เขตเร่งรัดพัฒนาเกษตร มีประโยชน์ในการทำการเกษตรน้อยมาก ☐ B54		
5.5 แนวทางการจัดการดินตามแผนการใช้ที่ดินเป็นวิธีการที่ช่วยลดปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า ☐ B55		
5.6 การสร้างกลุ่มให้เข้มแข็งมีผลต่อการต่อรองกับพ่อค้าคนกลางได้ ☐ B56		
5.7 การรวมกลุ่มเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่ชุมชนเป็นการสร้างเครือข่ายที่ดี ☐ B57		

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความรู้ความเข้าใจของท่าน

ข้อความ	ระดับความรู้ความเข้าใจ	
	ใช่	ไม่ใช่
5.8 การบริหารจัดการภายในกลุ่มต้องมีความซื่อสัตย์ โปร่งใส ยุติธรรม และมีจิตอาสา ☐ B58		
5.9 การอบรม ในการพัฒนาเสริมอาชีพ เป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร ☐ B59		
5.10 เกษตรกรไม่เชื่อมั่น ในการสร้างเครือข่ายให้ชุมชนประกอบอาชีพได้ ☐ B60		
6. การสร้างกลุ่มและเครือข่าย		
6.2 การรวมกลุ่มเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่ชุมชนทำให้ชุมชน เกิดความขัดแย้งน้อยลง ☐ A62		
6.3 การสร้างกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง ทำได้ด้วยวิธีต่างคนต่างทำ ☐ A63		
6.4 เกษตรกรไม่จำเป็นต้องมีจิตอาสาที่สร้างกลุ่มและเครือข่ายได้ ☐ A64		
6.5 การสร้างกลุ่มให้เข้มแข็งมีผลต่อการต่อรองกับพ่อค้าคนกลางได้ ☐ A65		

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อการบูรณาการแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐกับเกษตรกร					
1.1 หน่วยงานภาครัฐควรให้การส่งเสริมและสนับสนุน โครงการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ☐ C11					
1.2 เจ้าหน้าที่ของรัฐควรมีการอำนวยความสะดวกในการให้คำปรึกษา เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ☐ C12					
1.3 เจ้าหน้าที่ควรแนะนำและให้คำปรึกษาในการจัดหางบประมาณเพื่อ เป็นแหล่งเงินทุนให้แก่เกษตรกร ☐ C13					
1.4 หน่วยงานภาครัฐควรจัดหาปัจจัยการผลิต ☐ C14					
1.5 หน่วยงานภาครัฐควรอบรมให้ความรู้ด้านการประกอบอาชีพเสริม ให้แก่เกษตรกร ☐ C15					
1.6 หน่วยงานภาครัฐควรจัดหาตลาดรองรับผลผลิตที่ได้ ☐ C16					
2. การบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กับ อบต.หนองน้ำใส					
2.1 เกษตรกรควรได้รับการประสานงานและได้รับข้อมูลวิชาการจาก หน่วยงานฯ อย่างสม่ำเสมอ ☐ C21					
2.2 ทุกหน่วยงานควรให้บริการเกษตรกร โดยจัดหาวัสดุอุปกรณ์มา บริการให้กับเกษตรกร ☐ C22					
2.3 ทุกหน่วยงานควรจัดหางบประมาณเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร พร้อม เสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการ ☐ C23					
2.4 ทุกหน่วยงานควรร่วมมือกันแก้ไขปัญหาและช่วยเหลือ เกษตรกร ในส่วนที่บางกิจกรรมหน่วยงานไม่เชี่ยวชาญ ☐ C24					
2.5 ทุกหน่วยงานมีการนัดหมายประชุม รับฟัง ข้อเสนอแนะ จาก เกษตรกร ☐ C25					
2.6 ทุกหน่วยงาน มีการ ติดตามผล และรายงาน ความก้าวหน้าจาก กิจกรรมและ โครงการต่างๆ ☐ C26					

หมายเหตุ : ทุกหน่วยงาน หมายถึง หน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และอบต.หนองน้ำใส

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริงในชุมชน
คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. โครงการและแนวทางแก้ไขปัญหาล่างๆสามารถนำไปปฏิบัติในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม ☐ D1					
2. ทรัพยากรในชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ☐ D2					
3. แผนการใช้ที่ดินก่อให้เกิดการพัฒนาของสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ของชุมชนได้ ☐ D3					
4. เกิดการสร้างเครือข่ายและความเข้มแข็งของชุมชนได้ ☐ D4					
5. เจ้าหน้าที่มีการติดต่อประสานงานและให้คำปรึกษากับเกษตรกรอยู่เสมอ ☐ D5					
6. ทุกหน่วยงานให้ความร่วมมือกันและพร้อมให้ความช่วยเหลือเกษตรกรอย่างเต็มที่ ☐ D6					
7. หน่วยงานภาครัฐสามารถนำแผนฯ ที่ได้ไปประกอบการปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาทางการเกษตร ของเกษตรกรได้ ☐ D7					
8. หน่วยงานภาครัฐสามารถจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนการผลิต ☐ D8					
9. หน่วยงานภาครัฐสามารถจัดหาตลาดเพื่อรองรับสินค้าเกษตร ให้กับเกษตรกรได้ชัดเจน ☐ D9					
10. หน่วยงานภาครัฐมีการอบรมหรือจัดหาแหล่งศึกษาดูงานให้กับเกษตรกรเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ทางการเกษตร ☐ D10					
11. โครงการต่างๆ มีแนวโน้มพัฒนารายได้ในครัวเรือนได้ ☐ D11					
12. โครงการต่างๆ สามารถแก้ไขปัญหาทรัพยากรเสื่อมโทรมได้ ☐ D12					
13. โครงการต่างๆ สามารถเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรได้ ☐ D13					
14. เมื่อโครงการประสบความสำเร็จสามารถเผยแพร่และจัดทำเป็นแหล่งเรียนรู้ ☐ D14					
15. ควรมีการประกวดและมอบรางวัลให้กับกลุ่มที่เข้มแข็งเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการพัฒนาต่อไป ☐ D15					
16. องค์ความรู้และภูมิปัญญาต่างๆที่เกิดขึ้นควรมีการถ่ายทอดให้กับเยาวชนและผู้สนใจเพื่อเกิดการต่อยอดและพัฒนาต่อไป ☐ D16					

ตอนที่ 5 ศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการใช้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแบบบูรณาการ

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ปัญหา	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม					
1.1 มีการบุกรุกหรือลู่กล้าที่ดินในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมมาก ☐ E11					
1.2 มีความขัดแย้งในการใช้ที่ดินของเกษตรกร ☐ E12					
1.3 มีการใช้ที่ดินไม่เหมาะสมตามคุณสมบัติของดิน หรือตามศักยภาพของดิน ☐ E13					
1.4 มีการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยปราศจากการบำรุงรักษา ☐ E14					
1.5 มีการใช้ที่ดินไม่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อพื้นที่ ☐ E15					
2. ด้านเนื้อหาและแนวทางแก้ไขปัญหาของแผนการใช้ที่ดิน					
2.1 ขอบเขตของแผนและพื้นที่ ที่จัดทำขึ้นก่อให้เกิดปัญหากับชุมชน ☐ E21					
2.2 แผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นก่อให้เกิดปัญหา ในการดำรงชีวิตของเจ้าหน้าที่ ☐ E22					
2.3 ท่านมีข้อสงสัย/ปัญหา ในการใช้ข้อมูลการจัดการทรัพยากรที่บรรจุอยู่ใน แผนการใช้ที่ดิน ในระดับใด ☐ E23					
2.4 กิจกรรมต่างๆ สามารถแก้ไขปัญหาให้เกษตรกร ได้มากน้อยเพียงใด ☐ E24					
2.5 การสร้างเครือข่ายเป็นไปในชุมชนได้ในระดับใด ☐ E25					
2.6 ระยะเวลาที่จัดทำโครงการต่างๆ ไม่มีความเหมาะสม ☐ E26					
2.7 การชะล้างพังทลายของดิน ทำให้หน้าดินเกิดการสูญเสีย ความอุดมสมบูรณ์ ☐ E27					
2.8 ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรดินเกิดจากการจัดการที่ดินไม่เหมาะสมขาด การดูแลรักษาที่ถูกต้อง ☐ E28					
2.9 ทรัพยากรน้ำที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ☐ E29					
2.10 มีการทิ้งของเสียลงสู่แม่น้ำ ลำห้วย หนอง คลอง บึง ☐ E210					
2.11 ปริมาณน้ำฝน ไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร ☐ E211					
2.12 มีการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าในชุมชน ☐ E212					

ตอนที่ 5 (ต่อ)

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ปัญหา	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.13 มีการเกิดไฟป่าในชุมชน ☐ E213					
2.14 สัตว์ป่าหลายชนิดในชุมชนเริ่มสูญหาย ☐ E214					
2.15 ความหลากหลายทางชีวภาพเริ่มลดลง เช่น เห็ดป่า เป็นต้น ☐ E215					
3 ด้านหน่วยงาน					
3.1 งบประมาณจากหน่วยงานไม่เพียงพอในการปฏิบัติตามโครงการต่างๆ ☐ E31					
3.2 หน่วยงานไม่มีความพร้อมทางด้านอุปกรณ์ ☐ E32					
3.3 การติดต่อประสานงานขาดความต่อเนื่องกับเกษตรกร ☐ E33					
3.4 ช่วงระยะเวลาในการดำเนินงานตามกิจกรรมต่างๆ ของแต่ละหน่วยงาน มีการดำเนินการที่ต่างกัน ☐ E34					
3.5 ขาดการประสานงานจากหน่วยงานต่างๆภายในสังกัด ☐ E35					
4. ด้านเกษตรกร					
4.1 เกษตรกรมีเวลาไม่เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมตามโครงการต่างๆ ☐ E41					
4.2 การเดินทางของเกษตรกรไม่สะดวก เช่น ไม่มีรถ หรือ ระยะเวลาที่ตั้งโครงการไกลเกินไป ☐ E42					
4.3 ครอบครัวของเกษตรกรไม่สนับสนุนเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการ ☐ E43					
4.4 เกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างสมาชิกด้วยกัน ☐ E44					
4.5 รายได้ที่ได้รับจากโครงการต่างๆไม่เพียงพอต่อการครองชีพ ☐ E45					

ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อการปรับปรุง

1.ด้านแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลหรือโครงการ กิจกรรมต่างๆตามแผนการที่นำเสนอ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2 ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. อื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*****ขอขอบคุณในการตอบแบบสัมภาษณ์*****

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวรภา นามือง
วัน เดือน ปีเกิด	10 พฤศจิกายน 2524
สถานที่เกิด	อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต(เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาพืชไร่ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี 2546 วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและพัฒนาชนบท) มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี 2551
สถานที่ทำงาน	กลุ่มวางแผนทรัพยากรน้ำเพื่อการพัฒนาที่ดิน กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน
ตำแหน่ง	นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

